

Regionplan och budget

2023–2025

Beslutad av regionfullmäktige 2022-06-15

Innehåll

Regionplan och budget	1
Regionstyrelsens ordförande har ordet	4
<i>Vaksamhet i en orolig omvärld</i>	4
Regionplan och budget 2023–2025	5
Region Uppsalas styrmodell	7
<i>Region Uppsalas strategiska mål</i>	7
<i>Mål, uppdrag, styrtal och uppföljning</i>	7
<i>Intern kontroll</i>	7
Den regionala koncernen	8
<i>Region Uppsalas politiska organisation och styrning</i>	8
<i>Ägardirektiv och ägaranvisning för Region Uppsalas bolag</i>	10
<i>Övriga bolag i vilka Region Uppsala är delägare</i>	11
<i>Region Uppsalas förvaltningsorganisation och verksamheter</i>	11
<i>Samverkansorganisationen</i>	14
Planeringsförutsättningar	16
<i>Demografiska förutsättningar</i>	16
<i>Hälsoutveckling</i>	16
<i>Den medicinska utvecklingen</i>	17
<i>Produktion – hälso- och sjukvård</i>	17
<i>Högspecialiserad vård</i>	20
<i>Ekonomiska förutsättningar</i>	20
<i>Kostnader</i>	22
<i>Ekonomiska förutsättningar hälso- och sjukvård</i>	23
<i>Ekonomiska förutsättningar Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden</i>	25
<i>Ekonomiska förutsättningar Fastighet- och servicenämnden</i>	26
<i>Ekonomiska förutsättningar Kulturnämnden</i>	26
<i>Ekonomiska förutsättningar Regionstyrelsens övergripande verksamheter</i>	27
Strategiska mål för Region Uppsala	28
Attraktiv arbetsplats.....	28
<i>Att vara en attraktiv och modern arbetsgivare</i>	28
<i>Utvecklingsområden</i>	28
Hög tillgänglighet	33
<i>Hälso- och sjukvård i rimlig tid</i>	33
<i>En hög kulturell delaktighet</i>	34
<i>Tillgänglighet i kollektivtrafiken</i>	35
God kvalitet med ekonomi i balans	37
<i>God kvalitet</i>	37
<i>Effektiv och nära vård 2030</i>	41
<i>Trygghet i kollektivtrafiken</i>	45
<i>Ekonomiskt utgångsläge</i>	45
<i>Kostnadseffektiva verksamheter</i>	46
<i>Investeringar</i>	47
<i>Likviditet och lån</i>	48
<i>Region Uppsalas fastigheter</i>	48
Hållbar och konkurrenskraftig utveckling.....	51
<i>Regional utveckling</i>	52
<i>En region för alla</i>	52
<i>En hållbart växande region</i>	56
<i>En nyskapande region</i>	61

<i>Digitalisering</i>	62
<i>Forskning, utveckling, innovation och utbildning</i>	63
<i>En stark kulturregion</i>	65
<i>Kollektivtrafik</i>	67
Styrtal 2023	72
<i>Attraktiv arbetsplats</i>	72
<i>Hög tillgänglighet</i>	73
<i>God kvalitet med ekonomi i balans</i>	74
<i>Hållbar och konkurrenskraftig utveckling</i>	77
Budget 2023 och plan 2024–2025	79
<i>Resultaträkning, anslagsramar till styrelse och nämnd samt kassa- flödesbudget</i>	79
<i>Investeringsplaner 2023–2025</i>	81
<i>Investeringsplan fastigheter</i>	81
<i>Investeringsplan utrustning och immateriellt</i>	84
<i>Investeringsplan konst</i>	84
<i>Budget för regionala utvecklingsanslag, medlems- och serviceavgifter, ägarbidrag och FoU-medel</i> . 85	
Beslut	88
Patientavgifter 2022	90
<i>Vårdcentraler</i>	90
<i>Avgiftsfria besök</i>	90
<i>Sjukhus och specialiserad vård</i>	90
<i>Akutmottagningar</i>	90
<i>Avgiftsfria besök</i>	90
<i>Hjälpmedel</i>	90
<i>Provtagning, undersökning</i>	90
<i>Andra avgifter</i>	91
<i>Avgift som inte ingår i högkostnadsskyddet</i>	91
<i>Övrigt</i>	91
<i>Högkostnadsskydd</i>	91
Komplettering från regionfullmäktiges beslut november 2022	92

Regionstyrelsens ordförande har ordet

Vaksamhet i en orolig omvärld

Vi står inför en fortsatt utmanande period. Den höga inflationen bedöms slå mot löntågarna flera år framöver. Dessutom drabbas vissa varor och branscher av kraftiga kostnadsökningar. Det är idag för tidigt att veta hur det kommer drabba Region Uppsalas ekonomi på kort och lång sikt. Alla beslutsfattare bör förbereda sig på att vidta kloka åtgärder beroende på hur läget utvecklas.

Som en följd av ökat inflationsantagande och höga lönelägen ökar kostnaderna för pensioner oväntat och dramatiskt år 2023. Region Uppsalas budget för 2023 har tagit höjd för detta men behöver göra ett avsteg från det viktiga resultatmålet om två procent. Både satsningar på medarbetarnas arbetsmiljö och för att korta köer är angelägna efter en lång period av pandemi och arbete under extraordinära omständigheter. Under dessa osäkra och utmanande tider är det viktigt med en ansvarsfull ledning som gör sitt yttersta för att säkerställa att varje skattekrona används på rätt sätt.

Rysslands invasion av Ukraina och lärdomar från senaste årens krishantering gör att vi också ser behov av stärkt kontinuitetsplanering. Vi måste planera för att upprätthålla verksamhetens normala funktionalitet oavsett påfrestning. Hälso- och sjukvård är en samhällsviktig verksamhet där även ett kortsiktigt bortfall av förmåga hotar befolkningens grundläggande behov. Vår budget för 2023 tar höjd för nästa steg i Region Uppsalas förmåga att leverera även i höjd beredskap och krig. Medborgarnas förtroende bygger på att vi kan trygga verksamheten både i vardag och kris.

Vi tar även ett kliv framåt i vår strävan att vården ska bli mer tillgänglig via digitala lösningar samtidigt som den digitala arbetsmiljön måste bli bättre. Region Uppsala måste moderniseras genom nya arbetssätt,

bättre digitala verktyg och e-tjänster. I budgeten för 2023 ska vi utreda en ny digital virtuell enhet som kan erbjuda samlad digital vård för patienten både på primärvårdsnivå och specialistvårdsnivå. Region Uppsala kan också avlasta vården genom att utveckla faktabaserad och individfokuserad precisionsvård. Resurserna kan användas bättre, mer proaktivt och hälsoförebyggande.

I tider av stora ekonomiska osäkerheter är det vår plikt att säkerställa att varje skattekrona gör nytta. Regionen måste anpassas efter en verklighet som är under konstant förändring. För att möta morgondagens utmaningar finns bara en väg framåt. Fokus på en dynamisk och effektiv organisation som välkomnar ständiga förändringar och förbättringar. Höj blicken mot framtiden, ställ om för att nyttja möjligheterna i det rådande teknikskiftet, fokusera på kloka investeringar och nya arbetssätt för att åstadkomma bättre hälsa för alla länsbor. Ingen är bättre på att driva utvecklingsarbetet än våra egna kunniga medarbetare. Ledningen behöver både ställa krav på och skapa förutsättningar för att omhänderta medarbetardrivet utvecklingsarbete.

Fotograf: Angelica Klang

Emilie Orring (M)

ordförande regionstyrelsen
Region Uppsala

Regionplan och budget 2023–2025

Regionplan och budget (RPB) är ett politiskt styrdokument som beskriver inriktningen för Region Uppsala för det närmaste budgetåret och för den kommande treårsperioden. Det är regionfullmäktige som beslutar om innehållet i Regionplan och budget. Planen utgår från politiska prioriteringar, statliga uppdrag, befolkningens behov, de förutsättningar som råder i landet och i länet samt från Sveriges lagar och förordningar.

Region Uppsala strävar efter att ständigt för enkla, förnya och förbättra verksamheten utifrån invånarnas behov. RPB:n är Region Uppsalas övergripande styrande dokument och anger inriktningen för verksamheterna, inriktningen för Region Uppsalas utvecklingsarbete och lyfter fram de områden där det är viktigast att det sker framdrift och förändringar.

Inför den kommande perioden tas Region Uppsalas nya styrmodell i drift med fyra strategiska mål som är långsiktiga och av stor vikt. De nya målen är:

- Attraktiv arbetsplats
- Hög tillgänglighet
- God kvalitet med ekonomi i balans
- Hållbar och konkurrenskraftig utveckling.

Under planperioden har Region Uppsala flera viktiga områden att fokusera på. Åren med pandemin har påverkat verksamheten och utbrotten av covid-19 har medfört allvarliga påfrestningar på hälso- och sjukvården som har varit hårt belastad av patienter med covid-19, vilket i sin tur har ställt stora krav på medarbetarna.

Medarbetarna är Region Uppsalas viktigaste resurs och i budgeten prioriteras satsningar som bidrar till att göra Region Uppsala till en **Attraktiv arbetsplats**. Medel avsätts i budgeten för att förbättra arbetsvillkoren för sjuksköterskor och barnmorskor. Andra områden för satsningar är förbättrat stöd för

verksamheternas chefer, insatser för att minska administrationen samt fortsättning på satsningen studielön vid specialistsjuksköterskeutbildning.

Hög tillgänglighet i form av vård i rätt tid är fortsatt ett viktigt fokusområde. Under pandemin har det varit svårt att ge alla tillgång till den vård som det funnits behov av, men som inte varit relaterad till pandemin. Att hantera uppskjuten vård och vårdköer är prioriterade områden under 2023. Flera satsningar görs i syfte att skapa kontinuitet samt öka vårdproduktionen och tillgängligheten till vård, både vad gäller behandling, fysiska besök, digitala kontakter samt kontakt via telefon. För många av länets invånare sker den första kontakten med vården via 1177 på telefon och under 2023 ska utvecklingsmöjligheterna inom 1177 på telefon och 1177.se tas tillvara. Ett annat viktigt område är insatser för att motverka den ökade psykiska ohälsan bland vuxna samt barn och unga. Exempel på satsningar för att öka tillgängligheten är separerade vårdflöden på akuten, medel till fler vårdplatser och satsningar på flytt av basjukvård.

Inom målområdet **God kvalitet med ekonomi i balans** fortsätter arbete med omställningen mot en effektiv och nära vård där flera insatser planeras för att förbättra för invånarna. För 2023 är fokus ett förändrat vårdssystem, vilket exempelvis inbegriper en mer samordnad vård i hemmet, etablering av närmottagningar, fortsatt utveckling av vårdcentrum och hälsoinriktade satsningar i form av hälsosamtal. I syfte att öka kontinuiteten inom primärvården satsas medel för att öka andelen patienter med fast läkarkontakt.

Under 2023 ska Region Uppsalas kvalitetsledningssystem vidareutvecklas, tillämpas och implementeras. Förbättringsprocesser som är framtagna inom ramen för kvalitetsledningssystemet ska implementeras och förutsättningar för kontinuerligt lärande och ständiga förbättringar ska utvecklas.

Under pandemin har digitaliseringen ökat i Region Uppsala och utvecklingen ska fortsätta i hela verksamheten. Utökad användning av AI, första linjens digitala vård och möjligheten till digitala möten är exempel på prioriterade områden.

Under planperioden ska arbetet med att minska Region Uppsalas klimatpåverkan fortsatt utvecklas och skärpas i enlighet med uppsatta mål.

Ekonomiskt är kommande planperiod utmanande med fler osäkerhetsfaktorer än vanligt. Det osäkra omvärldsläget kan komma att påverka sysselsättningen och därmed skatteunderlaget samt priser på varor och tjänster om leveransstörningar eller bristsituationer uppstår. Stora ökningarna i kostnaderna för pensionssystemet gör att Region Uppsala behöver göra ett avsteg från resultatmålet om två procent, målet för 2023 är en procent. Region Uppsala ska fortsatt fokusera på att få en ekonomi i balans och då särskilt inom områdena hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Det ska fortlöpande ske ett arbete med ständiga förbättringar, effektiva processer, effektivt lokalutnyttjande, produktionsplanering samt med att ta tillvara möjligheterna till effektivisering med digitalisering.

Som ett led i arbetet med att skapa en **Hållbar och konkurrenskraftig utveckling** ska

arbetet med innovation, forskning och utveckling fortgå och under planperioden ska den regionala utvecklingsstrategin genomföras i nära samverkan med länets kommuner.

Kollektivtrafiken fortsätter att utvecklas med kunderna i centrum och arbetet med Uppsala spårväg kommer att vara i genomförandefas under planperioden. Under pandemin har resandet inom kollektivtrafiken minskat kraftigt. Även 2023 finns ett behov av finansiering utöver biljettintäkter och medel tillförs i budget för att kunna hålla en rimlig nivå på kollektivtrafiken.

Den civila beredskapen ska byggas upp och stärkas. Arbetet med att stärka beredskapen i hela regionen fortsätter, exempelvis genom arbetet med robusta sjukhus, materialförsörjning och bemanning. Arbetet med logistikprojektet fortsätter och förväntas förbättra och effektivisera materialflöden. Pågående konflikter i omvärlden har aktualiserat vikten av robusta system och behovet av att bedriva ett systematiskt informations- och cybersäkerhetsarbete.

Region Uppsalas styrmodell

Regionplan och budget följer strukturen för Region Uppsalas nya styrmodell, som beslutades i december 2021 och gäller från och med 2023. Styrmodellen består av en vision *Ett gott liv i en nyskapande och hållbar kunskapsregion med internationell lyskraft* och fyra strategiska mål. Under respektive strategiskt mål formuleras styrtal och uppdrag.

Region Uppsalas strategiska mål

De strategiska målen är långsiktiga och av stor vikt för Region Uppsalas arbete.

- Attraktiv arbetsplats
- Hög tillgänglighet
- God kvalitet med ekonomi i balans
- Hållbar och konkurrenskraftig utveckling.

Mål, uppdrag, styrtal och uppföljning

Region Uppsala ska vara en enhetlig och modern organisation med stark ledning och styrning. Det innebär bland annat en god genomslagskraft för politiska beslut samt att verksamheterna har tillgång till relevant stöd för utförandet av sina uppdrag.

Regionfullmäktige antar Regionplan och budget med vision, strategiska mål, styrtal samt de uppdrag till styrelser och nämnder som ska genomföras under 2023. I respektive styrelses verksamhetsuppdrag tydliggörs sedan vilka verksamheter som ska genomföra respektive uppdrag.

Målen är långsiktiga men varje år sätts nya målvärden för styrtalen. Uppdragen anger

vad verksamheterna ska arbeta med under året för att Region Uppsala ska närma sig de strategiska målen.

I styrmodellen är det måluppfyllelsen av styrtalen som visar om Region Uppsala närmar sig de strategiska målen. Uppfyllelsen av de strategiska målen och styrelser och nämnders genomförande av uppdragen återrapporteras i enlighet med årligen fastlagda principer. Styrtalen ska, när det är möjligt och relevant, redovisas könsuppdelat.

Styrelser och nämnder ska löpande följa upp och utvärdera sina respektive verksamheter.

Regionstyrelsen har uppsiktsplikt över nämnder och styrelser och ska följa upp att de genomför åtaganden beslutade av regionfullmäktige.

Intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig förutsättning för att säkerställa styrningen. Det är regionfullmäktige som beslutar om regelverket. Regionstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. Varje nämnd och styrelse antar en årlig plan och har ansvar för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden.

Den interna kontrollen omfattar Region Uppsalas alla verksamheter. Varje år genomförs en riskanalys över

de processer och rutiner som finns inom respektive enhet. De identifierade riskerna väsentlighetsbedöms. Resultatet av analysen ligger sedan till grund för framtagandet av internkontrollplanen.

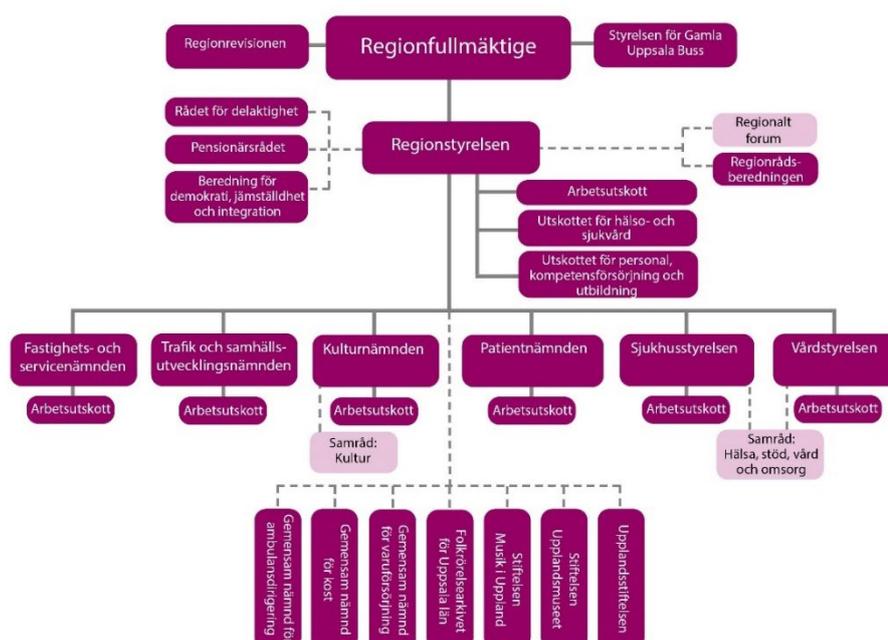

Den regionala koncernen

Region Uppsalas verksamhet består av politiska styrelser och nämnder, en förvaltningsorganisation, tre gemensamma nämnder, stiftelser, kommunalförbund och upphandlade privata utförare samt ett helägt bolag:

Gamla Uppsala Buss AB. Delar av verksamheten genomförs också i olika organisationer där Region Uppsala är medlem och (med-)finansiär.

Region Uppsalas politiska organisation och styrning

De förtroendevaldas roll är att besluta om Region Uppsalas övergripande mål, fördela resurser och följa upp resultaten i förhållande till uppsatta mål. De specifika verksamhetsområden och uppgifter som regionstyrelsen samt övriga styrelser och nämnder har framgår av *Reglemente för styrelser och nämnder*. Region Uppsalas styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs med tilldelade medel och att medlen disponeras så effektivt som möjligt.

Regionfullmäktige är Region Uppsalas högsta beslutande organ och dess uppdrag regleras i kommunallagen. Regionfullmäktige beslutar i principiella ärenden och andra ärenden av större vikt för Region Uppsala.

Det kan exempelvis vara mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt, avgifter och andra viktiga ekonomiska frågor samt kring styrelsernas och nämndernas organisation och verksamhetsformer. Regionfullmäktige beslutar även om de ekonomiska anslagsramarna för Region Uppsalas olika verksamheter fördelat per styrelse och nämnd.

Ansvariga styrelser och nämnder beslutar om fördelningen av medel inom sina respektive ansvarsområden.

Regionstyrelsen styr och samordnar förvaltningen av Region Uppsalas angelägenheter och har uppsikt över övriga styrelser och nämnders verksamheter.

I *Reglemente för styrelser och nämnder* redogörs närmare för regionstyrelsens ansvar och uppgifter. Där fastställs bland annat att regionstyrelsen är den styrelse som företräder Region Uppsala utåt, gentemot myndigheter, medlemsorganisationer, näringslivet och andra aktörer. Regionstyrelsen är pensionsmyndighet och arkivmyndighet samt anställningsmyndighet. Styrelsen har det övergripande ansvaret för regional utveckling.

Regionstyrelsen ansvarar även för mellan-regionala frågor för Region Uppsala, så som samverkansfrågor inom sjukvårdsregionen/samverkansnämnden, med Stockholmsområdet eller andra regioner, samt nationella och internationella nätverk. Andra ansvarsområden är långsiktiga strategiska insatser inom områden som förebyggande smittskyddsarbete, innovation, näringslivsutveckling, digitalisering, digital infrastruktur, strategiska fastighetsfrågor övergripande hälso- och sjukvårdsfrågor samt forskning och utveckling.

Sjukhusstyrelsen styr och samordnar sjukhusvården och den specialiserade vården. Det gäller den vård som bedrivs inom Akademiska sjukhuset, på Lasarettet i Enköping samt avtalsreglerad verksamhet inom verksamhetsområdet.

Vårdstyrelsen styr och samordnar den verksamhet som bedrivs inom Nära vård och hälsa och Folk tandvården samt avtalsreglerad verksamhet inom verksamhetsområdet.

Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden utgör regional kollektivtrafikmyndighet och ansvarar för beställarstyrning av regional kollektivtrafik. Nämnden har också ansvar för genomförandet av delar av den regionala utvecklingsstrategin samt ansvarar för framtagandet av länsplanen för regional transportinfrastruktur samt frågor som rör sjukresor. Region Uppsalas arbete med samhällsutveckling och fysisk planering är andra ansvarsområden för nämnden. Förvaltningen Trafik och samhälle styrs av denna nämnd.

Fastighets- och servicenämndens uppdrag är att handha frågor som rör Region Uppsalas ägande och förvaltning av fastigheter samt frågor som rör utveckling inom fastighets-, teknik- och serviceområden. Förvaltningarna Resurscentrum och Fastighet och service lyder under denna nämnd.

Kulturnämnden styr Region Uppsalas verksamhet inom kulturområdet och ansvarar för driften och förvaltningen av Region Uppsala folkhögskola och av Wiks slott och konferens. Kulturnämnden styr även arbetet inom förvaltningen Kultur och bildning.

Enligt lagen om patientnämndsverksamhet har Region Uppsala en *patientnämnd*. Patientnämnden uppmärksammar berörda styrelser på utvecklingsområden och patient-säkerhetsrisker inom hälso- och sjukvården.

Gemensamma nämnder, kommunalförbund och stiftelser

Tillsammans med Region Dalarna, Region Sörmland, Region Västmanland och Region Örebro län ingår Region Uppsala i en gemensam *varuförsörjningsnämnd*, som ansvarar för upphandling av förbrukningsmaterial till hälso- och sjukvård samt tandvård i de berörda regionerna. Syftet med samarbetet är att främja regionernas möjligheter att ta tillvara volym- och resursfördelar inom upphandling, depåhållning och distribution av förbrukningsvaror. Region Uppsala är värdorganisation för den gemensamma nämnden.

Region Uppsala har tillsammans med Region Västmanland och Region Sörmland inrättat en *gemensam nämnd för ambulansdirigering*. Nämnden ska samordna ambulansdirigeringen i länen. Verksamheten bedrivs inom ramen för Sjukvårdens larmcentral som består av en larmdirigeringsenhet hos respektive region.

Region Uppsala samverkar med Region Västmanland i en gemensam *kostnämnd* som svarar för produktion och leverans av patientmat till Akademiska sjukhuset.

Enligt beslut av riksdag och regering är Sverige indelat i sex sjukvårdsregioner. Var och en av dessa sjukvårdsregioner ska samarbeta om frågor som rör sjukvård. *Samverkansnämnden för Sjukvårdsregion Mellansverige* är ett regionalt politiskt organ för Region Uppsala, Region Gävleborg, Region Västmanland, Region Örebro län, Region Dalarna, Region Sörmland och Region Värmland.

Region Uppsala är medlem i följande kommunalförbund:

Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg ska utföra landets ambulanstransportverksamhet med flygplan. En viktig del i samarbetet är att regionerna gemensamt upphandlar ambulansflygplan. Upphandlingen påverkar i sin tur starttiden för kommunalförbundets ambulansflygsverksamhet.

Kommunalförbundet Svensk luftambulans ansvarar för att driva ambulanshelikopterverksamhet åt medlemsregionerna. Övriga medlemmar är Region Värmland, Region Dalarna, Region Norrbotten och Västra Götalandsregionen.

Skandionkliniken är Nordens första kliniska anläggning för protonterapi. Sveriges sju regioner med universitetssjukhus har gjort en gemensam investering i ett nationellt centrum för behandling av cancer.

Gemensamma nämnder och kommunalförbund finansieras dessa gemensamt av medlemmarna.

Region Uppsala är huvudman eller stiftare för följande stiftelser:

- Stiftelsen Leufsta.
- STUNS.
- Stiftelsen Musik i Uppland.
- Stiftelsen Upplandsmuseet.
- Akademiska sjukhusets barnfond.
- Medicinhistoriska Museet.

Ägardirektiv och ägaranvisning för Region Uppsalas bolag

Gamla Uppsala Buss (GUB)

Gamla Uppsala Buss AB (GUB) är ett aktiebolag som ägs av Region Uppsala. Bolaget utgör en del av Region Uppsalas verksamhet och dess huvudsakliga uppdrag är att arbeta för att kollektivtrafiken ska utvecklas och förbättras. GUB:s trafikverksamhet omfattas exempelvis av stadsbusstrafik och sjukresor. GUB leds av en styrelse som utses av regionfullmäktige. Hur verksamheten bedrivs och utvecklas redovisas årligen i förvaltningsberättelsen.

Exempel på ekonomiska mål

- Bolaget ska nå ett resultat i verksamheten som medger avkastning på ägarnas insatta kapital motsvarande två procent.
- Bolaget ska eftersträva att ha en soliditet på cirka 30 procent.

Trafik som ska köras respektive år avtalas mellan GUB och Trafik och samhälle. Ersättning till GUB regleras utifrån avtalet.

Ägardialoger

Region Uppsala har under året en kontinuerlig dialog med GUB i specifika ärenden. Bolagets bolagsstämmor är ett naturligt tillfälle för samlad dialog. Förstärkt ägardialog ska äga rum en gång per år och övriga ägardialoger ska äga rum tre gånger per år; inför fastställande av budget, i samband med delårsbokslutet samt inför årsstämman.

Den fullständiga omfattningen av ägardirektivet finns att läsa i *Ägardirektiv för Gamla Uppsala Buss AB*, fastställt av regionfullmäktige 2017-11-29.

Almi Företagspartner Uppsala AB

Almi Företagspartner Uppsala AB är ett bolag som ägs av Region Uppsala till 49 procent. Bolagets syfte är att stärka näringslivets utveckling, verka för en hållbar tillväxt samt bidra till ett jämställt företagande. Bolaget medverkar även till att konkurrenskraftiga – och därmed hållbara – små och medelstora

företag utvecklas och blir fler, genom att erbjuda tjänster inom affärsutveckling och erbjuda lån i huvudsak riktat till företag med lönsamhets- och tillväxtpotential.

Bolaget ansvarar för att driva exportcentrum och ska medverka i genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län.

Finansiering av verksamheten

Ägarna tillskjuter för bolagets verksamhet anslagsmedel enligt särskild överenskommelse. Almi ska där det är möjligt komplettera finansieringen av verksamheten genom medel från bland annat nationella och regionala aktörer eller EU.

Den fullständiga omfattningen av ägaravisningen finns att läsa i *Ägaravisning för Almi Företagspartner Uppsala AB*, fastställt av regionfullmäktige 2020-11-24.

Övriga bolag i vilka Region Uppsala är delägare

AB Transitio

AB Transitio anskaffar, finansierar och förvaltar spårfordon åt sina ägare. Syftet är främst att optimera ägarnas fordonskostnader samt säkerställa en hög kvalitet och kompetens inom områdena anskaffning, förvaltning och underhåll.

Inera AB

Inera AB ägs av SKR Företag samt landets regioner och kommuner. Uppdraget är att skapa förutsättningar för att digitalisera välfärden, genom att förse ägarna med gemensam digital infrastruktur och arkitektur.

Samtrafiken AB

Samtrafiken AB ägs av alla regionala kollektivtrafikmyndigheter samt många av de kommersiella trafikoperatörerna med nationell trafik. Samtrafiken erbjuder tjänster inom informations- och biljettlösningar för kollektivtrafikbranschen.

Mälardalstrafik (MÄLAB)

MÄLAB ägs av regionerna i Stockholm, Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro län och Östergötland. Uppdraget är att, genom ett effektivt trafikutbud och attraktiva tjänster, bidra till ett sammanhållet transportsystem och en hållbar utveckling i en växande Stockholm-Mälarenregion.

Region Uppsalas förvaltningsorganisation och verksamheter

Regiondirektören är Region Uppsalas högsta chef och tjänsteperson och ytterst ansvarig för att verksamheten fungerar samt att organisationen är ändamålsenlig. Tillsammans med sin förvaltning, *Regionkontoret*, arbetar regiondirektören för att verkställa de beslut som fattas i Region Uppsalas styrelser och nämnder samt i regionfullmäktige. Besluten rör framför allt hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik, regional utveckling och kultur. Medarbetarna på Regionkontoret ger också stöd till verksamheterna i övriga delar av Region Uppsala.

Koncernledningen består av Region Uppsalas högsta chefer och fungerar som regiondirektörens ledningsgrupp. Region Uppsala ska vara en stark, robust och enad organisation och koncernledningen ska under kommande år ha en mer framskjuten roll i arbetet med att stärka koncernen inåt samt skapa tydlighet utåt. Arbetet sker i samverkan med den politiska ledningen.

Inom Regionkontoret ryms Patientnämndens kansli, vars arbete syftar till att höja kvaliteten i Region Uppsalas hälso- och sjukvårdsverksamheter.

Region Uppsala består av nio förvaltningar, som arbetar med allt från vård till kultur. Förvaltningen Fastighet och service ansvarar för Region Uppsalas byggnader och ger också service till de olika verksamheterna. Resurscentrum ger ledningsstöd och administrativt stöd till Region Uppsalas verksamheter.

Vård och hälsa

Region Uppsala ansvarar för att förse invånarna i Uppsala län med vård samt att främja hälsa och förbättra livskvaliteten för länets invånare. Hälso- och sjukvården och tandvården ska vara jämlik, av hög kvalitet och ges med god tillgänglighet, gott bemötande och delaktighet. För en förbättrad folkhälsa sker ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Region Uppsala ansvarar även för vård i ett bredare perspektiv i form av riks- och regionvård.

För att kunna erbjuda den bästa vården i en expanderande region genomförs ett omfattande omställningsarbete inom hälso- och sjukvården – Effektiv och nära vård. Arbetet inbegriper långtgående utvecklings- och förbättringsåtgärder som syftar till att säkerställa dagens och morgondagens hälso- och sjukvårdsbehov.

För att möjliggöra en effektiv vård som är nära till hands genomförs stora digitala satsningar. Den digitala vårdaktören 1177 Vårdguiden förser idag länets invånare med information samt erbjuder e-tjänster.

Fyra av Region Uppsalas förvaltningar är verksamma inom området hälso- och sjukvård.

Akademiska sjukhuset erbjuder specialiserad och högspecialiserad vård lokalt, sjukvårdsregionalt, nationellt och internationellt. Av sjukhusets verksamhet utgör cirka 70 procent länssjukvård för Region Uppsala. Med

nationell högspecialiserad vård menas offentligt finansierad vård som bedrivs vid som mest fem enheter i landet och där endast ett fåtal vårdgivare kan uppfylla kraven på kompetens, tillgänglighet och arbete i multidisciplinära team. Akademiska sjukhuset är det universitetssjukhus i Sverige som har störst andel högspecialiserad riks- och regionsjukvård.

Nationell högspecialiserad vård innebär att viss vård koncentreras till några enstaka sjukhus i landet och inte bedrivs i alla sjukvårdsregioner. Akademiska sjukhuset har i nuläget tilldelats ansvar för nationell högspecialiserad vård inom åtta områden, kraniofacial kirurgi, behandling av svåra brännskador, endometriaskirurgi, viss vård vid moyamoya sjukdom och syndrom, TIPS (Transjugulär intrahepatisk portosystemisk shunt), viss vård vid PSC (primär skleroserande kolangit), viss vård vid huvud- och halsparagangliom samt neuroendokrina tumörer i buken (NET) och avancerade binjuretumörer, inklusive carcinoid hjärtsjukdom.

Sjukhusets bredd är en förutsättning för att Uppsala universitet ska kunna utföra sitt uppdrag vad gäller medicinsk och farmaceutisk forskning och utbildning. Life Science-industrin är beroende av närhet till och samarbete med Akademiska sjukhuset.

Lasarettet i Enköping är ett läns- och akutsjukhus i den södra delen av länet. Inom lasarettet bedrivs exempelvis gynekologi, kirurgi, urologi, ortopedi, röntgen, internmedicin, intermediärvård, rehabilitering och lasarettens ansluten hemsjukvård. Lasarettet ger klinisk utbildning för blivande läkare, sjuksköterskor och annan sjukvårdspersonal.

Nära vård och hälsa ansvarar för Region Uppsalas vårdcentraler samt för habiliterings- och funktionshinderverksamhet. Andra verksamheter som bedrivs inom förvaltningens organisation är 1177 Vårdguiden på telefon, Barn- och ungdomshälsan, Mobilt närvårdsteam, Närvårdsavdelning samt äldreomsorg. Förvaltningen ansvarar för läkarinsatser i

särskilda boenden, hjälpmedels- och tolkverksamhet samt för särskild vård som till exempel Cosmos asyl- och integrationshjälsan. Nära vård och hälsa bedriver även forskning, utveckling och utbildning.

Folktandvården har ett befolkningsuppdrag och sistahandsansvar vad gäller tandvård för invånarna i Uppsala län. Folktandvården bedriver exempelvis allmäntandvård, specialisttandvård, uppsökande verksamhet samt forskning och utveckling. Under 2021 genomfördes dels en förstudie dels en fördjupad förstudie kring en eventuell bolagisering av Folktandvården. Syftet med den fördjupade förstudien var att konkretisera och beskriva konsekvenser av de olika steg som krävs inför en eventuell bolagisering. Förstudierna fungerar som underlag för ett eventuellt politiskt beslut.

Kollektivtrafik och infrastruktur

Region Uppsala är regional kollektivtrafikmyndighet med ansvar för länets regionala kollektivtrafik. Målet med verksamheten är att så många som möjligt ska kunna gå, cykla och använda kollektivtrafik för sina dagliga resor. Kollektivtrafiken skapar möjlighet att på ett hållbart sätt knyta ihop regionen då resor med kollektivtrafik dels ger ett mindre klimatavtryck än andra motoriserade färd-sätt, dels tar mindre utrymme i länets städer jämfört med biltrafik. Genom att kollektivtrafiken ökar tillgängligheten utvidgas arbets- och utbildningsmarknaden, vilket starkt bidrar till såväl regionens sysselsättning som utveckling.

Förvaltningen *Trafik och samhälle* ansvarar för utvecklingen av den operativa administrationen av kollektivtrafiken i Uppsala län. Under varumärket UL organiseras den kollektivtrafik som är offentligt finansierad och som består av regional tågtrafik, regionbusstrafiken och stadsbusstrafiken i Uppsala. Till kollektivtrafiksystemet hör även tågtrafik från Region Stockholm (pendeltåg). Förvaltningen ansvarar även för frågor som rör sjukresor och samordning av den särskilda kollektivtrafiken i länet.

Trafik och samhälle ansvarar för Region Uppsalas arbete med hållbara transporter vilket inkluderar länsplanen för regional transportinfrastruktur samt samhällsutveckling och fysisk planering.

Kultur

Genom att samverka med och stödja länets kommuner, regionala kulturinstitutioner och det fria kulturlivet arbetar Region Uppsala för att länsinvånarna ska erbjudas ett rikt konstliv av hög kvalitet. Länets konstliv ska hålla hög kvalitet och attrahera nya invånare med goda möjligheter till kulturell delaktighet. Kulturella och kreativa näringar lockar besökare från världens alla hörn, främjar kulturutveckling och skapar arbetstillfällen.

Region Uppsalas folkhögskola bedriver folkbildning på ett flertal platser i länet. Kultur-nämnden driver konferensverksamhet på Wiks slott. Wikområdet är också ett populärt rekreativsområde och mötesplats för länets invånare och besökare. *Kultur och bildning* är den förvaltning som ansvarar för arbetet med kultur och folkbildning.

Hållbar regional utveckling

Region Uppsala har statens uppdrag att ansvara för att driva arbetet med hållbar regional utveckling i Uppsala län. Utgångspunkt för arbetet är Uppsala läns regionala utvecklingsstrategi som även fungerar som Agenda 2030-strategi. Region Uppsala behöver strukturer och kapacitet för att strategin ska genomföras i samverkan med länets offentliga aktörer, näringslivet samt den ideella sektorn. Inom verksamheten ryms arbetet med EU:s strukturfonder och förstärkt samverkan kring kompetensförsörjning och inkluderande arbetsmarknad. Region Uppsala stödjer aktörer och strukturer för näringslivsutveckling och innovation samt har uppdraget att planera och prioritera investeringar i vägtransportsystemet och för att koordinera den digitala infrastrukturen. Inom verksamhetsområdet ryms även exempelvis miljöstrategi och folkhälsa.

Samverkansorganisationen

Region Uppsala styrs även av de överenskommelser som finns inom ramen för Region Uppsalas samverkansstruktur.

Region Uppsala och länets kommuner

I uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig aktör axlar Region Uppsala dels det regionala tillväxtuppdrag som utgår från prioriteringarna i den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft, dels ett utvecklingsuppdrag som involverar hela Region Uppsala.

Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län är framtagen i bred dialog med angränsande regioner samt länets aktörer (kommuner, myndigheter, Länsstyrelsen, civilsamhälle och näringsliv). Syftet är att samla aktörer inom Uppsala län för en gemensam riktning och kraftsamling för länets utveckling. Samtliga aktörer inom länet svarar för genomförandet av de mål och åtaganden som strategin pekar ut, med Region Uppsala som samordnare och huvudansvarig aktör.

En väl fungerande hälso- och sjukvård, ett rikt kulturutbud och god tillgänglighet med kollektivtrafik stärker länets attraktivitet och gör att invånarna kan leva ett gott liv. Alla verksamheter bidrar därmed till länets utveckling.

Länskarta

I samverkansstrukturen återfinns Regionalt forum som högsta organ, med politiska företrädare för Region Uppsala och länets åtta kommuner. Regionalt forum har en rådgivande roll och prioriterar strategiska frågor som har bäring på den regionala utvecklingen och där effekten blir större om parterna samverkar.

Regionalt forum fungerar som politiskt samråd för kollektivtrafik och regional utveckling. Forumet beslutar om uppdrag kring samverkan inom ramen för Samråd kring hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) samt Samråd kultur, vilka båda är politiska samråd.

Möten med Regionalt forum bereds av den regionala ledningsgruppen (RLG). RLG har utformat samverkansuppdrag till ett tiotal grupperingar med förvaltningschefer från Region Uppsala och länets kommuner, exempelvis näringslivschefer, digitaliseringsansvariga, HR-chefer och ekonomichefer. Varje grupp ansvarar för utvalda delar av den regionala utvecklingsstrategin.

Samråd HSVO har en rådgivande roll och ska bidra till ökad helhetssyn och långsiktighet i styrningen av verksamheter oberoende av huvudman. Som stöd på tjänstepersonsnivå finns den regionala tjänstepersonsledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO).

Samråd kultur är ett rådgivande organ. En stor del av arbetet inom ramen för nätverket består av att bidra till processen kring den regionala kulturplanen. Inom svensk kulturpolitik har den så kallade kultursamverkansmodellen vunnit genomslag. Modellen innebär att samverkan med länets kommuner är en viktig del i kulturnämndens arbete. Syftet med samverkan är att stärka dialogen och samla resurser på sätt som förbättrar möjligheterna för länets invånare att kunna ta del av professionell kultur. Ett viktigt forum för tjänstepersonsstöd är exempelvis tjänstepersonsberedningar med kommunala kulturchefer.

Region Uppsala och Länsstyrelsen i Uppsala län

Läns- och regionrådet hanterar frågor som rör Region Uppsalas utveckling utifrån det regionala utvecklingsansvaret och Länsstyrelsens uppdrag att främja utvecklingen i länet. I rådet ingår landshövdingen, regionstyrelsens ordförande, oppositionsråd, länsråd och regiondirektör. Övriga samverkansråd är

Miljö- och klimatrådet, Rådet för social hållbarhet och Krissamverkansrådet.

Region Uppsala och Uppsala universitet

Universitetssjukvårdsstyrelsen är forum för samverkan mellan Uppsala universitet och Region Uppsala vad gäller universitetssjukvården. Universitetssjukvården, där Akademiska sjukhuset spelar en viktig roll, är den del av hälso- och sjukvården som utformas med särskild hänsyn tagen till forskningens och utbildningens behov.

Övrig samverkan

Region Uppsala ingår som medlem i samverkansorgan som exempelvis Mälardalsrådet, Stockholmsregionens Europaförening, Mälarens Vattenvårdsförbund, Reglab, Världsklass Uppsala och Östra Sveriges Luftvårdsförbund. Region Uppsala arbetar med EU:s strukturfonder i Östra Mellansverige tillsammans med Region Örebro län, Region Östergötland, Region Sörmland och Region Västmanland.

Sjukvårdsregion Mellansverige

Det övergripande målet med samverkan är att erbjuda invånarna i Sjukvårdsregion Mellansverige (tidigare kallat Uppsala-Örebro sjukvårdsregion) tillgång till en jämlik hälso- och sjukvård av god kvalitet på lika villkor och bidra till en god hälsa, samt till ett effektivt nyttjande av de resurser som finns inom sjukvårdsregionens hälso- och sjukvård. Sjukvårdsregionen har en ledningsgrupp som leder och styr samverkansnämndens operativa arbete, ansvarar för en systematisk utveckling av verksamheten och bereder ärenden till samverkansnämnden.

Inom ramen för samverkansnämnden finns flera gemensamma verksamheter, exempelvis Regionalt Cancercentrum (RCC), Centrum för sällsynta diagnoser, Arbets- och miljömedicin och Biobankscentrum. Inom sjukvårdsregionen finns även ett registercentrum bestående av Uppsala Clinical Research Center (UCR) och registerdelen inom Regionalt Cancercentrum (RCC). Med en nära samverkan

med dessa registercentrum finns möjligheter att stödja utveckling av kunskapsstyrningen inom sjukvårdsregionen.

Det regionala forskningsrådet i sjukvårdsregionen delar varje år ut anslag på cirka 15 miljoner kronor till forskningsprojekt för att stärka den kliniska forskningen i sjukvårdsregionen och bidra till ökad forskningssamverkan inom kliniskt angelägna områden. För att ytterligare stödja den kliniska forskningen har Forum Mellansverige, den regionala noden för samordning av kliniska studier, inrättats inom forskningsrådet.

Övrig samverkan inom hälso- och sjukvården

Akademiska sjukhuset är det största universitetssjukhuset i sjukvårdsregionen, vilket innebär att en stor del av den högspecialiserade sjukvården utförs i Uppsala. Högspecialiserad hälso- och sjukvård levereras även till andra regioner i Sverige. Genom Uppsala Care vid Akademiska sjukhuset erbjuds dessutom patienter från hela världen specialistsjukvård, i mån av kapacitet.

Akademiska sjukhuset och Karolinska universitetssjukhuset har ett pågående samarbete inom vissa specialiteter, exempel på samarbeten är sarkomkirurgi och plastisk- och brännskadevård.

Inom området molekylär biovetenskap och medicin finns det nationella forskningscentret Science for Life Laboratory (SciLifeLab). Forskningsresultat från SciLifeLab får påverkan på den kliniska verksamheten när forskningsresultaten införts i metoder som är praktiskt användbara i vården. Faciliteten för klinisk genomik i Uppsala drivs gemensamt av Uppsala universitet, Akademiska sjukhuset och SciLifeLab och arbetar med att utveckla metoder för molekylär diagnostik baserade på gensekvensering (avläsning av den mänskliga arvsmassan) för rutin användning i sjukvården.

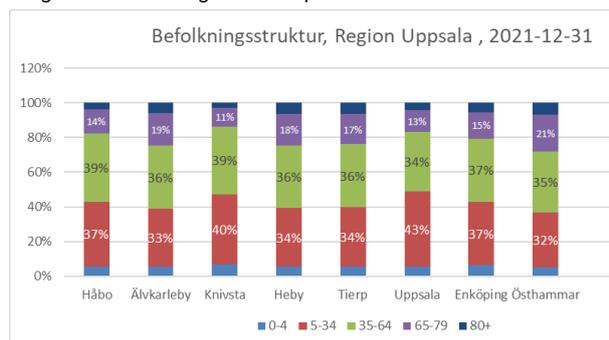
Planeringsförutsättningar

Här beskrivs planeringsförutsättningarna för planperioden, exempelvis vad gäller demografi, hälsoutveckling och ekonomi.

Demografiska förutsättningar

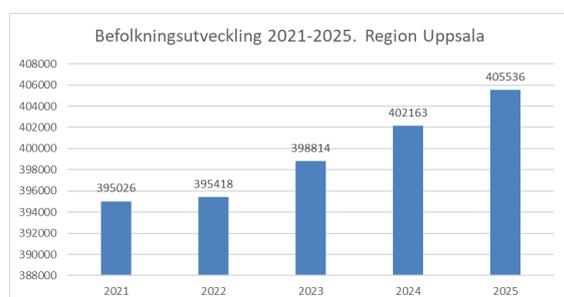
Demografin speglar befolkningens storlek samt hur den är fördelad och sammansatt. För Region Uppsala påverkas planeringen av hur många fler invånare som kan tänkas ha behov av de olika verksamheterna. Mellan åren 2020 och 2021 ökade befolkningen i Uppsala län med två procent, eller 6 632 invånare till 395 026 invånare. Den största ökningen ägde rum i Knivsta kommun med drygt fyra procent, följt av Enköping respektive Uppsala kommun med 2,7 respektive 1,6 procent. Den lägsta ökningen hade Östhammar kommun som ökade med 113 invånare.

Diagram: Befolkningsstruktur per kommun

Källa: SCB

Befolkningen i länet bedöms öka med knappt två procent under 2023–2025. Vid slutet av 2025 bedöms antalet länsinvånare vara cirka 405 536.

Källa: SCB

Befolkningsökningen ställer ökade krav på flera av Region Uppsalas verksamheter. Exempelvis visar prognosen att den äldsta

befolkningsgruppen 80+ år ökar med drygt 14 procent under perioden 2023–2025. Stora skillnader förekommer mellan länets olika delar. Ett flertal sjukdomar är starkt åldersrelaterade och drygt 30 procent av alla sjukhusrelaterade kostnader kommer från patienter över 80 år.

Tabell: Befolkningsprognos 2023–2025

Ålder	2022	2025	Förändring
0–4 år	21 847	21 721	-1%
5–64 år	300 474	305 011	2%
65–79 år	55 851	55 205	-1%
80+	20 642	23 599	14%
Totalt	400 837	405 536	2%

Källa: SCB och Region Uppsala

Hälsoutveckling

Hälsoutvecklingen i länet fortsätter att vara god trots covid-19-pandemin. Den senaste nationella befolkningsundersökningen från 2021, *Hälsa på lika villkor*, visar att 74 procent av länsinvånarna i åldern 16–84 upplever sin hälsa som bra eller mycket bra, 71 procent bland kvinnor och 75 procent bland män. Snittet för riket är 73 procent. Det finns dock skillnader mellan länets kommuner och generellt varierar upplevelsen av hälsan utifrån exempelvis utbildningsnivå, födelse-land och ålder.

Psykisk ohälsa står fortfarande för cirka hälften av de pågående sjukfallen och sjukskrivning för reaktioner på svår stress står för den högsta ökningen.

Utöver konsekvenser av covid-19-pandemin är sjukdomar i cirkulationsorganen den vanligaste anledningen till att länets invånare läggs in på sjukhus eller besöker en specialist. Vanligast därefter är skador, psykiska sjukdomar, tumörer och rörelseorganens sjukdomar. Vårdtillfällen med covid-19 som huvuddiagnos utgör cirka tre procent. Av det totala antalet vård dagar svarar psykiska sjukdomar för en fjärdedel, följt av cirkulationsorganens sjukdomar, tumörer och skador.

Den medicinska utvecklingen

Forskningen och utvecklingen inom medicin och det medicintekniska området påverkar kontinuerligt hälso- och sjukvården. I begreppet utveckling innefattas och samspelar många områden såsom förbättrade läkemedel, ny teknik inklusive digitalisering, förbättrade operationsmetoder och organisatoriska förändringar.

Den medicinska utvecklingen ger grund till förändrade behandlingsformer. Utredningar och behandlingar kan överföras från sluten till öppen vård. Hälso- och sjukvård kommer i allt högre utsträckning att kunna utföras i patientens hem, med stöd av bland annat digitala hjälpmedel. Utvecklingen ger också ökade möjligheter att förutsäga, diagnostisera och behandla vissa sjukdomstillstånd. Läkemedel för avancerad terapi som framställs ur celler och vävnader har introducerats och utvecklas kontinuerligt. Exempel på sjukdomsgrupper där sådana terapier utvecklas är cancer, vissa blodsjukdomar, ämnesomsättningssjukdomar och neurologiska sjukdomar. Utveckling av precisionsmedicin innebär till exempel att behandling ges baserat på förekomst av särskilda genuttryck, oberoende på vilket organsystem som är involverat. Det ger nya möjligheter men innebär sannolikt behov av nya arbetssätt, då organisationen av specialistsjukvården ofta utgår från organsystem.

Med ökade möjligheter till behandling kommer ökade kostnader. Stora kostnadsökningar genereras inom läkemedelsområdet och i form av nya kostsamma behandlingsformer. Satsningar på ny medicin och teknik inom sjukvården ger vinster för individen som kan motivera de ökade kostnader som satsningarna innebär, exempelvis fler levnadsår med god hälsa.

Region Uppsalas arbete med ordnat införande av läkemedel och medicintekniska produkter sker utifrån den nationella samverkansmodellen. Modellen ska ge patienter en jämlik tillgång till nya läkemedel. Hög grad av samverkan mellan regioner och berörda

myndigheter krävs för att hantera de förändringar som utvecklingen medför. Särskilda certifieringskrav på behandlande enheter, höga behandlingskostnader och begränsade data över långtidseffekt är några av utmaningarna. Lagstiftning, uppföljningsmetoder och betalningsmodeller behöver anpassas efter förutsättningarna.

Hälso- och sjukvården behöver arbeta med införande av nya metoder parallellt med en utfasning av metoder med bristande kostnadseffektivitet. Inom ramen för nationell samverkan har även ett nordiskt samarbete prövats. Utveckling av sådana samverkansformer fortgår sannolikt, för att kunna hantera introduktion av behandlingar för mycket sällsynta sjukdomar. I Region Uppsala är arbetet med ordnat införande nära kopplat till Läkemedelskommitténs arbete och budgetprocessen.

Det är svårt att förutse vilka framsteg den medicinska forskningen medför. Det innebär att hälso- och sjukvården behöver vara beredd på att arbeta med införande av nya metoder, parallellt med en utfasning av metoder med bristande kostnadseffektivitet. Även lagstiftningen behöver anpassas till forskning och utveckling av nya metoder och läkemedel med koppling till vävnad, exempelvis användning av nya typer av stamceller. En ökad grad av regional och nationell samverkan krävs.

Produktion – hälso- och sjukvård

Pandemin har sedan mars 2020 påverkat produktionen inom hälso- och sjukvårdsområdet negativt samt medfört allvarliga påfrestningar i form av uppskjuten vård och vårdköer. Samtidigt har pandemin skyndat på utvecklingen av digitala vårdkontakter inom sjukvården kraftigt, vilket har varit grundläggande för att kunna erbjuda vård. Hälso- och sjukvården inom Region Uppsala ser ett förändrat mönster där digitala vårdkontakter fortsätter att öka.

Tillgänglighet till hälso- och sjukvård är ett viktigt område, likaså optimalt utnyttjande

av sjukvårdens resurser. Tillgången till vårdpersonal är en ständigt utmanande faktor som orsakar variationer i vårdproduktionen. Hälso- och sjukvården ska vara lätt att nå och patienten ska inte behöva vänta orimligt längre på nödvändiga vårdinsatser. Region Uppsala har identifierat att produktionsplanering och styrning är i behov av att utvecklas ytterligare – såväl regionalt som lokalt.

Under 2022 har en produktionsledningsgrupp bildats med uppdrag att arbeta strategiskt med planering, styrning och uppföljning av vårdproduktion på regionövergripande nivå. Datadriven och regionövergripande produktionsuppföljning baserad på relevanta nyckeltal inom produktion sker månadsvis och är en viktig komponent i gruppens analysarbete och rapportering.

Ett arbete med att bedöma framtida vårdbehov för länets invånare samt riks- och regionpatienter har påbörjats. I arbetet tas hänsyn till bland annat demografins utveckling över tid, vårdköer och utveckling av kända sjukdomar. Bedömningen gör Region Uppsala bättre förberedd inför planering av den framtida vårdproduktionen.

Under 2023 ska en uppföljningsbar produktionsplan tas fram. Planen ska utgå från hälso- och sjukvårdsbehoven med målsättningen att skapa en bättre vård och tillgänglighet för patienterna samt ett effektivare nyttjande av sjukvårdens resurser. Ett viktigt inslag i arbetet är att skapa en samlad överblick av det totala produktionsuppdraget, både för den egna regionen och för privata vård-

givare. Ett arbete som ska utvecklas vidare under 2023 är produktionsrelaterad benchmarking med syfte att jämföra hälso- och sjukvården i Region Uppsala med andra regioner i Sverige.

Hälso- och sjukvård inom Region Uppsalas ansvarsområde ges både i egen regi och av privata vårdgivare. Inom ramen för vårdstyrelsens verksamhet bedrivs hälso- och sjukvård i egen regi inom både anslagsfinansierad verksamhet och inom vårdvalet. Privata vårdgivare bedriver verksamhet inom vårdvalet och inom upphandlade avtal.

I produktionsbudget för 2023 antas pandemin inte längre påverka produktionen men ett arbete behöver fortsatt ske för att arbeta i kapp den uppskjutna vården.

Produktionen för primärvård inom vårdval väntas öka med cirka två procent jämfört med produktionsbudget 2022. I beräkningen har inte hänsyn tagits till eventuellt uppdrag kring vaccinationen mot covid-19 eller eventuell ökning av KBT på nätet för barn- och ungdomshälsan. Hänsyn har inte heller tagits till nya arbetssätt såsom chatt, hälsosamtal och eventuell hemmonitorering då dessa idag inte inkluderas i produktion.

Ökningen av antal kontakter för vaccinatörer inkluderar även en uppskattning av antal TBE-vaccinationer.

Tabell: Produktion primärvård, vårdval

Vårdval (LOV)	Nära vård och hälsa	Nära vård och hälsa
	2022	2023
Läkarkontakter vårdcentral	445 000	450 000
Övriga kontakter vårdcentral	645 000	665 000
Mödrahälsovården, antal kontakter	67 500	68 000
Barnhälsovården, antal kontakter	74 500	70 000
Vaccinatörer, antal kontakter	18 000	23 000
Privat psykoterapi, antal besök	-	0
Grundläggande hörselrehabilitering, antal besök	-	0
Summa LOV	1 250 000	1 276 000

Produktionen inom övrig primärvård bedöms öka med 13 procent jämfört med 2022. Den estimerade ökningen inom övrig vård inklu-

derar produktion för nya verksamheter (exempelvis barn- och ungdomshälsan, smärtrehabilitering och närvårdsplatser).

Tabell: Produktion övrig primärvård

Övrig primärvård	Nära vård och hälsa	Nära vård och hälsa
	2022	2023
Habilitering och funktionshinder, antal kontakter	53 000	57 000
Jourverksamhet, antal kontakter	18 500	19 000
Övrig vård, antal kontakter	40 000	50 000
Summa övrig primärvård	111 500	126 000

Beräkningen av produktionen för 2023 inom vårdcentralsuppdraget, BVC och MVC grundar sig på Nära vård och hälsas analys. Hänsyn är tagen till den demografiska utvecklingen samt att listningen till största del sker hos privata aktörer. Detta innebär att produktionsökningen bedöms bli något större för de privata än för den egna verksamheten.

Produktionskapaciteten inom vårdval för privata vårdgivare bedöms öka med 6,7 procent jämfört med 2022. Det finns osäkerhetsfaktorer kopplade till bedömningen, exempelvis huruvida invånarna fullt ut kommer att återgå till att söka vård på samma sätt som före pandemin.

Vad gäller vaccinationer i egen regi beräknas dessa öka i och med ett nytt avtal för TBE-vaccinationer.

Tabell: Produktion primärvård, vårdval (privata vårdgivare)

Vårdval (LOV)	Privata Vård givare	Privata Vård givare
	2022	2023
Läkarkontakter vårdcentral	381 900	390 000
Övriga kontakter vårdcentral	568 100	579 500
Mödrhälsovården, antal kontakter	48 000	49 000
Barnhälsovården, antal kontakter	46 400	47 300
Vaccinatörer, antal kontakter	38 200	43 200
Grundläggande hörselrehabilitering, antal besök	6 900	7 200
Fotterapeuter	0	22 100
Fysioterapeuter (LOF)	0	40 000
Privat psykoterapi, antal besök	14 500	0
Summa LOV	1 104 000	1 178 300

Närakuten har haft en låg produktion under pandemin. Bedömningen är att produk-

tionen återgår till 2019 års nivå under 2023. Ny utförare ska upphandlas för 2023. I samband med upphandlingen kan uppdraget komma att förändras vilket kan påverka produktionen.

Ortopedakuten ökar produktionen i relativt jämn takt. Produktionen är svårbedömd då exempelvis väderleken påverkar antalet besök.

Tabell: Produktion upphandlad primärvård

Upphandlade avtal (LOU)	Privata Vård givare	Privata Vård givare
	2022	2023
Närakuten antal besök	62 600	63 000
Närakuten ortopedi läkarbesök	9 300	11 200
Naprapater, antal besök	3 800	4 000
Kiropraktorer, antal besök	3 500	3 700
Summa LOU	79 200	81 900

Folk tandvården bedömer att produktionsbudgeten för 2023 förblir på samma nivå som år 2022. Tandvårdsproduktionen för 2023 är svår att förutsäga på grund av en ökande konkurrenssituation men framför allt på grund av ett förmodat ökat antal ukrainska flyktingar. Barn upp till 18 år har rätt till fullständig behandling och då förvaltningen i nuläget inte har någon kännedom om tandstatus och förväntat vårdbehov är läget svårbedömt. Stora vårdbehov genererar längre behandlingstider och färre besök.

Tabell: Produktion folk tandvården

Tandvård	Folk tand- vården	Folk tand- vården
	2022	2023
Styckepris (vuxenpatienter), antal besök	144 700	144 700
Frisk tandvård, antal besök	67 700	67 700
Barn, antal besök	136 300	136 300
Summa tandvård	348 700	348 700

Inom sjukhusstyrelsen beräknas antalet besök i öppenvård att uppgå till 1 086 585 under år 2023 vilket är en minskning med cirka 5,3 procent jämfört med år 2022. Antalet slutenvårdstillfällen beräknas uppgå till 53 996 år 2023 vilket är en minskning med cirka 2,5 procent jämfört med 2022.

Akademiska sjukhusets produktionsbudget för 2023 är cirka en procent lägre än in-

lämnad produktionsbudget för 2022. Den negativa avvikelsen inom öppenvård uppgår till cirka en procent och beror på en felregistrering inom psykiatrin under 2022. Beräkningen av antal slutenvårdskontakter bygger på att sjukhuset kommer att ha 30 fler disponibla vårdplatser 2023 jämfört med 2022.

Produktionsbudget 2023 för Lasarettet i Enköping är cirka fem procent lägre än inlämnad produktionsbudget för 2022. Produktionsminskningen beror till största del på en förskjutning av enklare telefonbesök som, enligt nationella riktlinjer, inte räknas som produktion.

Tabell: Produktionsbudget sjukhusstyrelsen, antal kontakter

		Akademiska sjukhuset	Lasarettet i Enköping	Privata specialister	Totalt
Öppen-vård	C-län	670 100	63 036	248 988	982 124
	RR	71 600	2 311	30 550	104 461
	Del-summa:	741 700	65 347	279 538	1 086 585
	<hr/>				
Sluten-vård	C-län	37 200	4 803	0	42 003
	RR	11 800	193	0	11 993
	Del-summa:	49 000	4 996	0	53 996
	<hr/>				
Totalt:		790 700	70 343	279 538	1 140 581

Siffrorna för privata specialister från 2022 är inte jämförbara med siffrorna från 2021 då flera avtal har flyttats mellan Vårdstyrelsen och Sjukhusstyrelsen. Specialistvårdsproduktionen i privat regi bedöms öka med cirka en procent under 2023 jämfört med utfallet 2019. Det finns en rad faktorer som påverkar: Vi har en ökande befolkning men samtidigt har vi färre utförare jämfört med 2019, exempelvis specialistläkare inom taxan. Antalet utförda kataraktoperationer har minskat och så även antalet utförare inom psykoterapi. Avtalet för ortopedi och handkirurgi har omförhandlats och utökats utöver den procentuella uppräknings.

Högspecialiserad vård

Region Uppsala erbjuder genom exempelvis Akademiska sjukhuset, Lasarettet i Enköping och specialisttandvården specialiserad vård och genom Akademiska sjukhuset högspecialiserad vård lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. I Region Uppsala finns en

unik kunskap och avancerad vård och forskning i framkant. Detta är till nytta för patienter från Uppsala län och bidrar också till en mer jämlik vård nationellt. Region Uppsala ska bidra till den nationella och sjukvårdsregionala nivåstruktureringen av den högspecialiserade vården, bland annat genom samarbete inom Sjukvårdsregion Mellansverige och genom att söka och förvärva tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård.

Ekonomiska förutsättningar

Region Uppsala är Sveriges femte största region och omsluter cirka 21 miljarder kronor. Den största delen av omslutningen är relaterad till hälso- och sjukvård med cirka 86 procent och den näst störst delen utgörs av kollektivtrafik med cirka 11 procent. Personalkostnader är den enskilt största kostnads-posten och utgör cirka 50 procent.

De ekonomiska förutsättningarna inför kommande planperiod är mer osäkra än vanligt. Ovisshet råder kring pandemins fortsatta utveckling och osäkerheten är kopplad till smittspridning, vårdbehov, tillgänglighet och påverkan på ekonomin. Skatteintäktsutvecklingen är mer svårbedömd utifrån hur den ekonomiska utvecklingen faktiskt kommer att se ut i Sverige och läget i omvärlden är mer osäkert än på länge. Det osäkra omvärldsläget kan också komma att påverka priser på varor och tjänster om leveransstörningar eller bristsituationer uppstår.

Konjunkturläget

SKR:s bedömning om konjunkturläget, per februari 2022, är att skatteunderlagets utvecklingsbana är starkare under 2022 och 2023, men med en något lägre ökning i slutet av perioden än tidigare bedömningar. Omikronvarianten har visat sig mer smittsam men mindre farlig. Smittspridningen minskar, vilket medför en prognostiserad förstärkning av konjunkturen. SKR:s prognos innebär att en period med mild högkonjunktur inleds under den andra halvan av 2022. Hög efterfrågan i omvärlden leder till att den svenska exportmarknaden växer i god takt 2021 och 2022, för att sedan öka långsammare 2023.

BNP ökar enligt SKR:s bedömning med 3,6 procent 2022 och 1,6 procent 2023, samtidigt som arbetslösheten långsamt fortsätter att minska. Sysselsättningen fortsätter att stiga kommande år. Pandemin avtar i styrka och antas inte nämnvärt påverka ekonomin 2024–2026. Under inledningen av 2022 har inflationen drivits upp på grund av prisförändringar till följd av stora brister på komponenter och råvaror. Den höga inflationen riskerar att ligga kvar under inledningen av planperioden.

Sverige har ett osäkert globalt läge i och med kriget mellan Ryssland och Ukraina och spänningar mellan Ryssland och framför allt USA men även EU. Det innebär att makroekonomiska störningar inte kan uteslutas under planperioden. Det kan i sin tur påverka efterfrågan och därmed sysselsättning och skatteunderlaget.

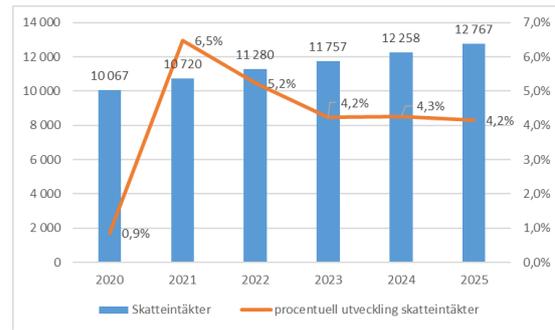
Intäkter

Region Uppsalas huvudsakliga intäkter består av skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag. Dessa poster utgör tillsammans ”skatter och statsbidrag” och är grunden för Region Uppsalas finansiering. Utöver skatter och statsbidrag finns det intäkter som ingår i verksamhetens nettokostnader, bland annat intäkter för riks- och regionvård, trafikintäkter, riktade statsbidrag och avgifter. Intäkterna sätter ramen för hur mycket verksamheten kan kosta.

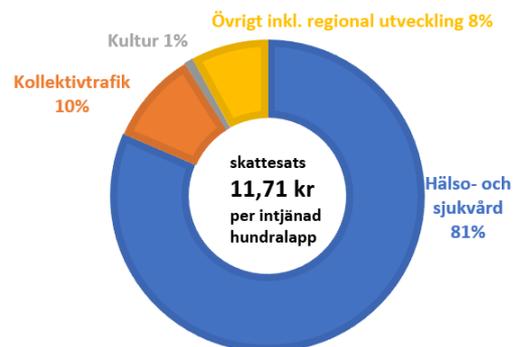
Skatteintäkter

Under 2023 förväntas skatteintäkterna uppgå till 11,7 miljarder kronor, en ökning med 478 miljoner kronor jämfört med prognos för 2022. Region Uppsalas skattesats är 11,71 kronor per skattekrona. 2022 låg riksgenomsnittet på 11,56 kronor. I budget 2023 föreslås skattesatsen vara oförändrad.

Diagram: skatteintäkter 2020–2025

Skattesatsen är svår att jämföra mellan regioner då uppdragen vad gäller exempelvis kollektivtrafik varierar. Intäkterna från skatten används för att tillhandahålla hälso- och sjukvård och tandvård, kollektivtrafik, kulturupplevelser och för en hållbar utveckling av hela Uppsala län. Så här används skattepengarna i Uppsala län.

Statsbidrag

Generella statsbidrag - utjämning

Region Uppsala erhåller 4,9 miljarder kronor i utjämningsbidrag under planperioden. Systemet ger en genomsnittlig intäkt om 1,6 miljarder kronor årligen, vilket är en ökning med 130 miljoner kronor jämfört med föregående budget.

Generella statsbidrag - statsbidrag för läkemedelsförmånen

Budgeten för 2023 utgår från en prognos för 2022. Under planperioden görs en årlig uppräkning på tre procent. Total intäkt för planperioden uppskattas till 3,8 miljarder kronor.

Specialdestinerade statsbidrag

De riktade statsbidrag som Region Uppsala erhåller är örönmärkta för specifika ändamål

och regleras i överenskommelser mellan staten och SKR. Det finns prestationskrav kopplade till flera av bidragen och om överenskommelsen inte uppfylls kan en återbetalning bli aktuell.

Under 2023 beräknas Region Uppsala erhålla riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvård motsvarande 350 miljoner kronor vilket är en ökning med 50 miljoner kronor jämfört med budget 2022.

Kostnader

De största kostnadsposterna inom Region Uppsala är relaterade till hälso- och sjukvård och kollektivtrafik och där personalkostnader och pensionskostnader utgör en stor del av de totala kostnaderna.

Personalkostnader

Personalkostnaderna uppgick till 10 miljarder kronor 2021 vilket storleksmässigt motsvarar 50 procent av Region Uppsalas kostnader.

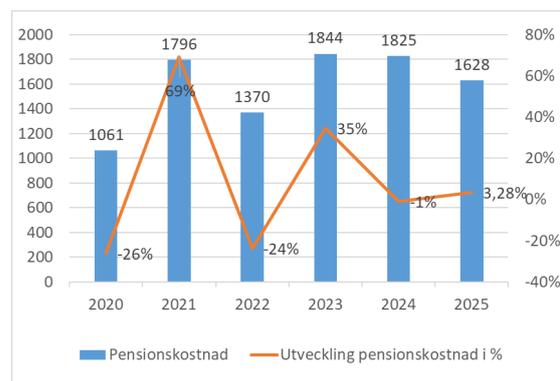
Antalet årsarbetare har ökat med 5 procent mellan 2019 och 2021. Pandemin med ökade uppdrag inom testning och vaccinering är en delförklaring till ökningen av årsarbetare inom hälso- och sjukvården men ökning ses även inom handläggare och administratörsarbete.

I Region Uppsalas långtidsprognos konstateras att om Region Uppsala framöver ska uppnå en ekonomi i balans kan inte antalet årsarbetare fortsätta att öka. En stabilisering av antalet årsarbetare är nödvändig för att ekonomin ska vara hållbar.

Pensionskostnader

Den årliga genomsnittliga pensionskostnaden under planperioden 2023–2025 är 1,8 miljarder kronor, inkluderat finansiella kostnader. Kostnaden för pensioner ökar kraftigt jämfört med tidigare år vilket främst beror på förändrade antaganden gällande prisbasbelopp och en högre inflationstakt. De förändrade antaganden påverkar främst skuldförändringen och den finansiella kostnaden.

Diagram: Pensionskostnader per år 2020–2025 i mnkr och utveckling i procent.

Från 2023 och framåt påverkas även pensionskostnaderna av det nya pensionsavtalet för kommuner och regioner som träder i kraft 2023. Det nya avtalet innebär högre avsättningar för förmånspensionen vilket ger högre pensionskostnader. Den kraftigt ökade kostnaden för pensioner sätter ett hårt tryck på regionens ekonomi då utrymmet för att tillföra medel på andra områden minskar.

Kompensation för kostnadsökningar

Region Uppsalas kostnader ökar varje år när löner och andra kostnadslag räknas upp. Landstingsprisindex (LPIK) exklusive läkemedel används som utgångspunkt för uppräkningsen. För 2023 beräknas LPIK till 3,8 procent. En hög uppräkningsen på sociala avgifter kopplat till pensioner förklarar nivån för 2023. I budget 2023 räknas styrelser och nämnders anslag upp med 2 procent. Styrelser och nämnder kompenseras även med en uppräkningsen för ökade sociala avgifter kopplade till pensioner. För att klara av pris- och löneökningar krävs effektiviseringar.

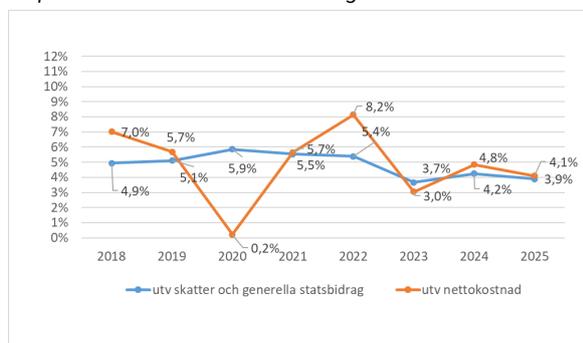
Anslagsflytt

Under 2022 har Region Uppsalas internhyresmodell räknats om vilket innebär lägre hyreskostnader för styrelser och nämnder under 2023. För att styrelser och nämnders budgetutrymme ska förbli oförändrat trots förändringen krävs att anslagsramarna justeras ner med motsvarande belopp i budget 2023. Detta påverkar styrelser och nämnders anslagsramar men ger ingen påverkan på det ekonomiska utrymmet.

Nettokostnad och finansiering

För 2023 förväntas skatter och statsbidrag baserat på prognos februari 2022 öka med 3,7 procent och nettokostnadsutvecklingen öka med 3,0 procent.

Diagram: utveckling av skatter och generella statsbidrag respektive nettokostnadsutveckling.

Ekonomiska förutsättningar hälso- och sjukvård

Målrelaterad ersättning

För att uppmuntra förändring och utveckling är ersättningsmodellen för den specialiserade vården kompletterad med en målrelaterad ersättningsdel. För 2023 kommer cirka 1,5 procent av anslaget att vara målrelaterat för Akademiska sjukhuset och cirka 1 procent för Lasarettet i Enköping. De målrelaterade områdena ska vara få till antalet för att ge mer tyngd. Målområdena 2023 är diagnosrelaterade grupper (DRG), tillgänglighet och kvalitet. Mer specifika mål inom målområdena fastställs i Sjukhusstyrelsens verksamhetsuppdrag och budget.

Patientavgifter

Inför 2023 sker inga förändringar beträffande patientavgifter. För fullständig information om patientavgifterna, se bilaga om patientavgifter.

Tandvårdstaxa

För att möta förväntade kostnadsökningar inom tandvården räknas Folk tandvårdens prislista för 2023 upp med LPIK exklusive läkemedel, för allmäntandvård respektive specialisttandvård. Prislistan för 2023, med specificerade åtgärder, fastställs av Vårdstyrelsen.

Riks- och regionvårdsintäkter

Efterfrågan på den högspecialiserade vård som Akademiska sjukhuset bedriver har varit jämn under senare år. Den kommande treårsperioden väntas emellertid flera nya faktorer påverka sjukhusets vårdutbud och produktionsvolym. Ett stort antal diagnoser kommer framöver att omfattas av systemet för Nationell högspecialiserad vård, där universitetssjukhusen konkurrerar om tilldelningen. Pandemin har också påverkat sjukhusets produktionskapacitet och tillgänglighet, vilket i sin tur påverkat riks- och regionkundernas köpmönster. Sammantaget innebär dessa faktorer en större osäkerhet än tidigare år gällande den framtida volymutvecklingen och sjukhusets marknadsandel av riks- och regionmarknaden.

Region Uppsala har ett förtroendefullt och mångårigt samarbete inom Sjukvårdsregion Mellansverige. Under 2021 trädde ett nytt avtal i kraft, med syfte att stärka samarbetet vad gäller bland annat produktionsplanering. Samarbetet kommer att fördjupas vad gäller att utvärdera möjligheter att renodla sjukhusets uppdrag med målet att öka den specialiserade och högspecialiserade vården och samtidigt flytta ut bassjukvård till andra vårdgivare både inom och utanför sjukvårdsregionen. Även avtalen med Norra sjukvårdsregionförbundet och Åland har nyligen omförhandlats i syfte att stärka samarbetet med dessa kunder.

I och med Nya Karolinska sjukhusets profilering inom högspecialiserad vård har konkurrensen ökat. Akademiska sjukhuset står sig väl rustat när det kommer till att bibehålla och öka marknadsandelar. Akademiska sjukhuset har en bra position med ett väl fungerande samarbete, infrastruktur samt hög kvalitet och patientsäkerhet.

Akademiska sjukhuset är det sjukhus i Sverige som säljer mest riks- och regionvård. Totalt beräknas Akademiska sjukhuset tillhandahålla vård till part utanför Region Uppsala till ett värde motsvarande närmare 2 800

miljoner kronor under 2023, vilket volymmässigt motsvarar nivån före pandemin.

Läkemedelskostnader

Kostnadsutvecklingen för läkemedel förväntas vara fortsatt hög under 2023. Ökade kostnader väntas inom barnområdet vid Akademiska sjukhuset, bland annat CF-läkemedel och läkemedel inom olika muskelatrofidagnoser. Även transplantations- och onkologiläkemedel tros driva kostnadsökningen som totalt uppskattas till 7,5 procent för Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping. Ökningen av läkemedelskostnader inom vårdcentralsuppdraget beräknas till 7 procent. Bidragande faktorer till ökningen är nya läkemedel och nya nationella behandlingsriktlinjer som innefattar bland annat blodtryckssänkande och blodförtunnande läkemedel. Nära vård och hälsa, exklusive vårdcentralerna, förväntas ha den största kostnadsökningen på cirka 14 procent. Den höga siffran beror bland annat på öppnandet av flera nya mottagningar under 2023.

För Sjukhusstyrelsens verksamhet är det främst behandling av patienter utanför Uppsala län som är kostnadsdrivande och här förväntas ökade läkemedelskostnader på sex procent. En annan bidragande faktor till kostnadsökningen för samtliga verksamheter är att pandemins effekt på antalet besök och på förskrivningen väntas ha klingat av helt till 2023.

Kostnadsökningar och kompensation för reformer

Sjukhusstyrelsen

Inom Sjukhusstyrelsens verksamhetsområde kompenseras verksamheterna i budget 2023 med 476 miljoner kronor enligt anslagstabell nedan.

Regionanslag 2023 Sjukhusstyrelsen, mnkr

	Anslag 2022	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi	Läkemedelsmedel	Läkemedelsuppräknings	Resursförändringar	Anslag 2023
Sjukhusstyrelsen	7 774	-280	174	79	87	135	7 970	

Anslagsflytten om 280 miljoner kronor avser till största del ett minskat anslag för hyreskostnader. Hyreskostnaderna har justerats ner med motsvarande belopp i samband

med en justering av internhyresmodellen. Uppräkningen för 2023 uppgår till 174 miljoner kronor, vilket är en uppräknings av pris och lön med två procent och en kompensation för ökade pensionskostnader med en procent. För att ersätta kostnaderna i samband med en växande befolkning, samt för förändringar i befolkningssammansättningen, ges en kompensation med 79 miljoner kronor. Kostnadsökningstakten är hög vad gäller läkemedel, varför Sjukhusstyrelsen kompenseras med 87 miljoner kronor.

Under 2023 kompenseras Sjukhusstyrelsen för kostnadsökningar, reformer och flytt av verksamhet för motsvarande 135 miljoner kronor. Av dessa medel ersätts insatser inom det strategiska målet Attraktiv arbetsplats med 67 miljoner kronor, varav ersättningen för att förbättra arbetsvillkoren för sjuksköterskor och barnmorskor motsvarar 62 miljoner kronor. Medel för inrättandet av en husjour för medicin ges med 5 miljoner kronor.

Inom det strategiska målet för ökad tillgänglighet kompenseras Sjukhusstyrelsen med 52 miljoner kronor. Medel för att fortsätta med separerade patientflöden på akutmottagningen ges med 13 miljoner kronor. Medel för att flytta ut bassjukvård från Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping genom att bland annat köpa vård från andra vårdgivare ersätts med 15 miljoner kronor. Medel ges även till en utökning av antalet slutenvårdsplatser inom området neurologi samt för att göra den så kallade psykiatriambulansen till en del av ordinarie verksamhet. Projektet har tidigare finansierats av statsbidrag.

Inom hälso- och sjukvården finns stora utmaningar med att nå en ekonomi i balans. Akademiska sjukhuset har de senaste åren beviljats ekonomiska underskott som årsvis har trappats ned. I budget för 2023 får Akademiska sjukhuset ett beviljat underskott om 100 miljoner kronor för att ge förutsättningar att arbeta med långsiktiga åtgärder för en ekonomi i balans.

Vårdstyrelsen

Inom Vårdstyrelsens verksamhetsområde kompenseras verksamheterna i budget 2023 med 156 miljoner kronor enligt anslagstabell nedan.

Regionanslag 2023 Vårdstyrelsen, mnkr

	Anslag 2022	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi medel	Läkemedelsuppräknings	Resursförändringar	Anslag 2023
Vårdstyrelsen	2 981	-2	57	43	24	31	3 134

Uppräkningen för 2023 uppgår till 57 miljoner kronor, vilket är en uppräknings av pris och lön med två procent och en kompensation för ökade pensionskostnader med en procent.

Kompensation för en växande befolkning och för förändringar i befolkningssammansättningen sker med 43 miljoner kronor. Kostnadsökningstakten är hög vad gäller läkemedel varför styrelsen kompenseras med 24 miljoner kronor.

Under 2023 kompenseras Vårdstyrelsen för kostnadsökningar, reformer och flytt av verksamhet med motsvarande 31 miljoner kronor. Av dessa medel ersätts insatser inom det strategiska målet Hög tillgänglighet med 19 miljoner kronor. Insatserna avser ökad bemanning på 1177 som ersätts med 4,5 miljoner kronor, införande av gemensamt vaccinationssystem och kompensation för ökade kostnader kopplat till införande av cervixcancerscreening som ersätts med totalt 7 miljoner kronor. Inom det strategiska målet God kvalitet med en ekonomi i balans finansieras arbetet med fast läkarkontakt med åtta miljoner kronor. Arbetet med äldreomsorg och reformen gratis vaccinering mot TBE för barn och unga ersätts med 5,4 miljoner kronor som en helårseffekt av beslut i RPB 2022.

Specialdestinerade statsbidrag – insatser inom hälso- och sjukvård

Region Uppsala beräknas erhålla drygt 350 miljoner kronor i specialdestinerade statsbidrag inom hälso- och sjukvård 2023. Nedan redogörs för ett urval av de prioriterade insatser Region Uppsala genomför inom ramen för dessa medel. Inom statsbidraget för God och nära vård genomförs bland annat satsningar för att utveckla en digital tjänst för

invånarens väg in i vården. Insatser görs även inom teknik och tjänster som innebär att patienten eller invånaren får möjlighet till monitorering och egenvård. Arbetet med ett förstärkt geografiskt hälsouppdrag fortsätter också inom ramen för statsbidraget. Inom medarbetarområdet fortsätter Region Uppsala att ge studielön för vidareutbildning till specialistsjuksköterskor och distriktsjuksköterskor.

Inom statsbidraget för kvinnors hälsa pågår ett arbete med att stärka vårdkedjan avseende förlossning, nyföddhetsvård och tiden därefter samt inom neonatalverksamheten. Inom statsbidraget för psykisk hälsa läggs medel på att genomföra utredningarna inom psykisk hälsa för barn och unga samt vuxna. Inom statsbidraget civilt försvar fortsätter de under tidigare år påbörjade insatserna för att stärka försörjningsberedskap, samverkan och ledning samt motståndskraft och säkerhetsskydd.

Ekonomiska förutsättningar Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

Inom kollektivtrafiken har resandet minskat kraftigt under pandemin. Olika scenarier har tagits fram för resandeutvecklingen framåt. Resandet förväntas öka under 2022 men blir fortsatt lägre än före pandemin. Det medför ett ökat behov av finansiering utöver biljettintäkter. I budget 2023 tillförs därför kollektivtrafiken 50 miljoner kronor, i form av ett beviljat underskott, för att Region Uppsala ska kunna behålla en rimlig nivå på kollektivtrafiken. Målsättningen är att på sikt minska den skattefinansierade andelen av kollektivtrafikens kostnader.

Priset på en 30-dagars periodbiljett höjs från 970 kronor till 1 000 kronor, priset på förköpta enkelbiljetter fastställs till 33 kronor per zon och enkelbiljetter betalda via reskassa till 28 kronor per zon. Övriga priser fastställs av Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden.

Inom Trafik- och samhällsutvecklingsnämndens verksamhetsområde kompenseras verksamheterna i budget 2023 med 42 miljoner kronor enligt anslagstabell nedan.

Regionanslag 2023 Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden, mnkr

	Anslag 2022	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi medel	Läkemedelsuppräknings	Resursförändringar	Anslag 2023
Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden	1 234	-16	25	0	0	17	1 259

Anslagsflytten om 16 miljoner kronor avser till största del ett minskat anslag för hyreskostnader. Hyreskostnaderna har justerats ner med motsvarande belopp i samband med en justering av internhyresmodellen. Uppräkningen för 2023 uppgår till 25 miljoner kronor, vilket är en uppräknings av pris och lön med två procent och en kompensation för ökade pensionskostnader med en procent.

Under 2023 kompenseras Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden för kostnadsökningar, reformer och flytt av verksamhet motsvarande 17 miljoner kronor. Fyra miljoner kronor avser en kompensation för ökade kostnader för sjukresor. Med detta tillskott blir den budgeterade kostnaden för sjukresor 140 miljoner kronor. Kostnadsökningstakten för sjukresor är svår att estimeras och kan komma att överskrida tillskjutna medel för 2023.

Spårvägsprojektet

I och med avtalet med Uppsala kommun om att utreda spårvagnssystem i Uppsala avsätts medel till Regionstyrelsen under planperioden. För 2023 innebär det driftskostnader på 20 miljoner kronor för utredning av trafikeringsfordon och resecentrum.

Ekonomiska förutsättningar Fastighet- och servicenämnden

Inom Fastighet- och servicenämndens verksamhetsområde kompenseras verksamheterna i budget 2023 med 32 miljoner kronor enligt anslagstabell.

Regionanslag 2023 Fastighet- och servicenämnden, mnkr

	Anslag 2022	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi medel	Läkemedelsuppräknings	Resursförändringar	Anslag 2023
Fastighet- och servicenämnden	270	3	7	0	0	25	305

Uppräkningen för 2023 uppgår till sju miljoner kronor, vilket är en uppräknings av pris och lön med två procent och en kompensation för ökade pensionskostnader med en procent.

Under 2023 kompenseras Fastighet- och servicenämnden med 25 miljoner kronor för driftkostnadsökningar och reformer kopplat till investeringar inom Region Uppsalas it-verksamhet.

Ekonomiska förutsättningar Kultur- och servicenämnden

Inom Kultur- och servicenämndens verksamhetsområde kompenseras verksamheterna i budget 2023 med nio miljoner kronor enligt anslagstabell nedan.

Regionanslag 2023 Kultur- och servicenämnden, mnkr

	Anslag 2022	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi medel	Läkemedelsuppräknings	Resursförändringar	Anslag 2023
Kultur- och servicenämnden	119	1	3	0	0	6	129

Uppräkningen för 2023 uppgår till tre miljoner kronor, vilket är en uppräknings av pris och lön med två procent och en kompensation för ökade pensionskostnader med en procent.

Under 2023 kompenseras Kultur- och servicenämnden för kostnadsökningar, reformer och flytt av verksamhet motsvarande sex miljoner kronor. Medlen är kopplade till insatser inom det strategiska målet Hållbar och konkurrenskraftig utveckling och avser vidareutveckling av Gamla Uppsala museum med en miljon kronor samt fem miljoner kronor för att kompensera för underskott inom konferensverksamheten på Wiks slott.

Ekonomiska förutsättningar Regionstyrelsens övergripande verksamheter

Inom Regionstyrelsens övergripande verksamheter kompenseras verksamheterna i budget 2023 med 58 miljoner kronor enligt anslagstabell nedan.

Regionanslag 2023 Regionstyrelsens övergripande verksamheter, mnkr

	Anslag 2022	Anslags- flytt	Upp- räkning	Demografi medel	Läkemedels- uppräkning	Resurs- förändringar	Anslag 2023
Regionstyrelsens övergripande verksamheter	541	221	18	0	0	40	820

Uppräkningen för 2023 uppgår till 18 miljoner kronor, vilket är en uppräkning av pris och lön med två procent och en kompensation för ökade pensionskostnader med en procent.

Under 2023 kompenseras Regionstyrelsens övergripande verksamheter för kostnadsökningar, reformer och flytt av verksamhet för

motsvarande 40 miljoner kronor. Av dessa medel ersätts insatser inom det strategiska målet Hållbar och konkurrenskraftig utveckling med 21 miljoner kronor, varav ersättningen för att påbörja utvecklande av ett kvalitetsledningssystem inom hälso- och sjukvård uppgår till 1,9 miljoner kronor. 7,5 miljoner kronor går till att vidareutveckla beslutsstödsystemet och till ett flertal insatser för att stärka organisationen inom digitalisering. Medel motsvarande 10 miljoner kronor för att fortsätta ST-satsningen från 2022 ingår även i budgeten för 2023.

Inom det strategiska målet för en Attraktiv arbetsplats finns medel motsvarande 14 miljoner kronor. Medlen går dels till att utveckla HR-organisationen för att stärka stödet till organisationens chefer, i bland annat löneöversyn och arbetsrättsliga frågor, dels till att stärka inköpsorganisationen. Fem miljoner kronor sätts av 2023 till Region Uppsalas logistikprojekt.

Strategiska mål för Region Uppsala

Attraktiv arbetsplats

Målbekrivning

För att fortsätta arbetet med att utveckla en attraktiv arbetsplats behöver Region Uppsala vara en attraktiv, hållbar och modern arbetsgivare, med en tydlig och sammanhållen arbetsgivarpolitik. En attraktiv arbetsplats kan attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare.

Region Uppsalas medarbetare, våra viktigaste resurser, ska känna stolthet över sina arbetsplatser. De ska ha goda förutsättningar att bidra, utvecklas, trivas och må bra på jobbet, så att de kan ha ett långt och hållbart arbetsliv och verksamheterna kan genomföra välfärdsuppdraget effektivt och med hög kvalitet.

Detta mål kopplar huvudsakligen till följande mål i Agenda 2030:

Att vara en attraktiv och modern arbetsgivare

Varje medarbetare är en viktig del i att skapa en framgångsrik verksamhet. En attraktiv arbetsgivare visar förtroende för verksamheten och dess medarbetare, och erbjuder en hälsofrämjande arbetsplats och goda förutsättningar för medarbetare att utföra sitt arbete, växa inom organisationen och bidra till utveckling.

En modern arbetsgivare erbjuder en god digital infrastruktur och tekniska förutsättningar som minskar administrationen, stödjer organisationens arbetssätt och ger medarbetarna rätt förutsättningar att nå uppsatta mål. En modern arbetsgivare har också ett välutvecklat analys- och prognosarbete för arbetsgivarområdet.

Några av de målsättningar som Region Uppsala har satt upp för att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare är att nå ett hållbart medarbetarindex (HME) på minst 80, samt att respektive förvaltning minskar sjukskrivningstalen med minst 0,3 procentenheter. Region Uppsalas medarbetare ska

uppleva sina arbetsplatser som trygga. För att skapa en förbättrad kontinuitet, attraktiva arbetsplatser samt värna erfarna medarbetare inom hälso- och sjukvårdsverksamheterna, ska andelen inhyrd personal uppgå till max två procent vilket är ett viktigt fokus under planperioden.

Utvecklingsområden

Inför de utmaningar och utifrån de behov av omställning och förändrade arbetssätt som framtidens välfärd för med sig, behöver arbetsgivarfrågorna hanteras utifrån flera olika perspektiv. Nedan beskrivs ett antal av de områden som är särskilt viktiga för att stärka Region Uppsalas förmåga som arbetsgivare.

Arbetssätt och organisationskultur

Region Uppsala ska stödja en organisationskultur som främjar förtroende, utveckling och samarbete. Detta skapar delaktighet och engagemang, vilket ger möjligheter till ett medarbetarskap som aktivt bidrar till utveckling och initiativ för att nå verksamhetens mål.

Region Uppsala består av flera förvaltnings- och många olika verksamheter, men ska agera som en enhetlig arbetsgivare och erbjuda goda förutsättningar för chefer och medarbetare att genomföra sina uppdrag och bidra i förändringsarbetet.

För att tillse att rätt insatser genomförs och för att utveckla Region Uppsala som arbetsgivare utvecklas systemstöd kontinuerligt. Kompetensen att följa upp, analysera, prognostisera och prioritera ska stärkas.

Medarbetarskap

Medarbetarna är Region Uppsalas viktigaste resurs. Därför krävs goda arbetsförutsättningar där medarbetarna kan dela med sig av kunskap och samtidigt lära av varandra.

Medarbetarskap innebär att alla anställda är medskapare till verksamhetens alla delar, så som resultat, mål, utveckling, förändring, samarbeten och arbetsmiljö. Medarbetarskapet innebär också att alla anställda medverkar till att skapa bra samarbeten, verka med omsorg och respekt för både den egna och andras roller, kompetens och arbetsglädje.

Region Uppsala ska skapa en gemensam förståelse för verksamheternas målgrupper samt för förutsättningarna inom en politiskt styrd organisation. Detta bidrar till utveckling, nya lösningar och följsamhet till överenskomna beslut och arbetssätt.

Som stöd för detta ska Region Uppsala utveckla utbildningar och stödmaterial som syftar till att de anställda stärks och utvecklas i rollen som medarbetare.

Chef- och ledarskap

Att vara chef är ett formellt uppdrag med arbetsgivaransvar. Region Uppsalas chefer ska ta hänsyn till både interna mål och externa krav samt utveckla verksamheten tillsammans med medarbetarna för att genomföra beslutade uppdrag och nå uppsatta mål.

Chefer har en viktig roll att skapa förutsättningar för medarbetarna att utföra sitt arbete, dela med sig av sin kunskap och samtidigt lära av andra. I Region Uppsala ska chefer därför agera som förebilder och skapa trygghet på arbetsplatsen.

Region Uppsala ska tydliggöra chefsuppdragens ansvar, roll, mandat och avtal. Detta leder till att chefer och ledare på alla nivåer har tydliga förutsättningar och hållbara uppdrag, samt att de känner sig trygga med att de får stöd och hjälp i sitt arbete. Chefer ska också erbjudas en god introduktion, obligatoriska och valbara utbildningar samt nätverk och mentorskap.

Kompetens och utbildning

Region Uppsala ska ha en långsiktig och strukturerad kompetensplanering så att medarbetare och chefer får goda möjligheter att upprätthålla och utveckla sin kompetens. Region Uppsala ska också ha en god och förankrad struktur för arbete med kompetens och utbildningsfrågor utifrån ett nationellt, regionalt och lokalt perspektiv. För att uppnå detta ska Region Uppsala implementera framtagna processer inom kompetensförsörjning, som stödjer framtidens behov av kompetens och arbetssätt.

Förmågan att planera för kompetensutveckling, vidareutbildning, bemanning och nya arbetssätt ska vara hög, så att kompetenser och möjligheter kan tillvaratas, såväl inom som utanför organisationen. Region Uppsala ska skapa förutsättningar för detta genom utvecklat systemstöd för utbildningar, långsiktig kompetensplanering och medarbetarutveckling. Region Uppsala ska också förbättra det interna stödet avseende rekrytering av utlandsutbildade inom bristyrken.

Att attrahera, motivera och bibehålla organisationens medarbetare är en förutsättning för en långsiktig kompetensförsörjning. Som en del i arbetet med kompetensförsörjning ska aktiviteter genomföras som stärker Region Uppsalas arbetsgivar-

varumärke. Region Uppsala ska ta fram strategier för ett långt och hållbart arbetsliv, så att medarbetare kan, vill och orkar arbeta lång tid inom organisationen.

Chefer och medarbetare ska ha förutsättningar att arbeta utifrån sin kompetens och profession, utbyta erfarenheter av varandra och ta tillvara olika erfarenheter och kompetenser. För att tillse detta ska Region Uppsala fortsätta arbetet med kompetensmodeller samt möta behov av kompetensväxling inom ramen för arbetet med Omställningsfonden.

Region Uppsala har ett viktigt forsknings- och utbildningsuppdrag och ska tillhandahålla en god forsknings- och utbildningsmiljö. Anställda, studenter, elever och praktikanter som forskar och utbildas inom Region Uppsala ska se oss som en attraktiv och modern framtida arbetsgivare.

Ökad digital kompetens

Region Uppsala ska öka omställningstakten och förmågan att tillgodogöra sig nyttorna med digitalisering genom att öka organisationens digitala mognad. Kunskap behöver stärkas och processer utvecklas och anpassas för nya, mer digitala arbetssätt. Fortsatt satsning på kompetensutveckling är därför både viktig och nödvändig. Region Uppsala ska ta fram strategier för kontinuerligt lärande som är en viktig förutsättning för att öka den digitala kompetensen, och inom ramen för detta ska också utbildningar tas fram.

Likabehandling

Likabehandling handlar om att beakta och agera utifrån individers olika förutsättningar. Likabehandlingsarbetet ska bedrivas systematiskt och integreras i ordinarie verksamhet. Vid framtagande och revidering av styrdokument, planer och processer måste likabehandling vara en självklar del. Alla Region Uppsalas medarbetare ska ha kännedom och grundläggande kunskap om likabehandling och vilka rättigheter och skyldigheter detta medför.

Region Uppsala ska skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart och effektivt lika-behandlingsarbete genom att erbjuda stöd till chefer, samt såväl obligatoriska som fördjupande utbildningar inom likabehandling och arbetsplatskultur till samtliga medarbetare.

Arbetsmiljö

Region Uppsala ska ha ett arbetsmiljöarbete som skapar förutsättningar för att uppnå en arbetsmiljö som främjar hälsa, förebygger ohälsa och stödjer rehabilitering. Tillsammans ger detta en hälsofrämjande arbetsplats som är hållbar över tid. Arbetsmiljön ska vara fri från hot, våld, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling. Arbetsmiljöarbetet ska bedrivas systematiskt och ingå som naturlig del i den dagliga verksamheten.

Region Uppsalas chefer är viktiga för arbetet med en hälsofrämjande arbetsplats. För att lyckas med detta behöver cheferna själva ha en god arbetsmiljö, vilken ska följas upp och utvecklas.

För att kunna arbeta med ständig utveckling av arbetsmiljön ska dialogstöd för ledningsgrupper tas fram. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska också förtydligas, genom implementering av ett systemstöd. Region Uppsala ska även genomföra kontinuerliga kartläggningar av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, samt pulsmätningar på arbetsplatsen.

Psykisk ohälsa är den vanligaste orsaken till sjukskrivningar inom Region Uppsala, liksom samhället i stort. För att förebygga sjukskrivning och främja medarbetarnas hälsa ska Region Uppsala tydliggöra rehabiliteringsprocessen och ta fram utbildningar för att höja kunskaperna inom arbetsanpassning och rehabilitering.

Förbättrad digital arbetsmiljö

I verksamhetsutveckling som medför införande av ny teknik och nya lösningar måste hänsyn tas till chefers och medarbetares arbetsmiljö.

Verksamheternas behov och förbättringsförslag ska tas tillvara och risk- och konsekvensanalyser ska genomföras inför omställning till nya arbetssätt. Verksamhetens involvering och engagemang i utveckling är en förutsättning för att digitaliseringens möjligheter ska kunna tas till vara på bästa sätt och minimera upplevelsen av digital stress samt få tilliten till digitala tjänster och it-system att växa.

Nya lösningar som ger tillgång till data, rätt information i rätt tid kan och ska underlätta det dagliga arbetet – inte försvåra det. De möjligheter som artificiell intelligens (AI) och maskininlärning ger ska tas tillvara och vara ett stöd i det dagliga arbetet. Tillsammans medför de ett mer effektivt resursutnyttjande.

Löne- och anställningsvillkor

Region Uppsala ska ha konkurrenskraftiga anställningsvillkor som främjar verksamheternas måluppfyllelse och ett hållbart yrkesliv, och där goda arbetsprestationer uppmärksammas och premieras. För att uppnå detta ska Region Uppsala ha ett samordnat arbete när det gäller anställningsvillkor, policys och arbetssätt, samtidigt som lokala anpassningar ger chefer och medarbetare goda förutsättningar att utföra sitt arbete utifrån de särskilda behov som finns i respektive förvaltningsverksamhet. Region Uppsala erbjuder tillsvidareanställning och heltid som norm.

Lönebildningen ska vara långsiktigt hållbar och bedrivs på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt. Lönebildningen ska också vara sam-

ordnad, för att säkerställa att den medverkar till önskad lönestruktur och lönespridning i organisationen. För att säkerställa detta ska Region Uppsala använda ändamålsenliga digitala verktyg för löneanalys och lönekartläggning. Region Uppsala ska också erbjuda chefer utbildningar i lönebildning och lönesättning, och samtliga medarbetare ska erbjudas utbildning om löneöversynsprocessen.

Lönen är ett av flera verktyg för att utveckla och styra verksamheten mot uppsatta mål samt stimulera förbättringar av verksamhetens effektivitet, produktivitet och kvalitet. Lönesättningen ska vara individuellt anpassad, differentierad och fri från diskriminering.

Uppdrag under 2023 till:

Regionstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Fortsätta arbetet med att genomföra planen för reformen Attraktiv och modern arbetsgivare.
- Utveckla systemstöd för arbetsgivarområdet, som syftar till att stärka chefers och medarbetares förutsättningar.
- Utveckla bättre förutsättningar för lärande och kompetenshöjning inom arbetsgivarområdet.
- Öka omställningstakten och organisationens förmåga att tillgodogöra sig nyttorna med digitalisering.
- Förbättra den digitala arbetsmiljön.

Styrtal

- Hållbart medarbetarengagemang
- Sjukfrånvaro
- Upplevelse av trygg arbetsplats
- Andelen kostnader i procent för inhyrd personal i förhållande till personalkostnader i egen regi.

Styrande dokument

- Policy för attraktiv och modern arbetsgivare
- Likabehandlingspolicy för Region Uppsala
- Riktlinje för arbete med likabehandling
- Riktlinjer för landstingets förtjänsttecken
- Riktlinje för hälsofrämjande arbetsplatser
- Riktlinje för kompetensförsörjning
- Riktlinje för medarbetarskap och chefskap
- Riktlinje för lönebildning.

*Organiserande styrdokument exempelvis arbetsordningar, reglementen och ägardirektiv ligger utanför redovisningen av styrdokument i RPB:n

Hög tillgänglighet

Målbeskrivning

Region Uppsala har ansvar för och ska arbeta för hög tillgänglighet inom alla sina ansvarsområden.

God vård är ett samlande begrepp för de områden som utgör basen för kvalitet och tillgänglighet inom hälso- och sjukvård och tandvård. Att hälso- och sjukvård ges i rimlig tid och att ingen ska behöva vänta oskäligt länge på vård eller omsorg är en viktig kvalitetsaspekt. Region Uppsala ska utmärkas av hälso- och sjukvård med god tillgänglighet och korta väntetider inom primärvård, specialistvård och tandvård.

Offentliga kultur- och bildningsevenemang ska ha god tillgänglighet och hög delaktighet. Alla bör ha lika möjligheter att delta i kulturlivet utifrån sina egna förutsättningar.

Kollektivtrafiken är ett viktigt verktyg för regional utveckling. När tillgängligheten till arbete, studier och fritidsaktiviteter utökas, öppnas möjligheter för människor att leva och verka i hela länet. En väl utvecklad kollektivtrafik skapar också möjligheter för en större arbetsmarknad och underlättar för rekrytering.

Detta mål kopplar huvudsakligen till följande mål i Agenda 2030:

Hälso- och sjukvård i rimlig tid

Hälso- och sjukvård i rimlig tid innebär att ingen patient ska behöva vänta oskäligt tid på de vårdinsatser som patienten är i behov av. Pandemin har medfört att tillgänglighetsmålen i nuläget är svåra att nå upp till. Att arbeta i kapp den uppskjutna vården är därför ett viktigt fokus även 2023. God tillgänglighet och kontinuitet är viktiga faktorer för förtroendet för vården. För att uppnå en god tillgänglighet och kortare väntetider inom primärvård, specialistvård och tandvård krävs ett fortsatt systematiskt utvecklingsarbete med samverkan såväl inom Region Uppsala som mellan sjukvårdsregionerna och privata vårdgivare.

Primärvården är ofta patientens väg in till vården. Digitala kommunikationskanaler innebär att vårdcentralerna behöver vara flexibla i sin patientkommunikation, vilket

innebär förändrade arbetssätt. Det digitala arbetssättet utvecklades kraftfullt under pandemin och kommer att ha ett fortsatt starkt fokus även 2023.

För många patienter sker idag den första kontakten med vården via 1177 på telefon. Under 2023 behöver verksamheten utreda fortsatta utvecklingsmöjligheter av 1177 på telefon, med befintliga och framtida e-tjänster via 1177.se, samt utveckla och implementera nya arbetssätt i syfte att förbättra tillgängligheten.

För att påverka och effektivare styra samtalsflöden ska samarbetet mellan verksamheterna fortsatt utvecklas under planperioden. En viktig del i arbetet är att utbilda vårdcentralens sjuksköterskor i samtalsprocessen och det digitala rådgivningsstödet. Utbildning sker också fortlöpande i övriga berörda förvaltningar.

Den förstärkta vårdgarantin innebär att varje patient ska få en medicinsk bedömning inom tre dagar när de söker till primärvården. Den medicinska bedömningen behöver inte som tidigare vara ett fysiskt besök utan bedömningen kan ske även genom digitala hjälpmedel. Ett utvecklingsarbete har påbörjats och behöver fortsätta för att kunna anpassa arbetssätt och löpande utvärdering. För att den nationella målsättningen ska nås behövs ett fortsatt utvecklingsarbete mellan primärvårdens barn- och ungdomspsykologer, barn- och ungdomspsykiatri och i samverkan med länets kommuners elevhälsa och socialtjänst.

Akademiska sjukhuset bedriver bassjukvård, specialiserad vård samt högspecialiserad och nationell högspecialiserad vård. Som universitetssjukhus har Akademiska sjukhuset ett åtagande att tillgodose god tillgänglighet inom vårdgarantin till länets invånare, samt specialiserad, högspecialiserad och nationell högspecialiserad vård till invånarna inom Sjukvårdsregion Mellansverige där hemregionen saknar vårdutbud samt till övriga invånare i landet.

En regionövergripande produktionsplanering ska leda till ett mer effektivt resursutnyttjande för ännu bättre utväxling och förbättrade arbetsprocesser. Den ska även bidra till arbetet med att ta fram förslag på bassjukvård som eventuellt kan utföras på annan vårdnivå inom regionen alternativt av annan vårdgivare än Region Uppsala.

Ökad samverkan mellan Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping skapar förutsättningar för en mer effektiv resurs- och produktionsplanering inom bas- och specialistvård. För att möjliggöra en minskning av den uppskjutna vården som är ett resultat av pandemin behöver resurserna användas effektivt för att ge bästa utväxling. En effektiv samverkan är en nyckelfaktor under hela planperioden eftersom Region Uppsala har brist på kompetens inom vissa yrkesgrupper. Det är viktigt att produktionsplaneringen fortsätter att utvecklas på alla nivåer och att produk-

tionen sker där det är mest kostnadseffektivt och nära patienterna.

Inom slutenvården finns många kroniskt sjuka med komplexa vårdbehov. Sjukhusens samverkan med kommuner och primärvård behöver därför fortsätta att utvecklas i syfte att skapa en trygg hemgång för patienten och genom kvalitetssäkrade metoder förhindra onödig återinläggning på sjukhus. Vidare behöver väntetiderna för återbesök kvalitetssäkras i syfte att skapa en bra kunskap om existerande köer samt för att möjliggöra en bevakning av att väntetider till återbesök inte blir för långa.

Arbetet med standardiserade vårdförlopp inom cancervården ska fortsätta. Vårdförloppen beskriver patienters vårdprocess avseende utredningar och fram till behandlingsstart. Det standardiserade vårdförloppet ska planeras för varje enskild patient som får en cancerdiagnos. Insatserna ska minska regionala skillnader, skapa en mer jämlik cancer-vård och korta väntetiderna. För att nå bättre ledtider behöver samverkan mellan länets sjukhus och primärvård fortsätta att utvecklas och bli tätare under planperioden.

En hög kulturell delaktighet

Region Uppsalas mål är att länsinvånarna ska ha en god tillgång till konst och kultur. Det är väsentligt att de insatser som görs med offentliga medel når ut och bidrar till att fler invånare kan delta i kulturlivet utifrån sina egna förutsättningar.

I samverkan med de aktörer som får bidrag från Region Uppsala görs insatser för att förbättra tillgängligheten löpande. Det innebär ett förbättringsarbete för digital och fysisk tillgänglighet vid kulturella evenemang genom bidragsmottagares handlingsplaner och digitala standarder för statsbidragskraven. Kunskapshöjande insatser och stöd kan behöva förnyas sedan de statliga bidragskraven infördes 2016 och med nya lagkrav.

Det finns även sociala och ekonomiska trösklar för att delta i kulturaktiviteter. Det

kan vara ovanan, priset eller tidpunkten som förhindrar ett kulturellt deltagande. Genom samverkan med kulturaktörer och länets kommuner som anordnar kulturskolor har Region Uppsala en roll i att utjämna ojämlikheter mellan barn och unga samt att fler får ta del av kulturella upplevelser. Det är angeläget att Region Uppsala samverkar med kommunerna men även med andra regioner för att konst och kultur ska nå hela länet.

Tillgänglighet i kollektivtrafiken

En ökad trygghet och tillgänglighet inom kollektivtrafiken är viktiga frågor för Region Uppsala. Därför pågår ständig utveckling av kundmiljöer – exempelvis hållplatser, terminaler och resecentra – där även fokus på kopplingar till gång- och cykelvägar för ett hela resan-perspektiv ingår.

I samverkan med Trafikverket och länets kommuner pågår upprustning och tillgänglighetsanpassning av ett stort antal hållplatser.

Spårväg

Ett samverkansavtal har tecknats med Uppsala kommun om införande av ett spårvägs-system med trafikstart 2029. Ett omfattande arbete pågår för att planera för Region Uppsalas åtagande i form av främst uppförande av depå och inköp av fordon. Till det utarbetas en strategisk plan över hur kollektivtrafiken i Uppsala stad ska utvecklas i övrigt i förhållande till spårvägen. Därtill ska Region Uppsala ta ytterligare steg i att utveckla samarbetet med länets kommuner för att eventuellt ta över hela eller delar av ansvaret för den särskilda kollektivtrafiken som kommunerna i länet ansvarar för.

Enklare att resa

Kollektivtrafiken ska vara ett naturligt val vid resor i Uppsala län och Mälardalsregionen. För att nå dit behöver tjänsterna utformas på ett sätt som gör att hela resan upplevs enkel att genomföra.

Utvecklingen av digitala tjänster inom kollektivtrafiken är ett effektivt och naturligt sätt att förenkla för resenären vad gäller att planera resan, välja och betala biljett samt att genomföra resan. Genom att samordna utveckling med andra kollektivtrafikaktörer (exempelvis Mälartåg) blir det enklare att resa även över länsgränser.

Eftersom inte alla resenärer har möjlighet att använda de nya digitala tjänsterna behöver det även fortsättningsvis finnas andra lösningar för att planera och köpa sin resa.

UL:s zon- och prismodell har reformerats med syfte att göra det enklare att resa, samtidigt som en god intäktssäkring bibehålls. Ytterligare förenklingar i prismodellen har beskrivits och sannolikt är ett sådant genomförande den enskilt viktigast insatsen för att ytterligare underlätta resan med UL-trafiken.

Uppdrag under 2023 till:

Regionstyrelsen, Sjukhusstyrelsen och Vårdstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Fortsätta arbetet med flytt av bassjukvård från Akademiska sjukhuset.
- Utveckla arbetet med sjukvårdsregion-övergripande produktionsplanering inom hälso- och sjukvården.
- Utreda möjligheterna till fler rotations-tjänster mellan och inom förvaltningar i syfte att attrahera och behålla kompetens samt öka tillgängligheten.

Regionstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Förbereda för patientens rätt att välja slutenvård i hela landet.

- Utveckla vårdgarantienheten till ett patientkontor i syfte att säkerställa patientens rätt till objektiv information om kvalitet och väntetider i vården.

Sjukhusstyrelsen och Vårdstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Fortsätta arbetet med att korta ledtiderna och öka tillgängligheten i enlighet med vårdgarantin.

Vårdstyrelsen

Styrtal

- Andelen patienter som får telefonkontakt med vårdcentralen samma dag
- Andelen patienter som inom primärvården får medicinsk bedömning inom 3 dagar på vårdcentral
- Andelen barn och unga som får en bedömning av sin psykiska ohälsa inom 3 dagar
- Andelen väntande patienter som får sitt förstabesök inom 90 dagar
- Andelen väntande patienter som får sin behandling eller operation påbörjad inom 90 dagar
- Andelen barn och unga med psykisk ohälsa som fått ett första besök på specialistnivå inom 30 dagar
- Totala andelen ankomster till ändhållplats inom 5 minuter från tiden som anges i tidtabell.

Styrande dokument

- Effektiv och nära vård 2030 – Målbild och strategi
- Strategi för förbättrad psykisk hälsa hos vuxna 2030.

*Organiserande styrdokument exempelvis arbetsordningar, reglementen och ägardirektiv ligger utanför redovisningen av styrdokument i RPB:n

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Genomföra en översyn av behovet av ökad tillgänglighet på kvällar och helger.

Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Utveckla det digitala kundmötet genom att lansera nya funktioner som underlättar för resenärerna.

God kvalitet med ekonomi i balans

Målbeskrivning

Region Uppsala ska bedriva och utveckla en verksamhet av god kvalitet. För att klara av uppdraget behöver ekonomin vara i balans och en god ekonomisk hushållning uppnås på kort och lång sikt.

God vård är ett samlingsbegrepp för de områden som utgör basen för kvalitet och tillgänglighet inom hälso- och sjukvård samt tandvård. En kunskapsbaserad hälso- och sjukvård betyder att patienterna erbjuds vård som bygger på bästa tillgängliga kunskap. För att kunskap ska kunna omsättas i praktisk verksamhet krävs strukturerade arbetsätt som bygger på ständiga förbättringar och effektiva processer. En jämlik vård innebär att patienterna ska få tillgång till vård på lika villkor. Samskapad hälso- och sjukvård handlar om att individen ska ges möjlighet att vara delaktig i sin vård och att vården ska ske med respekt för individens specifika behov, förväntningar och integritet. Patienter och anhöriga ska involveras som jämlika partners och experter i vården. Ett hälsoinriktat arbetsätt bidrar till att minska insjuknandet i vissa sjukdomar samt till att förbättra livskvaliteten för patienterna. En hälso- och sjukvård av god kvalitet ska också vara säker för patienten, vilket kräver ett riskförebyggande arbete.

Då det framöver kommer att finnas ett gap mellan tillgång till och utbud av resurser i form av kompetens och finansiering finns det ett behov av att ställa om hälso- och sjukvårdssystemet. Reformen Effektiv och nära vård 2030 leder till en successiv förflyttning från sjukhusbunden vård till mer vård nära länets befolkning. Målbilden är en nära, hälsofrämjande vård som bygger på kontinuitet och hög tillgänglighet, såväl geografiskt som med stöd av digitala lösningar. Patienten ska få tillgång till vård som är effektiv med hög kvalitet och utförs på rätt nivå och med rätt kompetens.

God ekonomisk hushållning innebär bland annat att Region Uppsala ska ha goda resultat vad gäller både verksamhet och ekonomi. För att säkra långsiktigt god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv krävs att Region Uppsala har kostnadseffektiva verksamheter, hushållar med tillgängliga resurser och har en framförhållning i sin ekonomi.

Detta mål kopplar huvudsakligen till följande mål i Agenda 2030:

God kvalitet

Kunskapsbaserad hälso- och sjukvård

Kunskapsbaserad hälso- och sjukvård innebär att vården ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet samt utformas för patientens individuella behov.

Det nationella systemet för kunskapsstyrning visar nu hur snabbt det går att sprida ny kunskap när expertgrupper finns etablerade och redo att ta fram nya kunskapsunderlag.

Region Uppsalas medarbetare bidrar aktivt till det expertgruppsarbetet på nationell nivå. Inom Sjukvårdsregion Mellansverige arbetar Region Uppsala nära övriga regioner för att stärka samarbeten och lärandeutbyten inom kunskapsstyrningsarbetet. Lokalt samarbetar Region Uppsala med länets kommuner för att bygga hållbara strukturer för kunskapsstyrning. Under det gångna året har fokus riktats mot att hitta ännu mer effektiva sätt att implementera den nya kunskap som genererats. En viktig framgångsfaktor för att

säkerställa en jämställd vård i hela länet är att bygga kunskapsstöd utifrån patientens hela vårdkedja.

Region Uppsala arbetar med införande och uppföljning av de nationellt beslutade personcentrerade och sammanhållna vårdförloppen. Systemet för kunskapsstyrning utvecklar vårdförlopp parallellt med att verksamheterna integrerar de nya vårdförloppen i det dagliga arbetet. Syftet är att patienten ska uppleva en mer välorganiserad och helhetsorienterad vårdkedja efter att vårdförloppen är införda.

Ständiga förbättringar

Region Uppsala har under det senaste året kraftsamlat kring kvalitetsutveckling med fokus på framtagandet av ett regionövergripande kvalitetsledningssystem för hälso- och sjukvården. Arbetet har varit omfattande och krävt insatser från hela organisationen. Tack vare detta finns det nu en grund för kvalitets-säkring och utveckling av vården utifrån väldefinierade strukturer och processer. Under 2023 ska kvalitetsledningssystemet vidareutvecklas, tillämpas och implementeras.

Region Uppsala kvalitetspolicy och kvalitetsstrategi för hälso- och sjukvården utgör en gemensam referensram för kvalitetsarbetet. För att överbygga gapet mellan strategisk planering och den dagliga verksamheten ska strategier och åtgärder för ökad patientsäkerhet och systematiskt kvalitetsarbete fortsatt vägas samman i kommande handlingsplaner och i verkställande av dessa.

Arbetet med framtagning av kvalitetsledningssystem har under det gångna året skapat strukturer som ökar möjligheter till uppföljning av bland annat processer, kvalitetsindikatorer och patientresultat. Det arbetet fortsätter under året, med målet att verksamheterna enkelt ska kunna följa upp både kvalitetsmått och ekonomiska mått. Kvalitetsmått ska även spegla övergångar mellan hälso- och sjukvård, stöd, omsorg samt egenvård så att verksamheter och individer får löpande återkoppling kring vad som

behöver förbättras i en samskapad vård mellan olika vårdgivare. Arbetet möjliggör även mätning av ledtider i kartlagda kärnprocesser. Under året ska Region Uppsala även fortsatt arbeta systematiskt med gapanalyser av ojämlik variation i länet.

De viktigaste resultaten av förbättringsarbeten ska kunna redovisas i form av förbättrade patientrelaterade resultat. Patientdelaktighet ökar möjligheten för bättre behandlingsresultat, ökad patientsäkerhet och bättre livskvalitet. Patientperspektivet ska alltid efterfrågas och beaktas i utvecklingsarbeten. Barns och ungas åsikter och upplevelser av vården ska efterfrågas och de ska också göras delaktiga i utvecklingen av hälso- och sjukvården.

Framgångsrikt förbättringsarbete drivs med hjälp av en tydlig förbättringsprocess som bygger på strukturerade arbetssätt och metoder. I kombination med innovativt nytänkande och problemlösning skapas förutsättningar för ett kontinuerligt lärande och ständiga förbättringar. Under året ska Region Uppsala implementera de förbättringsprocesser som är framtagna inom ramen för kvalitetsledningssystemet. Förutsättningar för kontinuerligt lärande och ständiga förbättringar ska förbättras genom framtagning och testning av nya metoder för innovationer, problemlösning och erfarenhetsbyte.

Patientfokuserad hälso- och sjukvård

Patientfokuserad hälso- och sjukvård utgår från ett personcentrerat förhållningssätt. Det innebär att vården ska ges med respekt och lyhördhet för individens specifika behov, förväntningar och värderingar och att dessa vägs in i de kliniska besluten.

En av grundprinciperna i Region Uppsalas kvalitetspolicy är patientdelaktighet. För att uppnå målsättningen med denna grundprincip ska Region Uppsala fortsätta att utveckla patientkontrakt, som är ett sätt att säkerställa patientens delaktighet i sin egen hälsa och vård. Arbetet etablerar en värdegrund där patienter och närstående får möjlighet till

mer delaktighet, tillgänglighet, samordning och samverkan i kontakt med vården.

I omställningen till en nära vård läggs fokus på de grunder som relationen mellan patient och vårdgivare vilar på. En god kontinuitet gynnar personligt ansvarstagande, är relationsskapande och leder till ökad trygghet i befolkningen. Kontinuitet kan utvecklas utifrån en fast läkarkontakt, en fast vårdkontakt eller ett helt vårdteam som känner patient och närstående väl. I Region Uppsalas arbete med patientkontrakt ska relationsskapande och god kontinuitet utvecklas. Patientkontrakt ger förutsättningar för att patienten får den vård den har rätt till inom rimlig tid, oavsett förmåga att själv ta kontakt med vården eller att samordna vård- och omsorgsinsatser. Patientkontrakt är också en naturlig del av cancervården och de personcentrerade och sammanhållna vårdförloppen. Arbetet med att implementera patientkontrakt stärks ytterligare av integrationen i arbetet med kunskapsstyrningen.

Patienters och närståendes erfarenheter behöver tas tillvara i utformning och utveckling av hälso- och sjukvården. Patientfokuserad hälso- och sjukvård innebär att hänsyn även tas till närståendes resurser, förmåga, vilja och behov, för att skapa bästa möjliga förutsättningar för patienten. Det ger bättre förutsättningar att få ökad patientsäkerhet samt det behandlingsutfall och den livskvalitet som är bäst för patienten.

I arbetet med att utveckla och kvalitetssäkra den personcentrerade och kunskapsbaserade vården har Lokalt programområde (LPO) för rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin samt programområdets lokala arbetsgrupper skapats i Region Uppsala. Inom dessa områden är samverkan viktig både internt och externt med andra parter för att tillgodose patientens behov. Region Uppsala har rutiner för samverkan mellan hälso- och sjukvården och länets kommuner, arbetsgivare, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Sjukskrivning är en vanlig försäkringsmedicinsk åtgärd och hälso- och sjukvården har en lagstadgad skyldighet att erbjuda patienter koordineringsinsatser för att främja återgång till eller inträde i arbetslivet. Region Uppsala fortsätter att utveckla funktionen rehabiliteringskoordinator i primärvården och i sjukskrivningsintensiva verksamheter på sjukhus. En samordnad och personcentrerad rehabiliteringsplan skapar förutsättning för en trygg och kvalitetssäker rehabiliterings- och sjukskrivningsprocess.

Hälsoinriktad hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården ska arbeta strukturerat utifrån det hälsofrämjande perspektivet ur ett styrnings- och ledningsperspektiv såväl som ur ett patient-, befolknings- och medarbetarperspektiv.

Hälsoinriktad hälso- och sjukvård innebär ett samskapande arbete mellan individen och vården för att stödja patientens egen kontroll över sin hälsa, sjukdom och liv. För vården innebär det både ett hälsofrämjande bemötande och ett arbetsätt. Syftet med det hälsoinriktade arbetet kan vara både förebyggande och som del av en behandling. Stöd för hälsosamma levnadsvanor har även påvisat god effekt för psykisk hälsa, bland annat genom fysisk aktivitet.

Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor innehåller rekommendationer om åtgärder som är vetenskapligt utvärderade och effektiva för hälsofrämjande hälso- och sjukvård. I riktlinjerna finns rekommendationer för att hjälpa personer att förändra levnadsvanorna; tobaksbruk, riskbruk av alkohol, ohälsosamma matvanor och otillräcklig fysisk aktivitet. För att säkerställa kvaliteten i arbetet utifrån dessa riktlinjer har Region Uppsala tagit fram ett kunskapsunderlag som beskriver hur levnadsvanearbetet ska integreras i det kliniska arbetet i vården. Kunskapsunderlaget beskriver hela processen; från att frågan om levnadsvanor ställs till patienten till åtgärder och dokumentation.

Region Uppsala har påbörjat införandet av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp. Under 2023 får Region Uppsalas vårdförvaltningar i uppdrag att säkerställa att arbetet med levnadsvanor finns med i införande och förvaltning av dessa vårdförlopp samt i andra kunskapsstöd.

Säker hälso- och sjukvård

En hälso- och sjukvård med hög patientsäkerhet innebär att patienterna skyddas mot vårdskador. Ett systematiskt, riskmedvetet och förebyggande arbete är centralt för att skapa en säker vård. Region Uppsala har antagit en nollvision för undvikbara vårdskador. Målet är att vara bland de bästa i Sverige när det gäller patientsäkerhetsarbete.

Under 2023–2024 sker arbetet utifrån en regiongemensam handlingsplan för patientsäkerhet. Region Uppsalas strategier och åtgärder för patientsäkerhet och systematiskt kvalitetsarbete vägs samman i de sjukvårdande förvaltningarnas egna handlingsplaner.

En förutsättning för säker vård är en engagerad och kompetent ledning med en tydlig styrning på alla nivåer i hälso- och sjukvårdssystemet. En annan grundläggande förutsättning är att det finns tillräckligt med personal samt att personalen har rätt kunskap och kompetens. Patientsäkerhet har en stark koppling till arbetsmiljö. För att stärka patientsäkerhetskulturen sker arbetet utifrån strategiska åtgärder som utvecklats i samspel mellan arbetsmiljö- och patientsäkerhetområdet.

De vanligaste vårdskadorna är vårdrelaterade infektioner och trycksår som båda orsakar stort lindande för patienten och stora kostnader för vårdgivaren. För att minska antalet vårdskador arbetar Region Uppsala med evidensbaserade åtgärder fastställda i handlingsplaner. Att systematiskt följa upp och vidta åtgärder, exempelvis genom infektionsregistrering, är viktigt i arbetet med att förhindra vårdrelaterade infektioner.

Under 2023 har flera verksamhetsområden infört systemstöd för infektionsregistrering och kan tack vare det följa upp vårdrelaterade infektioner.

Region Uppsala fortsätter det långsiktiga arbetet med att minska utvecklingen av antibiotikaresistens genom Stramas 10-punktsprogram för att öka korrekt förskrivning av bredspektrumantibiotika.

I de fall det bedöms patientsäkert att byta från ett originalläkemedel till biosimilarer eller generika finns det ofta potential för stora kostnadsbesparingar. Region Uppsala arbetar därför med att öka konverteringen från originalläkemedel till biosimilarer eller generika. För att nå en så kostnadseffektiv läkemedelsanvändning som möjligt intensifieras detta arbete genom ett närmare samarbete mellan Regionkontorets läkemedelsteam och verksamheterna under 2023.

Effektiva processer

Effektiva processer är en förutsättning för att vårdens resurser ska klara av att erbjuda högkvalitativ vård till så många som möjligt. Inom hälso- och sjukvården ligger fokus på så kallade vårdprocesser. Vårdprocesser avser hälso- och sjukvård som hanterar ett eller flera relaterade hälsoproblem eller hälsotillstånd i syfte att nå ett avsett resultat. Därutöver är även stödprocesser viktiga för att vården ska uppnå bästa möjliga resultat. Exempel på stödprocesser som påverkar vårdens förmåga att leverera resultat är processerna som hanterar kompetensförsörjning; rekrytering, kompetenskartläggning och kompetensutveckling.

Efter framtagandet av en struktur för ett regiongemensamt kvalitetsledningssystem för hälso- och sjukvården finns en generisk processmodell som ska utgöra grunden för verksamheternas arbete med att tydliggöra sina processer på ett likartat och strukturerat sätt. Vid implementering skapas bättre förutsättningar för planering av vården men framförallt får vårdpersonalen bättre möjligheter att strukturerat få information och förståelse

för hur vården ska genomföras och dokumenteras. Tydliga vårdprocesser möjliggör mer strukturerad uppföljning, utvärdering och analys av själva processen, samt de vårdresultat som processerna genererar. Det i sin tur utgör en grund för förbättringar och kunskapsutbyte.

Skapandet av vårdprocesser kommer under de kommande åren att ge vårdverksamheterna en bättre insikt i vad som är värdeskapande i vårdkedjan samt i vården av patienter.

Ökad tydlighet i processerna uppmuntrar till utvärdering av processerna. När vården utvecklas i och med ny kunskap, medicinteknisk utveckling samt introduktion av nya läkemedel och behandlingsmöjligheter är det viktigt att samtidigt utvärdera aktuella vårdprocesser. Utvecklingen kan exempelvis ha medfört att det numera är möjligt och mer effektivt att flytta arbetsuppgifter från en yrkesgrupp till en annan. Sådana förflyttningar av uppgifter kan påverka den sammantagna effektiviteten avsevärt och möjliggöra att resurserna räcker till fler.

Utvecklingen av vårdprocesser stödjer också vårdens fortsatta utveckling av produktionsplanering.

Under de kommande åren ska verksamheterna använda sitt processarbete till att kritiskt granska vilka delar av processerna som är värdeskapande och vilka delar som kan justeras för att uppnå ökad effekt. Detta arbete berör alla vårdgivare och parallellt sker ett systematiskt arbete med strukturförändringen inom ramen för Effektiv och nära vård.

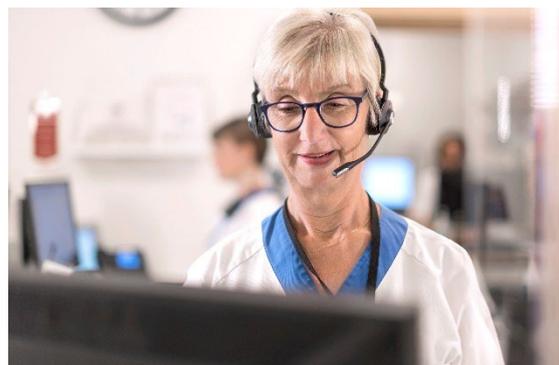
Effektiv och nära vård 2030

Målbilden handlar ytterst om god hälsa och minskad ojämlikhet för befolkningen i länet. Mer konkret innebär målbilden att vården ska vara nära, effektiv, samskapande samt hälsofrämjande och förebyggande.

För att kunna nå målet om en effektiv och nära vård utgår omställningsarbetet från ett

antal strategier. Strategierna berör bland annat kvalitetsdriven verksamhetsutveckling, nya och utvecklade kompetenser, förnyad vårdstruktur och arbetsätt samt stärkt forskning och innovation i den nära vården. Det finns även strategier som handlar om aktiv kommunikation, hållbar ekonomi, att utveckla styrning och uppföljning samt om att ta tillvara digitaliseringens möjligheter. Fastighetsutveckling som stödjer en förändrad vårdstruktur är ytterligare en viktig strategi för att möjliggöra omställningen.

Arbetet inom Region Uppsala genomförs inom ramen för ett övergripande program i nära samverkan med länets kommuner, med strategin för närvårdssamverkan som utgångspunkt.

Nära vård på nya sätt

Omställningsarbetet utgör ett viktigt steg i en strukturförändring av hälso- och sjukvårdssystemet. Primärvården är den del av hälso- och sjukvården som har bäst förutsättningar att se till invånarnas hela vårdbehov och som därmed utgör basen i den nära vården. Framtagna underlag visar bland annat på behov på kort och lång sikt i den nära vården samt på vinsterna av förstärkta insatser.

Insatser som genomförts under 2022 har bland annat rört förslag på mer samordnad vård i hemmet. En prioriterad målgrupp har varit patienter som är i behov av vård i livets slutskede. Under 2023 ska Region Uppsala i nära samverkan med länets kommuner fortsätta utveckla och samordna vård i hemmet.

För invånare som bor på landsbygden och har långt till närmaste vårdcentral finns närmottagningar. Förslag på inriktning, styrning och geografisk placering presenterades i början av 2022. Under 2023 ska närmottagningar etableras i länet.

Äldre med komplexa behov är en prioriterad målgrupp i omställningen. Det finns stora vinster både för den enskilda individen och för vården i stort om proaktiva insatser för personer med riskfaktorer prioriteras högre jämfört med vad som är fallet idag. Under 2022 har breddinförandet av äldremottagningar vid länets vårdcentraler påbörjats. Arbetet innebär dels att identifiera individer som är 75 år eller äldre med risk för stora vårdbehov dels att utveckla ett arbetssätt för att förebygga ohälsa och onödig akut sjukhusvård för målgruppen. Under 2023 ska Region Uppsala slutföra breddinförande av äldremottagningar vid länets alla vårdcentraler och utveckla ett hållbart utvecklingsstöd för arbetet med målgruppen.

Effektiv vård

En vård som är samordnad på rätt vårdnivå med stöd av rätt kompetenser som känner patienten, är en effektiv vård. Det innebär också att vården ibland behöver koncentreras, vilket kan innebära att patienten får åka längre för att få viss vård. Omställningen fokuserar på att utveckla ett system som är bättre anpassat för målgrupper med komplexa behov och som är mer kontinuitetsbaserat och behovsanpassat jämfört med dagens system. Patienter ska inte behöva vårdas på sjukhus i onödan. Vårdcentrum utgör en nod inom ett geografiskt område där aktörer samarbetar nätverksbaserat.

Förändrade arbetssätt, som till exempel mer samordnade och personcentrerade vårdtjänster, har utvecklats under 2022 vid Vårdcentrum Tierp-Älvkarleby, Vårdcentrum centrala Uppsala och Vårdcentrum Östhammar. Under 2023 ska Region Uppsala i samverkan med berörda kommuner fortsätta att utveckla arbetssätt, ledning och samordning,

utifrån invånarnas behov vid nuvarande och kommande etableringar av vårdcentrum.

Samskapande

Patienten ska vara en aktiv och självklar partner i sin egen vård och vården ska utgå från helhet snarare än delar. Samskapande eller personcentrad vård innebär ett förhållningsätt som är nära kopplat till värderingar, attityder och kultur. Arbetet behöver ske på olika nivåer i systemet. Inom omställningsarbetet på övergripande nivå men också i de olika projekten ska de målgrupper som berörs ges möjlighet att vara med och bidra.

Patienter med långvariga sjukdomar och deras närstående kan behöva lägga flera timmar per dag på att hantera sitt hälsotillstånd. Tiden som patienten ägnar åt kontakter med hälso- och sjukvården är oftast betydligt kortare. Ur det perspektivet är det önskvärt att se patienterna själva och deras närstående som viktiga partners i vården. Patientkontrakt är ett verktyg för att uppnå en personcentrerad och samordnad vård för patienter och närstående. Arbetssättet med patientkontrakt integreras när så är lämpligt i uppdrag inom effektiv och nära vård.

Förebyggande och hälsofrämjande

Behovet av arbete med levnadsvanor är stort. Om invånarna får stöd i att främja sin egen hälsa insjuknar färre i kroniska sjukdomar eller drabbas av psykisk ohälsa.

Tre av de största riskfaktorerna för sjukdoms-
bördan i Sverige är tobak, alkohol och ohälsosamma matvanor. Vissa ohälsosamma levnadsvanor är mer förekommande i vissa grupper än i andra. Hälsan har också påverkats negativt under pandemin och det finns därmed behov av ett proaktivt hälsofrämjande arbete under åren framöver.

Under 2022 har ett geografiskt hälsouppdrag införts i hela länet, vilket innebär att uppdraget finns på elva platser i länet. Syftet med uppdraget är att arbeta för en god och jämlik hälsa i befolkningen. Uppdraget innebär ett planerings- och samordningsansvar för det

lokala strategiska hälsofrämjande arbetet inom ett avgränsat geografiskt område. Om det etableras ett vårdcentrum i kommunens uppdraget ligga där. Uppdraget är ett huvudmannansvar. Det hälsofrämjande arbetet ska genomföras i samverkan med andra aktörer i lokalsamhället såsom kommunens verksamheter, myndigheter, ideella organisationer och det lokala näringslivet. Under 2023 ska Region Uppsala i samverkan med länets kommuner utveckla en konkret samverkan inom det geografiska hälsouppdraget.

Under 2022 har metoden med "riktade hälsosamtal" prövats vid ett antal vårdcentraler för att främja hälsosamma levnadsvanor hos länsinvånarna. Metoden innebär att vårdcentralerna bjuder in samtliga invånare i en viss åldersgrupp till ett hälsosamtal. Under 2023 ska Region Uppsala påbörja ett breddinförande av riktade hälsosamtal vid samtliga vårdcentraler för målgruppen 40-åringar.

Effektiv och nära vård med fokus på psykisk hälsa

Varannan svensk drabbas någon gång i livet av psykisk ohälsa. Världshälsoorganisationen, WHO, räknar med att psykisk ohälsa kommer att stå för den största sjukdomsördan i världen 2030. För barn och unga ökar den psykiska ohälsan, både den upplevda och den diagnosticerade. För att stoppa ökningen krävs både generella hälsofrämjande insatser, där livsvillkor förändras så att de främjar psykisk hälsa, samt förstärkningar av primärvården och den specialiserade vården. Under 2023 fortsätter en samlad barn- och ungdomshälsa att byggas upp för att möta barns, ungas och familjers behov av tidig hjälp och stöd på rätt nivå. Arbetssättet *En väg in* fortsätter att förenkla den första kontakten in i vårdsystemet vid psykisk ohälsa.

Genom att parallellt förstärka och utveckla hälso- och sjukvårdens insatser på primärvårdsnivå, och inom den specialiserade vården, fortsätter den samlade ansatsen att minska väntetiderna i alla led. För barn och unga är det också viktigt att ha möjlighet att klara skolan. Att klara skolan förbättrar den

psykiska hälsan medan skolmisslyckanden försämrar den psykiska hälsan. Region Uppsala arbetar därför utifrån en tydlig inriktning på att utveckla och förstärka samverkan med kommunernas elevhälsa och socialtjänst. Målet med arbetet är att skapa förutsättningar för barn och unga att klara skolan och må bra psykiskt, på kort och lång sikt.

Under 2023 ska arbetet fortsätta med att genomföra framtagna förslag med syfte att förbättra vuxnas psykiska hälsa. Under året kommer förslagen att omformas till en heltäckande strategi för förbättrad psykisk hälsa för den vuxna befolkningen. Ett prioriterat område är omställningsarbetet till en Effektiv och nära psykologisk behandling inom primärvården där en modell för stegvis vård tas fram, utvärderas och genomförs på ett antal modellverksamheter i länet. Långsiktigt är målsättningen att öka tillgången till psykologisk behandling bland vårdcentralerna i Uppsala län. Genom att arbeta på ett nytt sätt ska fler individer med psykisk ohälsa än idag nås av förebyggande insatser och få tillgång till vård i ett tidigt skede.

Den yttersta konsekvensen av psykisk ohälsa är självmord. Varje suicid är både en individuell tragedi och en förlust för samhället. Suicid kan få omfattande och långvariga konsekvenser för familjer och andra efterlevande, både känslomässigt och praktiskt. Det finns särskilda skäl att fokusera på att motverka självmord i Uppsala län då utvecklingen de senaste åren har gått åt fel håll. En viktig del i arbetet handlar om att öka kunskapen om området och möjliggöra för vidareutbildning och ökad samverkan för att underlätta utvecklingen. Under 2023 ska samtliga offentliga förvaltningar och verksamheter finansierade av Region Uppsala ha upprättat och genomfört suicidpreventiva handlingsplaner i enlighet med Suicidpreventivt strategi för Region Uppsala 2021–2030.

Effektiv och nära vård med fokus på digitalisering

Digitalisering bidrar till att omställningen till en effektiv och nära vård kan förverkligas.

Med stöd av smarta digitala lösningar och e-tjänster ska patientens delaktighet i sin egen vård stärkas, självständighet och trygghet öka och goda förutsättningar för egenvård och ökat ansvarstagande för sin hälsa möjliggöras.

Som ett led i arbetet med det nationella initiativet ”Första linjens digitala vård” ska Region Uppsala fortsätta utveckla vårdens processer och bredda införandet av tjänsten ”Invånarens symtombedömning, hänvisning och chatt”. Tjänsten, som är en ny digital ingång till vården via 1177.se erbjuder invånaren hjälp med symtombedömning, sjukvårdsrådgivning och vidare hänvisning inom vården, digitalt om det är möjligt fysiskt när det behövs. Tillgängligheten till första linjens vård ska förbättras och vårdens resurser användas på ett mer effektivt sätt. Den digitala och fysiska vården i primärvården behöver därför integreras på ett bättre sätt och processer och arbetsätt fortsätta att utvecklas. Det totala vårdutbudet, oavsett digitalt eller fysiskt ska komplettera varandra så att patienten och invånaren på ett tryggt och enkelt sätt kan få tillgång till vårdens tjänster i sin närmiljö och tas om hand på rätt vårdnivå.

Teknik och tjänster som innebär att patienten och invånaren får möjlighet till egenmonitorering ska fortsätta att utvecklas och införas i Region Uppsalas vårdverksamheter som en del i det totala vårdutbudet och som en möjlig integrerad del i patientens vård och behandling. Fysiska vårdbesök kan minskas och i stället ersättas av egenkontroller och digitala avstämningar, förutsatt att den medicinska kvaliteten kan bibehållas. Hälso- och sjukvården ska genom lösningar för egenmonitorering få ett digitalt arbetsstöd som kan bidra till ett mer proaktivt arbetsätt, bättre resurs- och kompetensutnyttjande men också bättre tillgång till relevant data om patienternas sjukdomstillstånd. Rätt kunskap och information vid rätt tillfälle kan bidra till bättre resultat för patienterna. Patienten kan också göras mer delaktig i sin egen vård.

För att kunna genomföra egenmonitorering på ett kostnadseffektivt och långsiktigt hållbart sätt behöver Region Uppsala skapa rätt förutsättningar genom att tydliggöra relationer och beroenden i ett så kallat digitalt ekosystem och etablera det. Det digitala ekosystemet ska vara tydligt för alla; patienter, medarbetare, beslutsfattare, leverantörer och andra intressenter. Det digitala ekosystemet ska säkerställa att vi har ett effektivt arbete kring införande och nyttjande av egenmonitorering i hela regionen och beskriva processer, verktyg, applikationer och infrastrukturen.

Genom att använda informationsdriven vård genom AI-tillämpning kan vården agera mer proaktivt och hälsoförebyggande. Data genereras när patienter är i kontakt med sjukvården eller hämtar ut mediciner och den informationsdrivna vården sammanfogar olika delar av information till en helhet. Sådan data kan hjälpa vården att exempelvis bättre avgöra när en patient är redo att skrivas ut, vilken behandling en individ kan ha mest nytta av eller vilka risker en ineliggande patient har att få komplikationer. Informationsdriven vård handlar om att leverera faktabaserad och individfokuserad precisionsvård.

Region Uppsala behöver som en förutsättning för utvecklingen av en effektiv och nära vård med hjälp av digitalisering, fortsätta arbetet med vår vårdinformationsmiljö. Information ska kunna användas som underlag för olika åtgärder, den ska kunna läsas och användas av system, till exempel för automatiserade beslutstöd. Information ska på ett enkelt och tryggt sätt kunna fångas och delas i vårdens processer och av patientens olika vårdgivare, oberoende av driftsform eller lokalisering.

För att uppnå en god och nära vård behöver former för samverkan och samarbetet med kommunerna fortsätta att utvecklas. Informations- och kommunikationsutbytet måste underlättas för att patienten ska få en mer sammanhållen vård och omsorg.

Effektiv och nära vård – med fokus på forskning och utveckling

Möjligheterna att bedriva klinisk forskning i den nära vården ska tas tillvara och utvecklas, i samband med omställningen mot en effektiv och nära vård. Därför måste framtidens kliniska forskning inkludera en infrastruktur för forskning som i högre utsträckning än idag inkluderar första linjens sjukvård, det vill säga inom nära vård, primärvård, habilitering och tandvård. Forskning om de stora patientgrupper som finns inom öppenvården främjas genom utvecklingen av akademiskt primärvårdcentrum och de akademiska vårdcentralerna. Det är väsentligt att kontinuerligt följa upp och säkerställa att resurserna i dessa strukturer stärks för att de effektivt ska kunna stödja utvecklingen av forskning inom det framväxande systemet för nära vård.

Trygghet i kollektivtrafiken

Region Uppsala arbetar vidare med utveckling av kundmiljöer bland annat i syfte att skapa ökad trygghet. Även arbetet när det gäller trygghet ombord på bussar och tåg för resenärer och personal kommer att vara fortsatt prioriterat.

Ekonomiskt utgångsläge

Tack vare engångsposter har de senaste två årens resultat uppvisat stora överskott. Exkluderas dessa har Region Uppsala ett resultat 2021 i nivå med två procent av skatter och generella statsbidrag, dock med ett större underskott inom Akademiska sjukhuset och trafikområdet.

Under 2021 har åtgärder vidtagits för ekonomi i balans och regionen uppnådde 521 miljoner kronor i besparingsåtgärder. Akademiska sjukhusets intensiva arbete med åtgärdsprogram har gett effekt.

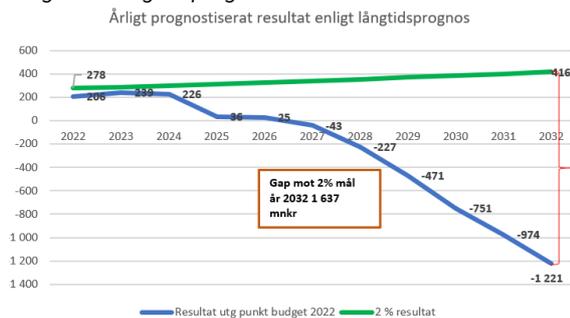
Regionens intäkter, främst skatter, kräver en lägre kostnadsutveckling för en ekonomi i balans. Det finns fortsatt ekonomiska utmaningar i flera verksamheter kommande år. Akademiska sjukhuset har behov av ytterligare besparingar för att nå balans i ekono-

min. Trafikområdet har utmaningar med ett lägre resande, vilket ger lägre intäkter att finansiera kostnaderna med. Under planperioden krävs därmed ett fortsatt arbete med åtgärder för ekonomi i balans. Hälso- och sjukvården har under kommande år ett omfattande arbete med att hantera den uppskjutna vården samt kompetensförsörjningen. Det är en utmanande uppgift att matcha kapacitet och vårdbehov samt hantera eventuell fortsatt pandemi, personalbrist och uppskjuten vård. Samtidigt genomför Region Uppsala digitaliserings och e-hälsosatsningar vilket kommer att öka tillgängligheten till hälso- och sjukvården och även stödja nya arbetsätt och processer till nytta för såväl personal som patienter och invånare. Omställning till en effektiv och nära vård och utflyttning av bassjukvård kommer att påverka ekonomin och är viktig att styra och följa upp ekonomiskt.

Inom trafikområdet finns utmaningar i att hantera ett läge med förändrade resandemönster efter pandemin, med mer hemarbete och distansmöten, där intäkterna inte når upp i samma volymer som innan pandemin samtidigt som trafikutbudet är kvar på samma nivå. För att nå en ekonomi i balans behöver aktiva åtgärder genomföras för att stimulera resandet under planperioden. Anpassningar i trafikutbudet kan också komma att behövas under planperioden. När Uppsalaregionen växer innebär det att fler reser med kollektivtrafiken. Med ett ökat resande och aktiva åtgärder beräknas biljettintäkterna i slutet av 2023 nå upp till en nivå som motsvarar cirka 105 procent av utfallet 2019, vilket i nuläget beräknas motsvara cirka 815 miljoner kronor.

På längre sikt visar Region Uppsalas långtidsprognos att gapet mot resultatmålet kommer att uppgå till 1,6 miljarder kronor år 2032 om nuvarande kostnadsutveckling inte bryts. Att åtgärder för en ekonomi i balans vidtas under planperioden är viktigt för att komma i balans på kort och lång sikt.

Diagram: Långtidsprognos

God ekonomisk hushållning

Enligt lag ska regioner ha en ekonomi i balans, vilket innebär att resultaträkningen ska visa överskott. Ekonomiska underskott ska återställas senast tre år efter att underskott uppstod. God ekonomisk hushållning innebär att Region Uppsala ska uppfylla de finansiella målen och ha goda verksamhetsresultat.

De finansiella målen innebär för Region Uppsala att resultat enligt balanskravet i förhållande till skatter och generella statsbidrag ska uppgå till två procent. Ett överskott behövs för att finansiera regionens investeringsbehov kommande år och för att ha möjlighet att parera för oförutsedda händelser exempelvis förändringar i skatteunderlaget. För 2023 uppgår resultatmålet till en procent vilket är ett tillfälligt avsteg från resultatmålet på två procent. Anledningen till avsteget är kraftigt ökade pensionskostnader. För att nå övriga finansiella mål behöver Region Uppsala ha en nettokostnadsutveckling som inte överstiger utvecklingen av intäkterna för skatter och generella statsbidrag. Soliditeten (inklusive ansvarsförbindelser för pensionsförpliktelser) ska förbättras genom positiva resultat och låneskulden ska hållas på en stabil nivå. Självfinansieringsnivån för nya investeringar ska uppgå till 80 procent.

Det är viktigt att arbeta med de områden som pekats ut i långtidsprognosen för att uppnå en god ekonomisk hushållning under planperioden och på längre sikt.

- Antalet anställda måste hållas på en stabil nivå
- Driftkostnaderna behöver ligga på en hållbar nivå
- Produktionen behöver öka
- Utvecklingen mot effektiv och nära vård måste fortsätta
- Marknadsandel på riks- och regionvård ska hållas hög
- Digitaliseringens möjligheter ska tas tillvara
- Investeringarna behöver ligga på en hållbar nivå.

Kostnadseffektiva verksamheter

Med tanke på underskottet inom Region Uppsalas verksamheter behöver verksamheterna bli mer kostnadseffektiva och arbetet med effektiviseringar inom alla Region Uppsalas verksamheter under planperioden behöver fortsätta. Organisationen måste kontinuerligt arbeta med effektiviseringar och verksamhetsutveckling och åtgärderna behöver ge effekt både på kort och längre sikt.

Arbetet med att utveckla produktionsplaneringen och genomföra produktionshöjande åtgärder, utflyttning av bassjukvård tillsammans med omställning till en effektiv och nära vård är områden som behöver fokuseras på både under planperioden samt i ett längre perspektiv.

Omställningen till en effektiv och nära vård kräver resurser för att utveckla, samordna och implementera insatserna, men införandet och omställningen ger också potentiella hälsovinster och ekonomiska vinster. Ekonomiska vinster handlar inte om besparingar utan om att på ett bättre och mer effektivt sätt använda begränsade resurser för att möta ökade behov i framtiden.

Under 2022 har Region Uppsala genomfört ett arbete i syfte att uppskatta ekonomiska konsekvenser av Effektiv och nära vård 2030 med fokus på målgruppen äldre. Arbetet har visat att omställningen av den befintliga vårdstrukturen och arbetssätten är avgörande

för att klara framtida utmaningar med hänsyn till begränsade samhällsresurser och ansträngd hälso- och sjukvårdsekonomi. Omfattande internationell evidens bekräftar att effektiv vård för äldre och multisjuka, så som äldremottagningar, proaktiv och samordnad vård i hemmet samt äldres tillgång till närvårdsplatser vid vårdcentrum, hjälper till att minska nyttjande av sjukhusvård och leder till effektiv användning av begränsade resurser.

De slutsatser som kan dras är att införande av äldremottagningar förbättrar hälsan och kan frigöra 190 miljoner kronor årligen, en mer proaktiv och samordnad vård i hemmet kan frigöra 90–100 miljoner kronor och tillgång till närvårdsplatser kan frigöra 60–100 miljoner kronor årligen. En ökad digital vård kan bidra till att lösa de svåra utmaningarna som hälso- och sjukvården står inför, men har inte beräknats samlat på liknande sätt.

Resultaten bekräftar därmed att omställningen till effektiv och nära vård kan bidra till undvikbar sjukhusvård och bättre hälsa för målgruppen äldre samt en mer hållbar kompetensförsörjning. Dessa ”frigjorda” resurser kan omfördelas för att tillgodose andra behov.

Under 2022 har även beräkningar utifrån äldres behov av slutenvård tagits fram samt underlag som belyser ekonomiska konsekvenser utifrån andra målgruppers behov. Målet är att nyttja resultaten av arbetet som prioriteringsunderlag inför kommande års planerings- och budgetarbete.

Investeringar

Region Uppsala står inför stora investeringar de kommande åren. Investeringstakten behöver ligga på en nivå som är hållbar över tid. Investeringsbehoven framöver är större än vad Region Uppsala klarar av att hantera kopplat till hur resultatutvecklingen ser ut i långtidsprognosen. Därmed blir prioriteringen om vad som ska och inte ska byggas allt viktigare. Investeringsnivån behöver ligga på en dryg miljard årligen.

Omställningen mot en effektiv och nära vård innebär en omställning av hela hälso- och sjukvårdssystemet vilket påverkar det framtida lokalbehovet. Region Uppsalas sjukhusområden behöver fortsatt utveckling samtidigt som eventuella beslut om spårväg kommer innebära stora investeringar i spårvagnsdepå och spårvagnar.

Investeringsramen för planperioden uppgår till 3,6 miljarder kronor varav ramen för fastighetsinvesteringar uppgår till 2,1 miljarder kronor och ramen för it, immateriella och utrustningsinvesteringar uppgår till 1,5 miljoner kronor.

Ramen för fastighetsinvesteringar används till att förbättra, förnya och anpassa befintliga byggnader eller deras befintliga tekniska system samt till att utveckla och skapa moderna lokaler anpassade efter dagens och morgondagens hälso- och sjukvård. Under planperioden planeras genomförande av stora fastighetsinvesteringar inom Akademiska sjukhusområdet såsom nytt produktionskök, påbörja renovering av centralblocket B9/B12, färdigställa ny byggnad för cyklotron samt byte till en modern cyklotron på Akademiska sjukhusområdet. Under planperioden finns också behov att påbörja renovering av Kungsgärdet för att tillgodose primärvårdens behov. Inom trafikområdet finns behovet att påbörja ny spårvagnsdepå inlagt i investeringsplanen.

Utrustnings- och immateriella investeringar

Under planperioden finns ett stort behov av investeringar i utrustning och it. Huvuddelen av medlen är avsatta för utrustning inom hälso- och sjukvården, men en stor andel av investeringsutrymmet läggs på att fortsätta digitalisera, utveckla och säkerställa förutsättningar för en robust digital miljö med hög redundansnivå. I ramen finns också medel avsatt till att vidareutveckla verksamhetskritiska it-system.

I Region Uppsalas dotterbolag Gamla Uppsala Buss fortsätter satsningen på investeringar i elbussar under planperioden.

Likviditet och lån

De investeringar som Region Uppsala planerar medför en påfrestning på de likvida medlen. Låneskulden uppgår vid utgången av 2021 till 600 miljoner kronor. Ingen ny upplåning planeras för 2023. För att klara framtida pensionsutbetalningar kommer 200 miljoner kronor avsättas till pensionsmedelsförvaltning årligen 2023 och 2024.

Hälso- och sjukvården står inför många utmaningar med exempelvis en åldrande befolkning, ökade kostnader för läkemedel, ökning av livsstilssjukdomar och kroniska sjukdomar. Förebyggande insatser kan i förlängningen minska vårdens kostnader, men besparingarna kommer alltid med en fördröjning. När resurserna är begränsade kan det vara svårt att prioritera förebyggande insatser i konkurrens med mer akuta åtgärder. I syfte att möjliggöra förebyggande insatser och finansiering av innovativa idéer och metoder ska Region Uppsala utreda förutsättningarna för en Hälsoobligation. Att låna pengar genom att ge ut en Hälsoobligation möjliggör för företag att satsa pengar inom hälso- och sjukvården. Återbetalningen och räntan är kopplad till hur framgångsrik den förebyggande insatsen är som är kopplad till Hälsoobligationen.

Region Uppsalas fastigheter

Region Uppsalas fastighetsbestånd varierar i ålder och kvalitet och en stor del av lokalerna har behov av renovering och reinvesteringar. I syfte att bibehålla och förbättra skicket, för att verksamheten ska ha ändamålsenliga lokaler, är det viktigt att säkerställa att fastigheterna underhålls löpande och att fastighetsägarinitierade investeringar genomförs under kommande planperioder. Under 2023 ska Region Uppsala uppdatera fastighetsutvecklingsplanen.

Region Uppsala behöver också arbeta mer med långsiktiga planer för utvecklingen av fastighetsbeståndet. En ökad långsiktighet medför också att det blir enklare att prioritera kortsiktigt. Under 2023 ska Region Uppsalas förvaltningar upprätta en handlingsplan för ett effektivare lokalutnyttjande.

Uppdrag under 2023 till:

Regionstyrelsen, sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Ta fram förvaltningarnas kärnprocesser och implementera dem i kvalitetsledningssystemet för hälso- och sjukvård.
- Samverka med berörda kommuner kring utveckling av vårdcentrum i länet.
- Skapa förutsättningar för och införa egenmonitorering som en integrerad del i patientens vård och behandling.
- Genomföra förslagen i utredningen Barns och ungas psykiska hälsa 2020–2030 och den kommande strategin Förbättrad psykisk hälsa för vuxna 2030.
- Ta fram processer som säkerställer att vård och stöd på rätt nivå erbjuds, samtidigt och samordnat, till barn och unga med psykisk ohälsa.

Sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- I nära samverkan med länets kommuner fortsätta utveckla och samordna vård i hemmet.
- Implementera arbetssätt för ständiga förbättringar samt främja innovation, problemlösning och erfarenhetsutbyte.
- Infoga patient- och närståendeperspektivet i utvecklingsarbeten med särskild fokus på barns och ungas åsikter och upplevelser av vården.
- Främja hälsa och förebygga sjukdom genom att levnadsvanor inkluderas i framtagning, införande och förvaltning av vårdförlopp samt andra kunskapsstöd.

- Fortsätta arbetet med att implementera patientkontrakt.
- Vidta evidensbaserade åtgärder för att minska vårdrelaterade infektioner genom systematisk infektionsregistreringen.

Regionstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Upprätta förvaltnings specifika handlingsplaner för ett effektivare lokalutnyttjande.
- Skapa bättre förutsättningar för utveckling av system och tjänster med AI-funktionalitet.
- Utredda möjligheten att inrätta en digital virtuell enhet som kan erbjuda en samlad digital vård för patienten som omfattar såväl primärvård som specialistsjukvård.
- Fortsätta utveckla en sammanhållen struktur för kunskapsstyrning i nationell, sjukvårdsregional och kommunal samverkan samt säkerställa en struktur för att implementera ny kunskap i det dagliga hälso- och sjukvårdsarbetet.
- Arbeta systematiskt för ökat byte av originalläkemedel till biosimilarer och generika för att uppnå kostnadsbesparingar med bibehållen kvalitet.
- Vidta åtgärder för att öka tillgängligheten på 1177 på telefon.
- Utredda hur arbetet med informationsdriven hälso- och sjukvård, genom tillämpning av AI, kan utvecklas.

- Utredda förutsättningarna för en hälsoobligation.
- Implementera en process i syfte att skapa en koppling mellan framtagna etableringsplan för Nära vård och fastighetsinvesteringsplanen.

Vårdstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Tillsammans med samtliga kommuner i länet utveckla en samverkan inom det geografiska hälsouppdraget.
- Ha påbörjat ett breddinförande av metoden Riktade hälsosamtal för 40-åringar vid alla vårdcentraler i länet.
- Bredda införandet av tjänsten ”Invånarens symtombedömning, hänvisning och chatt” och etablera tjänsten som digital ingång till vården via 1177.se.
- Fortsätta arbetet med att etablera närmottagningar i länet.
- Slutföra breddinförande av äldremottagningar vid länets alla vårdcentraler.
- Fortsätta utveckla kontinuiteten i primärvården genom att arbeta för att fler patienter får en fast läkarkontakt.

Fastighets- och servicenämnden

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Uppdatera fastighetsutvecklingsplanen.

Styrtal

- Andel vårdtillfällen med vårdrelaterad infektion
- Följsamhet till hygienrutiner samt klädregler
- Andel sjukhusförvärvade trycksår
- Andelen patienter utan ny karies vid 19 respektive 70 år
- Andel utlokaliserade patienter i somatisk slutenvård
- Patienters upplevelse av delaktighet och involvering
- Rådgivning vid ohälsosamma levnadsvanor och kronisk sjukdom
- Oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar
- Utskrivningsklara patienter på sjukhus, vård dygn i genomsnitt för patienter

- Årets resultat enligt balanskravet i förhållande till skatter och generella statsbidrag¹
- Nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag¹
- Soliditet (inklusive ansvarsförbindelser för pensionsförpliktelser)¹
- Självfinansieringsnivån för nya investeringar¹
- Energianvändning per kvadratmeter
- Nettokostnadsutvecklingen ska vara lägre än snittet för regioner med universitetssjukhus
- Upplevd trygghet inom kollektivtrafik.

Styrande dokument

- Cancerplan 2022–2024 och handlingsplan 2022–2024
- Effektiv och nära vård 2030 – Målbild och strategi
- Finanspolicy Region Uppsala
- Finansiell strategi Region Uppsala
- Kvalitetspolicy för en värdeskapande hälso- och sjukvård för Region Uppsala
- Kvalitetsstrategi för en värdeskapande hälso- och sjukvård för Region Uppsala
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv (RUR)
- Riktlinjer för upphandling
- Strategi för att minska vårdrelaterade infektioner inom Region Uppsala
- Strategi för förbättrad psykisk hälsa hos vuxna 2030
- Strategi för närvårdssamverkan i Uppsala län
- Strategi för patientsäkerhet för Region Uppsala
- Strategi och åtgärdsprogram – ANDT-L för Uppsala län 2017–2021
- Suicidpreventiv strategi för Region Uppsala 2021–2030
- Sveriges regioner och landstings uppförandekod för leverantörer
- Upphandlingspolicy för Landstinget i Uppsala län.

*Organiserande styrdokument exempelvis arbetsordningar, reglementen och ägardirektiv ligger utanför redovisningen av styrdokument i RPB:n

¹ Styrtalet är också Region Uppsalas finansiella mål enligt regionfullmäktiges fastslagna riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Hållbar och konkurrenskraftig utveckling

Målbekrivning

Region Uppsala ska agera för att skapa en hållbar och konkurrenskraftig utveckling både i den egna verksamheten och genom rollen som regionalt utvecklingsansvarig aktör.

Region Uppsala har ett strategiskt ansvar att leda och driva det regionala utvecklingsarbetet i länet. Den regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län ska fungera som länets och Region Uppsalas Agenda 2030-strategi. Region Uppsala ska genom arbetet med strategin skapa förutsättningar för en hållbar utveckling och en hållbar tillväxt i hela länet. Målet är att skapa förutsättningar för att uppfylla visionen i den regionala utvecklingsstrategin ”Ett gott liv i en nyskapande kunskapsregion med internationell lyskraft”.

Region Uppsala ska bidra till att öka samhällets resiliens, det vill säga samhällets förmåga att förebygga och hantera påfrestningar och kriser. Påfrestningar och kriser kan ha olika orsaker, är ofta ömsesidigt beroende och kan beröra ett flertal områden. Att stärka kontinuitetsplanering för att förbereda och planera för att upprätthålla normal funktionalitet oavsett påfrestning är viktigt.

Region Uppsala ska i större utsträckning använda digitaliseringens möjligheter i verksamheterna samt inom tjänster som erbjuds invånare i syfte att skapa en tillgänglig och sammanhållen service för länets invånare. Region Uppsala ska fortsätta utvecklingen av e-tjänster och den digitala infrastrukturen samt stärka organisationens digitala kompetens och förmåga så att nya smartare arbetsätt kan införas.

Forskning, utveckling, utbildning och innovation är viktiga områden för att framtidssäkra Region Uppsalas verksamheter. Forskningen etablerar ny kunskap som kan leda till att nya behandlingsrekommendationer kan implementeras i verksamheten. Utbildning av studenter från olika program och medarbetare inom olika vårdprofessioner säkrar den kompetens som är nödvändig för att bedriva högkvalitativ hälso- och sjukvård även i framtiden. Region Uppsala samarbetar med näringslivet för att den kompetens som medarbetarna inom hälso- och sjukvården besitter ska generera värde när framtidens läkemedel och medicinsktekniska utrustning utvecklas.

Region Uppsala främjar och stödjer konstarnas och kulturskaparnas verksamheter i Uppsala län. Region Uppsala står bakom de nationella kulturpolitiska mål som vilar på yttrandefrihetens grund och som kännetecknar ett demokratiskt samhälle. Genom folkhögskolornas bildningspedagogik kan fler länsinvånare delta i studier, skapa sig framtidshopp, förbättrad hälsa och välbefinnande i ett socialt sammanhang.

Det övergripande målet för kollektivtrafiken är att öka det hållbara resandet i länet genom att göra kollektivtrafiken till ett naturligt val för resor som inte kan göras med gång eller cykel. Om fler väljer kollektivtrafik i stället för bil bidrar det till en bättre miljö lokalt genom minskad trängsel och minskade utsläpp, men också till att uppnå de globala och nationella klimatmålen. Det långsiktiga målet är att kollektivtrafikens marknadsandel av det motoriserade resandet ska fördubblas till 2030 jämfört med 2006.

Detta mål kopplar huvudsakligen till följande mål i Agenda 2030:

Regional utveckling

Agenda 2030 och hållbar regional utveckling

Agenda 2030 med de globala målen för hållbar utveckling är en deklaration från världens länder att de är överens om att ta de steg som krävs för att föra in världen på en hållbar och motståndskraftig väg.

De globala målen ligger i linje med redan fastställda europeiska och nationella målsättningar, sätter dem i ett globalt sammanhang och visar på att en omställning måste ske här och nu. Den regionala utvecklingsstrategin fungerar som Agenda 2030-strategi för Uppsala län och fastställer såväl prioriterade mål som åtaganden för länets utvecklingsarbete. Långsiktiga processer och strukturer som skapar förutsättningar för en hållbar utveckling prioriteras. Den regionala planeringen ska beakta konsekvenserna av olika beslut, inte bara för oss som lever i dag utan även för kommande generationer.

Region Uppsala ska vara en kraft i förflyttningen mot ett hållbart samhälle. I egen

skap av regionalt utvecklingsansvarig aktör har Region Uppsala dels ansvar för att den egna verksamheten är långsiktigt hållbar, dels för att samla och samordna länets insatser för en hållbar regional utveckling. Ett hållbart utvecklingsperspektiv behöver integreras i styrning och ledning, upphandling och finansiering, analys och uppföljning samt genom strukturer för dialog och samverkan. Agenda 2030 är utgångspunkt för arbetet.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

En region för alla

Ett hälsofrämjande samhälle

Det långsiktiga målet i den regionala utvecklingsstrategin är ett hälsofrämjande samhälle i vilket länets invånare har en god och jämlik hälsa samt ges möjlighet till utveckling och delaktighet i samhället och arbetslivet. Genom att Region Uppsala tillsammans med länets aktörer samordnar och driver länets utvecklingsarbete skapas

förutsättningar för ett hållbart hälsofrämjande samhälle. Det finns samverkansstrukturer och dialoger som fortsatt utvecklas med länets kommuner, länsstyrelsen och andra statliga myndigheter, näringsliv, universitetet och med civilsamhället.

En god och jämlik hälsa är resultatet av våra livsvillkor, levnadsvanor och möjligheter att leva ett gott liv. Hälsan är beroende av många faktorer i samhället, allt från en hälsosam och giftfri miljö, ett socialt sammanhang, bostad och sysselsättning, en säker kompetensförsörjning, ett starkt näringsliv och ett attraktivt län, tillgängliga och hållbara transporter till våra egna levnadsvanor och förutsättningar att fatta beslut. En ojämlikhet i hälsa uppstår när grupper har olika tillgång till dessa resurser som påverkar hälsan. Även diskrimineringsgrunderna kön, ålder, födelse land, sexuell läggning och funktionsnedsättning bidrar till ojämlikhet i hälsa.

Region Uppsalas verksamheter har ett stort ansvar för befolkningens hälsa, både i det personcentrerade mötet inom hälso- och sjukvården och för att sprida och kommunicera kunskapsbaserad information om hälsoläget och dess fördelning. Region Uppsala är samtidigt en av de största arbetsgivarna i länet, med ansvar för kollektivtrafiken och för att samordna utvecklingen av en kultur för alla. Det finns skillnader i den upplevda hälsan, i levnadsvanor och levnadssätt. Det gäller såväl barn och unga som den vuxna befolkningen, inom länets kommuner och mellan stad och landsbygd.

Hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter pågår på flera nivåer i alla samhällssektorer och måste samspela för att få kraft. Därför fortsätter det arbete som påbörjats under 2022 med att skapa struktur och samordning för att hitta synergier och utvecklingsområden som kan leda till en systematik i folkhälsoarbetet. I många av de samhällsutmaningar vi står inför när det gäller till exempel fysisk och psykisk ohälsa, utanförskap och våld, är de bakomliggande orsakerna desamma. Effekterna av pan-

demin visar att det är samma risk- och friskfaktorer länets aktörer har att samordna sig kring och det uppskjutna förebyggande arbetet måste få en kraftsamling under 2023.

Ökad tillgång till rekreation och naturområden

En god hälsa stimuleras av en aktiv fritid med fysisk aktivitet ute eller inne. Naturen är en hälsofrämjande arena som kan minska skillnader mellan olika grupper. RF-SISU Uppland som Region Uppsala har en överenskommelse med arbetar för att öka familjers naturbesök och friluftsliv i närområdet. Därmed bidrar de till att öka den fysiska och psykiska hälsan hos barn i socioekonomiskt utsatta områden.

Region Uppsala arbetar med att främja friluftsliv genom sitt stöd till Upplandsstiftelsen. Upplandsstiftelsen arbetar med att freda och sköta naturområden i länet, men också med att utveckla besöksmål och leder i naturen tillsammans med kommuner, föreningar och markägare. Upplandsstiftelsen har utvecklat modeller för att främja vardaglig vistelse i natur för personer med funktionsnedsättning – Folkhälsa i natur för alla (FINA). Tillsammans med verksamheter inom öppen förskola, vård och omsorg skapas möjligheter till regelbunden utevistelse. FINA-metoderna ska fortsätta att spridas genom utbildning och nätverk för naturfaddrar och med utveckling mot nya målgrupper.

Nollvision mot våld i nära relationer

Region Uppsala har antagit en nollvision mot våld i nära relationer. Det innebär att utveckla mål på såväl kort som lång sikt. Arbetet ska genomsyra all verksamhet i Region Uppsala för att få stopp på våld i nära relationer. Enligt socialtjänstlagen ska socialnämnden numera verka för att den som utsätter eller har utsatt en närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. Denna förändring medför att Region Uppsala är i behov av information och vägledning när det gäller verksamhetens roll i våldsutövaras beteendeförändring. Regionkontoret har tillsammans med länsstyrelsen påbörjat dialoger kring hur ett samarbete skulle kunna se ut, och även bjudit in representanter att delta i samrådet Mäns våld mot kvinnor. Att motverka mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål, är ett prioriterat område i Region Uppsala och inom Råd för social hållbarhet lyfter man särskilt detta som ett prioriterat samverkansområde.

Det har tagits fram en handlingsplan för Region Uppsalas medarbetare som bidrar till att ge stöd och professionell vård i situationer där hedersrelaterat våld och förtryck förekommer eller misstänks förekomma. Det har framkommit önskemål om mer kunskap i samverkan med civilsamhället och därför har en utbildningsinsats påbörjats i samarbete med Tjejjers rätt i samhället, TRIS. Under 2023 ska Region Uppsala fortsätta de kunskapshöjande insatserna mot hedersrelaterat våld och förtryck. Förutom lärarledda utbildningsinsatser ska även en webbaserad utbildning tas fram, implementeras och tillgängliggöras i Region Uppsalas utbildningsplattform. Under 2022 gjordes en översyn av Region Uppsalas riktlinjer för arbete med likabehandling där implementering av kapitel tre – åtgärder vid våld i nära relationer avseende personal, påbörjades. Detta implementeringsarbete kommer att fortsätta under 2023.

Ett öppet och inkluderande samhälle

I ett socialt hållbart samhälle känner länets invånare tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i en samhällsutveckling som är jämställd och jämlik. Social hållbarhet är av avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Genom att skapa mötesplatser och fora för dialog kan länet bibehålla ett gott samhällsklimat med hög tillit. Tillit är ett mål men också ett medel för ett hållbart samhälle eftersom den fungerar som ett kitt i det demokratiska samhället. Lägre tillit har i sin tur koppling till social oro, utanförskap och polarisering.

Mänskliga rättigheter och hållbarhetssäkring

En viktig utgångspunkt för hållbarhetsarbetet utifrån ett styrnings- och ledningsperspektiv är mänskliga rättigheter, likabehandling och mångfald. Alla offentliga aktörer bär ett gemensamt och enskilt ansvar för att de mänskliga rättigheterna respekteras, skyddas och realiserar. Region Uppsala kommer i kontakt med invånarens rättigheter på olika sätt inom våra olika verksamheter som till exempel inom hälso- och sjukvården och vår kollektivtrafik. Här har ledningen ett ansvar för att kompetensutveckling och ansats till frågan införlivas i ordinarie lednings- och uppföljningsrutiner. Att inkluderas i samhället är grundläggande för ett socialt hållbart samhälle.

Under första halvan av 2023 avslutas projektet Vägar till hållbar utveckling, som syftar till förstärkt genomförandekapacitet i det hållbara regionala utvecklingsarbetet. I projektet genomförs kompetenslyft inom samverkansledning. Strukturer och metoder för samråd med organisationer inom civilsamhälle och näringsliv, samt dialog med barn och unga arbetas fram.

Region Uppsala fortsätter under 2023 att utveckla metoder för att hållbarhetssäkra sitt arbete med utlysningar och finansiering av regionala utvecklingsprojekt samt hållbarhetssäkring av beslutsärenden inom

organisationen. Inför beslut ska konsekvenser bedömas utifrån perspektiv som likabehandling, miljöpåverkan och barnets rättigheter. Framarbetade arbetssätt och strukturer syftar till att ge långsiktiga effekter för vår organisations förmåga att vara en ledande kraft i länets omställning till en hållbar utveckling.

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk skyddar och stärker nationella minoriteters möjligheter till inflytande och stödjer historiska minoritetsspråk så att de hålls levande. Region Uppsala har förvaltningsområde för finska, vilket bland annat innebär att Region Uppsala ska säkerställa att frågor på finska kan besvaras både skriftligt och muntligt. Framtagna mål och rutiner för nationella minoriteter är framtagna och ska implementeras under 2023.

Det offentliga samhället har en skyldighet att säkerställa barns och ungas rättighet att medverka i stora samhällsprocesser som kommer att påverka dem i vuxenlivet. Barnets rättigheter ska beaktas i avtal och överenskommelser med andra verksamheter, vid bidragsgivning, vid upphandling och andra politiska beslutsärenden. Ett samhälle som inkluderar och ger röst åt alla människor skapar tillit, trygghet och mångfald. Genom att Region Uppsala för en dialog med barn och unga och skapar arenor där barns och ungas perspektiv systematiskt kan tillvaratas möter vi upp barns och ungas rättighet till inflytande och dialog. Det samarbete som har förstärkts i och med överenskommelsen om idéburet offentligt partnerskap med Barnombudet i Uppsala län har lett fram till en ny policy och handlingsplan för barnets rättigheter som ska implementeras under 2023. Policyns mål och syfte är att barnets rättigheter ska förverkligas på både regionnivå och förvaltnings- och verksamhetsnivå.

Dialoger och mötesplatser för ökad tillit och inkludering

Region Uppsala har tillsammans med länets aktörer ett gemensamt ansvar att värna civilsamhället som en självständig

kraft för demokratisk förankring, samhällsutveckling och för medmänsklig tillit. Civilsamhällets kompetens och erfarenhet tas tillvara via de överenskommelser Region Uppsala har tecknat med civilsamhället om både idéburet offentligt partnerskap och verksamhetsbidrag men även genom de samråd Region Uppsala bjuder in till för olika aktuella folkhälsofrågor. Samråden är arenor för kunskaps- och erfarenhetsutbyte för olika samhällsaktörer, där civilsamhället är nyckelaktörer genom att vara kunskaps- och röstbärare med lokal kännedom och räckvidd. Under 2023 fortsätter Region Uppsala att utveckla och stärka samarbetet och ta tillvara och främja civilsamhällets kraft genom att etablera samråd och strukturer för dialog om övergripande samhällsprocesser. Under 2023 fortsätter även utvecklingen av samverkansmodeller och strukturer för dialog med barn och unga gällande övergripande samhällsprocesser.

Utbildning och sysselsättning för alla

Utbildning och arbete ökar delaktigheten och stärker ekonomin, samtidigt som det finns en tydlig koppling mellan hälsa och arbete. Det är avgörande att agera snabbt och i samverkan med berörda aktörer genomföra åtgärder som gör det möjligt för företag och den offentliga sektorn att anpassa sig till samhällets förändringar.

Pandemin har haft tydliga effekter på arbetsmarknaden. Läget är särskilt ansträngt för individer med behov av stöd för att komma i arbete eller utöka sin arbetsförmåga. Genom RegExPro, Regional samordning av externt finansierade projekt i Uppsala län, genomför Region Uppsala insatser som under kommande år stärker kommunernas och länets samlade kapacitet att driva projekt för utveckling på arbetsmarknadsområdet. Hela länet behöver arbeta för att öka insatserna för individer med en svagare konkurrensförmåga på arbetsmarknaden.

För att möjliggöra egen försörjning på en mer jämställd, jämlik och växande arbetsmarknad behövs ofta flexibla och inno-

vativa lösningar för individen utifrån aktuella behov, exempelvis en kombination av jobb och utbildning. Att skapa nya former av samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv och det civila samhällets organisationer är centrala steg för att gynna inkluderingen i länets samhälls- och arbetsliv. Strukturer i länet kring utbildning och matchning behöver fortsatt utvecklas för att snabbt kunna ställa om, möta olika individers och arbetsgivares behov och bli mer träffsäkra. Här behöver exempelvis den regionala samverkan kring Yrkeshögskolan stärkas.

Ett prioriterat utvecklingsområde är att utveckla skolans digifysiska möjligheter för att medverka till att fler ungdomar klarar sina gymnasiestudier.

Regional samverkan kring vuxenutbildning och en god dimensionering av utbildningarna som svarar mot arbetsgivarnas behov är också en viktig utvecklingsfråga.

En hållbart växande region

Ett transporteffektivt samhälle med tillgängliga och hållbara transporter

Idag kommer cirka en tredjedel av utsläppen av växthusgaser i Sverige från inrikes-transporter. Transportsektorn står därför inför en stor omställning för att nå klimatmålen. Det krävs ett ökat fokus på hur transporterna i länet ska ställas om, både genom ny teknik och nya drivmedel, men också genom att minska behovet av transporter och ändrade val av transportmedel till mer hållbara alternativ. I detta arbete har Region Uppsala en viktig roll, dels utifrån det direkta ansvaret för regional infra-

struktur och kollektivtrafik, dels för att stärka samverkan med andra aktörer.

Regional fysisk planering

Region Uppsala arbetar idag med att stärka regional fysisk planering där infrastruktur, samhällsutveckling och kollektivtrafik samverkar inom länet. En väl utvecklad samverkan mellan Trafikverket, kommunerna och Region Uppsala är en förutsättning för detta arbete.

Region Uppsala ansvarar för upprättande och fastställande av Länsplan för regional transportinfrastruktur, ofta benämnd läns-transportplan. Läns-transportplanen ger även utrymme för medfinansiering av kommunala infrastrukturåtgärder. Under genomförandet av planen prioriteras åtgärder efter visioner och mål i den regionala utvecklingsstrategin och det regionala trafikförsörjningsprogrammet.

Region Uppsala ser stor potential i att utveckla och uppmuntra cyklingen inom länet, både lokalt och regionalt. Den regionala cykelstrategin för Uppsala län syftar till att förbättra cykelinfrastrukturen och främja cykelkulturen för att cykeln ska bli det naturliga färdmedlet för såväl kortare resor som för resor där cykel och kollektivtrafik kombineras.

Region Uppsala kommer inom ramen för det storregionala samarbetet verka för att en utbyggnad av ny järnväg mellan Enköping och Uppsala, Arosstråket, prioriteras i nästa nationella plan för transportsystemet. Region Uppsala har därtill ett fördjupat samarbete med Region Västmanland

och Region Dalarna när det gäller Dalabans utveckling.

Enligt två avtal mellan staten, Region Uppsala och Uppsala respektive Knivsta kommun kommer staten att investera i utbyggnad av järnvägen till fyra spår på Ostkustbanan mellan Uppsala och länsgränsen till Stockholms län. Region Uppsala har i samband med utbyggnaden av fyra spår ett viktigt samordningsansvar i tidig strategisk planering och i utbyggnaden av viktig samhällsservice. En nyckelfaktor i arbetet är samverkan med de berörda kommunerna.

Säkra och attraktiva städer och livsmiljöer

I takt med att Uppsala län växer krävs förstärkt samordning för att säkra en god bebyggd miljö med bostäder och lokaler efter behov. Den fysiska livsmiljöns utformning har stor betydelse för länets miljöpåverkan samt invånarnas hälsa och välbefinnande. Därför är det viktigt att beakta hur våra fysiska och sociala miljöer är planerade. Det är angeläget att våra livsmiljöer är utformade efter invånarnas olika behov, värnar våra natur- och kulturmiljöer samt främjar hälsa.

Många av länets invånare bor på landsbygd och i mindre och medelstora tätorter. Av den förväntade befolkningstillväxten i länet beräknas en betydande del ske på landsbygden och i orter utanför kommunhuvudorterna.

Region Uppsala ska i sina beslut medverka till utvecklingen av länets landsbygd och mindre och medelstora orter.

Under 2023 fortsätter arbetet med utredning av förutsättningarna för en regional samhällsplanering där planeringsfrågor beaktas i en större geografisk, miljömässig och ekonomisk kontext, utan att det kommunala självstyret begränsas.

Utveckla en tillförlitlig och fossilfri samhällsteknisk infrastruktur

Det krävs en hög grad av samverkan mellan olika aktörer för att utveckla och säkra en robust fossilfri och förnybar samhällsteknisk infrastruktur. Under 2023 ska arbetet fortsätta inom områden som; mer resurseffektiv och hållbar vattenanvändning i länet, verkställandet av planen för infrastruktur för biodrivmedel och elektrifierade transporter, långsiktig hantering av eleffektfrågan samt genomförandet av strategin för digital infrastruktur.

En majoritet av länets invånare har tillgång till snabbt bredband, men det råder stora variationer, både mellan kommuner och mellan tätorter och landsbygder. Tillgång till digital infrastruktur är för många invånare, företag och offentlig verksamhet en nödvändighet. Under 2023 fortsätter arbetet med att samordna och följa upp genomförandet av strategin för digital infrastruktur.

Uppsala län har antagit de nationella målen vilket innebär att hela Uppsala län bör ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet 2023. År 2025 bör 98 procent ha tillgång till bredband om minst 1 gbit/s i hemmet och på arbetet, 99,9 procent bör ha tillgång till minst 100 mbit/s, och 100 procent bör ha tillgång till minst 30 mbit/s. Statistik från oktober 2021 visar att drygt 96 procent har tillgång till 1 gbit/s respektive 100 mbit/s och att 99,6 procent har tillgång till 30 mbit/s.

Digitalisering har en central roll i att skapa hållbar regional tillväxt och potential för att minska geografins betydelse, skapa inklu-

dering, god tillgänglighet och möjligheten att bo och driva konkurrenskraftiga företag i hela landet.

Den nationella digitaliseringsstrategin förtydligar sitt övergripande mål ”Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter” med fem delmål: Kompetens, trygghet, innovation, ledning, och infrastruktur. Digitaliseringens mervärde förverkligas först när dess effekter når samhället och ökar samhällsnyttan.

Digitalisering innebär mer än att införa själva tekniken. Det handlar främst om förändrade arbetssätt och processer som i sin tur påverkar samhället. Det är därför viktigt att näringslivet och de offentliga verksamheterna fortsätter främja digitalisering och nyttja ny teknik för att stärka länets konkurrenskraft. Det är avgörande att aktivt motverka digitalt utanförskap. Det kan handla om såväl olika förutsättningar att nyttja digitala tjänster, som erfarenhet, utbildning, språk eller intresse.

Då digitalisering påverkar samhället krävs samverkan mellan det offentliga, akademien och näringslivet i Uppsala län. Region Uppsala har en dubbel roll i detta arbete. Dels som ägare av det regionala utvecklingsansvaret, som driver och koordinerar samhällets digitalisering i länet, dels som en av de stora aktörerna inom detta arbete, i digitaliseringen av våra egna verksamheter. Det interna arbetet beskrivs närmare längre fram i detta kapitel men även i tidigare kapitel. Ett bra exempel där vi arbetar med digitalisering i båda dessa roller är i arbetet med Effektiv och nära vård 2030.

Säkerhet, resiliens och kontinuitetsplanering

Under 2023 ska Region Uppsala fortsätta att bidra till att öka samhällets resiliens, det vill säga samhällets förmåga att förebygga och hantera påfrestningar och kriser. Påfrestningar och kriser kan ha olika orsaker, är ofta ömsesidigt beroende och kan beröra ett flertal områden. Det är viktigt att stärka kontinuitetsplanering för att förbereda och planera för att upprätthålla

normal funktionalitet oavsett påfrestning. Det handlar exempelvis om att trygga livsmedelsförsörjning, drivmedelsförsörjning och att säkra drift och tillgång till hälso- och sjukvård och andra viktiga samhällsfunktioner som kan utsättas för påfrestningar och kriser. Inom materialförsörjningsområdet kommer Region Uppsala att bygga upp robusthet i form av lager på olika nivåer både inom Region Uppsala och i samspel med regionerna i den gemensamma varuförsörjningsnämnden. Under 2023 fortsätter Region Uppsala att tillsammans med andra aktörer dra gemensamma slutsatser och lärdomar från hanteringen av covid-19-pandemin samt säkerställa att dessa systematiskt omhändertas i relevanta processer och rutiner. Därmed kan Region Uppsala och länet stå bättre rustat inför framtida händelser och kriser.

I linje med det nationella återtagandet av ändamålsenlig krisberedskap samt utvecklandet av totalförsvaret behöver samhällsviktig verksamhet i Sverige genomföra en förmågehöjning. Region Uppsalas uppdrag att bedriva hälso- och sjukvård samt ansvara för kollektivtrafik är samhällsviktiga och prioriterade verksamheter som måste fungera vid även vid höjd beredskap och krig. Hälso- och sjukvårdsverksamheter är samhällsviktiga i den meningen att även ett kortsiktigt bortfall kan hota befolkningens grundläggande behov.

För att Region Uppsala ska kunna svara upp mot det sektorsansvar som åligger organisationen i fredstida samhällsstörningar, men även i höjd beredskap eller krig, bedöms det nödvändigt att stärka en rad identifierade förmågor. I den regionala utvecklingsstrategin är det prioriterat att under programperioden, steg för steg, bidra till att öka länets robusthet och motståndskraft (resiliens).

I de initiativ som kommer bedrivas ska krisberedskap och civilt förvar hanteras parallellt och sömlöst, det vill säga förberedelser som görs för att kunna svara upp mot sektorsansvaret i krig eller höjd beredskap ska

med fördel kunna nyttjas i fredstida störningar och tvärtom. Arbetet med att stärka det civila försvaret, som är en del av det svenska totalförsvaret, ska vara en naturlig del i de initiativ som bedrivs inom krisberedskapen. Ett effektivt verksamhetsskydd är en förutsättning i denna förflyttning för att skydda personal och andra tillgångar.

Ett effektivt verksamhetsskydd skapar en säker och trygg arbetsplats. Det ställer krav på att utarbetade riktlinjer för området efterlevs, utbildningar genomförs och att samtliga medarbetare i organisationen aktivt bidrar till en trygg arbetsplats i det vardagliga arbetet.

Den målbild som beskrivs i säkerhetsprogrammet uppnås genom att Region Uppsala genomför de aktiviteter som är beslutade för 2023 inom olika insatsområden exempelvis civilt försvar och krisberedskap.

Region Uppsala arbetar tillsammans med länets aktörer inom ramen för krissamverkan i Uppsala län (C-sam) och de nationella forum som ger kunskapsuppbyggnad och omvärldsbevakning inom krisberedskap och civilt försvar.

Region Uppsala ska bedriva ett systematiskt informations- och cybersäkerhetsarbete i syfte att minimera risken att känsliga eller verksamhetskritiska informationstillgångar görs tillgängliga för obehöriga, görs otillgängliga för behöriga, ändras eller förstörs. Arbetet omfattar att införa och förvalta administrativa regelverk så som policy och riktlinjer, tekniskt skydd med bland annat brandväggar och kryptering samt fysiskt skydd med till exempel skal- och brandskydd. Det handlar om att ta ett helhetsgrepp och skapa ett fungerande långsiktigt arbetssätt för att ge Region Uppsalas information det skydd som krävs. Detta skapar förtroende både inom och utanför organisationen.

Materialkrisen som inträffade i slutet av 2019 samt efterföljande covid-19-pandemi visade att det fanns delar som kunde

utvecklas i Region Uppsalas logistiksystem. Ett logistiksystem är ett system som säkerställer att material och produkter finns på rätt plats, i rätt tid och i rätt kvantitet. Systemet innefattar även planering, organisering och kontroll av materialflöden.

Ett regionövergripande logistikprojekt har startats för att utveckla och förbättra regionens logistik både på en övergripande och en lokal nivå. Inom ramen för projektet har en nulägesanalys av materialförsörjningen genomförts och ett ledningssystem för beredskapslager tagits fram.

För det fortsatta arbetet finns det tre effektmål framtagna; hälso- och sjukvården i Region Uppsala har en ändamålsenlig logistikfunktion med en positiv påverkan på vårdproduktion, arbetsmiljö och patient säkerhet; hälso- och sjukvården i Region Uppsala införskaffar, använder och avyttrar materiel på ett adekvat och kostnadseffektivt sätt och; hälso- och sjukvården i Region Uppsala har en robust logistikfunktion som klarar av såväl interna som externa störningar.

Livskraftiga naturmiljöer och hållbar livsmedelsförsörjning

En förutsättning för ett gott liv i en attraktiv region är att värna naturens kretslopp som hjälper till att tillfredsställa grundläggande behov. Arbetet för en ekologiskt hållbar utveckling i en växande region fortgår via Region Uppsalas miljö- och hållbarhetsprogram, med åtgärder inom de tre målen:

- Minskad klimatpåverkan
- Hälsosam och giftfri miljö
- Hållbar och effektiv resursanvändning

Miljö- och hållbarhetsprogrammet beskriver hur Region Uppsala ska bidra till en hållbar ekologisk utveckling. De övergripande miljömålen gäller även för arbetet med miljöperspektiven i det regionala utvecklingsarbetet. En minskad klimatpåverkan är en av vår tids största samhällsutmaningar. Under år 2021 skrevs klimatzonerna för Uppsala om, ett tecken på att vi verk-

ligen behöver arbeta hårt för att bromsa den mänskliga påverkan på klimatet. Samtidigt måste en anpassning ske utifrån de effekter som redan påverkar människor, djur, miljöer och fastigheter. Arbetet för att minska klimatpåverkan fokuserar på att effektivisera energi- och resursanvändning och samtidigt ställa om till renare källor. Under året fortsätter arbetet med omställning av fordonsflottan, minska påverkan från fastighetsenergi, samt från förbrukningsvaror, it-utrustning, medicinska gaser och fonder.

Miljöfarliga kemikalier är giftiga för mark- och vattenlevande organismer. De är svåra att bryta ned i reningsverk och kan lagras i växter och djur. Redan i låga halter kan de ge oönskade effekter på ekosystem och människor, direkt eller med fördröjning. Under år 2023 påbörjas arbetet med att utreda vilken miljöpåverkan olika läkemedelssubstanser medför, möjligheten att rena avloppsvatten från läkemedelsrester fortsätter, liksom utfasning av farliga ämnen i leksaker och lekmaterial. Åtgärder genomförs även för att minska radonhalten i Region Uppsalas fastigheter.

En förutsättning för att leva och verka är att värna de livsnödvändiga ekosystemtjänsterna. Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Pollinering, naturlig vattenreglering och naturupplevelser är några exempel. Som ett steg i den riktningen kommer Region Uppsala att fortsätta arbetet med ekologiska värden på grönytor och att utreda möjligheten att hushålla med vatten.

Region Uppsalas interna miljöarbete bidrar till den regionala utvecklingen dels genom att framsteg och åtgärder som en stor aktör genomför sätter ett avtryck, dels genom att på olika sätt delta i samverkanssammanhang och delge erfarenheter och kunskap till andra aktörer i länet.

I linje med det regionala utvecklingsarbetet fortsätter arbetet med verkställighet och en uppdatering av den regionala planen för infrastruktur för biodrivmedel och elfordon i länet. En ökad grad av elektrifiering inom transportområdet är en viktig förutsättning för att möta klimatutmaningen. En begränsad eleffekt har lett till ett långsiktigt samarbete mellan Region Uppsala, Länsstyrelsen i Uppsala län, Uppsala kommun och Handelskammaren under benämningen #Uppsalaeffekten.

Naturen i vårt län påverkas av klimatförändringar och utarmning av den biologiska mångfalden. Länet når inte de nationella miljömålen. De tjänster som tillhandahålls av hållbara ekosystem behövs för att uppfylla invånarnas behov i en växande region. Det gäller ekosystemtjänster som tillgängliga naturområden för friluftsliv och folkhälsa, pollinering för livsmedelsproduktion, fiskrika kustområden och insjöar, vattenhushållande och kolinlagrande vattendrag och våtmarker samt störningståliga skogslandskap.

I hållbara ekosystem finns också möjlighet för gröna och blå näringar att kombinera ekosystemtjänster och ökade naturvärden med företagande. Ett exempel på detta är naturbetesbaserad produktion av hagmarkskött. Upplandsstiftelsen fortsätter att bidra till att stärka den biologiska mångfalden i länet genom att restaurera betesmarker och genomföra åtgärder för att gynna hotade arter i samverkan med markägare, djurhållare, företag och myndigheter. Upplandsstiftelsen återställer också den naturliga vattenföreningen i våtmarker och vattendrag vilket gynnar växter och djur och

stärker markernas förmåga att lagra grundvatten och buffra vattenvariationer.

En nyskapande region

Kompetens till länets företag och organisationer

Genom arbetet med Kompetensförsörjningsstrategin utvecklas länet genom att exempelvis: bygga och brygga strukturer och samverkan kring kompetensförsörjningsfrågan, utmaningarna med omstrukturering, företagets kompetensförsörjning och tillväxt, god kompetens och riktad inläring i arbetslivet.

Region Uppsala är huvudman för Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege i länet. Samarbetet mellan arbetsgivare, utbildningsanordnare och fackförbund och arbetsgivarorganisationer inom college ska bidra till att lösa rekryteringsbehov, bidra till att fler strategiskt efterfrågade utbildningar ges inom länet och fungera som länets branschforum för strategiska kompetensförsörjningsfrågor.

Ett gott klimat för utveckling och hållbar tillväxt i hela länet

Länet erbjuder ett gott företagsklimat och länets utveckling är god trots pandemin. En viktig del i den positiva utvecklingen är näringslivet som sysselsätter en stor del av länets befolkning. Region Uppsala strävar efter att tillgodose näringslivets olika behov och verkar för att skapa bra förutsättningar för näringslivet att fortsätta utvecklas.

Region Uppsala fortsätter att stödja, driva och utveckla näringslivets förmåga att nå internationella marknader genom Almi Uppsala. Detta görs främst genom export-samverkan (RES) som är ett partnerskap med ett flertal relevanta aktörer i syfte att stödja näringslivet i dessa frågor.

Region Uppsala arbetar, utifrån framtagna strategier för besöksnäringen, med att stärka utveckling av näringen tillsammans med relevanta aktörer i länet, Östra Mellansverige och nationellt. Under 2023 kommer vi ha fokus på att säkerställa en tydlig process

tillsammans med kommuner, Upplandsstiftelsen, besöksnäringens företag och föreningar med att utveckla regionala cykelleder i länet.

Pandemin har fått till följd att svenskarna har ”hemestrat” och naturturismen har ökat stort under senare år och spås fortsätta öka. Besökare vill transportera sig, äta, bo och uppleva vilket medför stora möjligheter till regional utveckling genom besöksnäringen. Det finns också möjlighet att stärka ett hållbarhetsperspektiv i anslutning till de gröna och blå näringarna genom att kombinera ekosystemtjänster och ökade naturvärden med företagande.

Utveckla en kulturregion med internationell lyskraft

Tillsammans med staten och länets åtta kommuner bidrar Region Uppsala i arbetet med att utveckla en stark kulturregion. Region Uppsala eftersträvar en flernivå-samverkan för att stödja kreativa och skapande initiativ som uppstår. Ett exempel är att medverka i dialoger och förberedelser inför Uppsala kommuns ambition att ansöka om att bli Europeisk kulturhuvudstad år 2029. Region Uppsala ställer sig bakom principer att respektera den konstnärliga integriteten, som det beskrivs i SKR:s kulturpolitiska positionspapper (2015). Region Uppsalas arbete med kulturfrågorna inför planperioden utvecklas närmare under rubriken En stark kulturregion.

Innovation för hållbar tillväxt och utveckling

Under 2023 ser Region Uppsala ett behov av att fortsatt verka för att utveckla det regionala företags- och innovationsstödsystemet, Smart specialisering, utveckla och koppla samman företag, akademi och offentliga organisationer inom länets viktiga fokusområden, stödja fler företag att bli internationellt verksamma, utveckla en växande besöksnäring samt bevaka och parera de negativa effekterna covid-19-pandemin medfört på näringslivet.

Företags- och innovationsstödsystem består av ett antal företagsfrämjande aktörer som bland annat ger rådgivning och finansiering. De skapar även mötesplatser, utvecklingsprocesser och innovationsmiljöer som är viktiga för hela näringslivets fortsatta utveckling i gränslandet mellan forskning, innovation och näringsliv. Region Uppsala har prioriterat att ge verksamhetsstöd till några av dessa aktörer genom våra regionala utvecklingsanslag.

Regionen har under 2022 antagit en strategi för Smart specialisering för Uppsala län 2022–2027 i syfte att förstärka hållbar utveckling och tillväxt genom utmanings- och kunskapsdriven innovation. Strategin har identifierat fyra styrkeområden med 17 underliggande innovationsteman där länet bör mobilisera, kraftsamla resurser och driva på utveckling med fokus på forskning, innovation och näringsliv för att nå uppsatta mål. Region Uppsala kommer från och med 2023 att arbeta intensifierat med två prioriterade styrkeområden: ”Life science – framtidens hälsa och sjukvård” samt ”Innovativa material – anpassade för mänskliga, samhälleliga och industriella behov”.

Som en del av styrkeområdet Life science – framtidens hälsa och sjukvård fortsätter arbetet under 2023 med att utveckla Uppsala som Sveriges bästa ”ekosystem” för innovation inom precisionsmedicin och biologiska läkemedel, det vill säga målinriktad samverkan mellan näringsliv, forskning, utbildning och sjukvården. Testa center, på plats i centrala Uppsala, är idag en avgörande och hittills saknad länk i utvecklingen av nya bioläkemedel.

Behov av insatser för materialinnovation och industriell 3D-printing (additiv tillverkning) bland annat för Life science och vården. Region Uppsala ska under 2023 fortsätta utveckla Uppsala som Sveriges bästa ”ekosystem” för patientanpassade lösningar genom materialinnovation och 3D-printing riktat till Life science-sektorn och vården. Det finns gott om evidens att 3D-

printing bidrar till en bättre och säkrare sjukvård (exempelvis minskar operationstider), vilket resulterar i kortare inläggningar på sjukhus som leder till ekonomiska besparingar. 3D-skrivning inom vården är ett steg mot mer skräddarsydd medicinsk vård samt lika vård för alla.

Digitalisering

Digitalisering handlar i grunden om verksamhetsutveckling med hjälp av digital teknik och innebär nya möjligheter att utveckla kvalitet och effektivitet för våra invånare och i Region Uppsalas verksamheter. Digitala lösningar ska leda till en mer sammanhållen och tillgänglig service samt ge bättre uppföljningsmöjligheter och beslutsstöd. Region Uppsala ska fortsätta att skapa förutsättningar för att AI på olika sätt ska kunna testas, införas och användas. Ändamålsenliga system ska göra det enklare för verksamheterna att utföra sitt arbete. Processer ska effektiviseras, administration och dubbelarbete ska minska och det ska bli enklare att strukturera och samla in och ta ut data. Användningen av digitala lösningar och e-tjänster ska fortsätta att öka där det är möjligt och där det skapar nytta och effekt.

Digital mognad

Region Uppsala ska öka omställningstakten och förmågan att tillgodogöra sig nyttorna med digitalisering genom att öka organisationens digitala mognad. En viktig utgångspunkt för arbetet är att kunna följa upp och genomföra nödvändiga förändringar i digitaliseringsarbetet, både avseende prioriteringar i utveckling av digital infrastruktur och digital förmåga. Evidensbaserade metoder ska användas för att säkerställa att den digitalisering som genomförs ger önskade effekter. Region Uppsala ska delta i ett nationellt initiativ, DiMiOS, som är ett verktyg för att mäta, följa och utveckla organisationens digitala mognad över tid.

Fortsatt utveckling av Cosmic

Planerat utvecklings- och förbättringsarbete av Cosmic, Region Uppsalas journal-system, fortsätter under planperioden.

Förutsättningar för och prioriteringar av utvecklingen beslutas tillsammans med de regioner som ingår i Kundgrupp Cosmic (KGC). I fokus är bland annat utveckling av patientens väg in i vården, ökad patientdelaktighet och integrering med 1177 samt stöd för vården, beslutsstöd, mobilitet och automatisering.

Ändamålsenlig digital infrastruktur

Den digitala infrastrukturen och infrastrukturnära tjänster ska understödja möjligheten till innovation och utveckling och underlätta upphandling, test, etablering av nya digitala tjänster och införande av ny teknik som till exempel AI-funktionalitet. Den digitala infrastrukturen ska också underlätta vidareutveckling och förvaltning av befintliga system och tjänster. Gemensamma ramverk och standarder är en grundförutsättning för att uppnå och upprätthålla en ändamålsenlig digital infrastruktur. Arbetet med etablering av Region Uppsalas Ramverk för digitalisering (RUD) ska fortsätta där införandet av API-ledd utveckling, informationsstyrning och strategi för Open EHR är exempel på prioriterade områden. Dessa är viktiga byggblock som krävs för Region Uppsalas fortsatta digitala utveckling.

Säkra digitala tjänster

Digitalisering, nya tjänster och arbetssätt innebär nya risker och en ökad sårbarhet för vår organisation. Region Uppsala behöver bli bättre på att snabbt upptäcka, hantera och förebygga sårbarhet samt vidta nödvändiga åtgärder för att stärka förmågan till kontinuerlig drift av den digitala infrastrukturen i händelse av kris. En robust digital miljö med hög redundansnivå ska öka Region Uppsalas motståndskraft. Infrastrukturella förutsättningar för säkert och effektivt kommunikations- och informationsutbyte ska fortsätta att utvecklas, där fortsatt införande av säker e-post och den nationella tjänsten Säker digital kommunikation (SDK) är exempel.

Digitalt utanförskap

Region Uppsala ska i samverkan med samhällets olika aktörer ta ansvar för att stävja digitalt utanförskap. I arbetet ingår att verka för att minska digital rädsla och bidra till att stärka samhällets digitala förmåga. En viktig samhällsaktör är biblioteken som samverkar med lokalsamhället, studieförbund och föreningar och har en uppbyggd struktur och kompetens som kan användas för att motverka utanförskap och främja allmänhetens digitala kompetensutveckling. Region Uppsala ska även verka för bredbandsutbyggnad i länet, en grundförutsättning för att alla invånare ska ges möjlighet att nyttja de digitala tjänster som Region Uppsala erbjuder.

Forskning, utveckling, innovation och utbildning

Klinisk forskning skapar kunskap som används för att utveckla och förbättra vården, vilket ger patientnytta. Störst andel av den kliniska forskningen bedrivs vid Akademiska sjukhuset, men även vid Nära vård och hälsa och Folkvandvården bedrivs klinisk forskning.

De viktigaste styrdokumenterna för den kliniska forskningen inom Region Uppsala är Forskningsstrategi för hälso- och sjukvården inom Region Uppsala och Region Uppsalas och Uppsala universitets gemensamma visioner och mål för den verksamhetsintegrerade utbildningen av sjukvårdens professioner, den kliniska forskningen och utvecklingen av hälso- och sjukvården. Kopplat till dessa två strategier finns en gemensam handlingsplan som ska genomföras tillsammans med Uppsala universitet under 2023.

Regeringens Life science-strategi betonar att forskning och innovation är en nödvändighet för att klara de utmaningar som välfärden står inför. Strategin beskriver vikten av att integrera forskning och innovation i vården och listar ett antal prioriterade områden, exempelvis nyttiggörande av hälso- och vårddata för forskning och

innovation och omställning mot precisionsmedicin. Utifrån dessa prioriteringar kommer Region Uppsala tillsammans med Uppsala universitet att etablera och vidareutveckla Precisionsmedicinskt centrum Uppsala. Syftet är att säkerställa att Region Uppsala kan erbjuda precisionsdiagnostik och precisionsbehandling, i första hand till länets och sjukvårdsregionens patienter. Samtidigt skapas förutsättningar för gränsöverskridande forskning och innovation inom området precisionsmedicin där utvecklingen går snabbt framåt. De nya lösningarna behöver implementeras i klinisk verksamhet för att ge patientnytta och även samhällsnytta på längre sikt.

I regeringens Life science-strategi finns mål om ökat antal företagsinitierade kliniska studier samt höjd kvalitet i de kliniska studier som genomförs i Sverige. Anledningen till denna prioritering är den stora betydelse som kliniska studier av läkemedel, medicintekniska produkter och behandlingsmetoder har för Sverige, dels för att säkerställa att svenska patienter får tillgång till de senaste produkterna och metoderna för sin behandling dels för att stärka Life science-industrin. Kansliet för kliniska prövningar stödjer aktivt forskare och verksamheter för att underlätta genomförandet av kliniska prövningar vid Akademiska sjukhuset.

Enligt den nyligen skärpta lagstiftningen har regioner numera ett mer långtgående ansvar i sin roll som forskningshuvudman. Redan nu har Akademiska sjukhuset, Nära vård och hälsa samt Lasarettet i Enköping obligatorisk registrering av kliniska stu-

dier. Syftet är att förvaltningen centralt får kännedom om varje studie och kan säkerställa att forskare och kliniker har tagit ansvar för att samla in alla erforderliga myndighetsgodkännande och har studien finansierad innan den får godkännande att starta. Detta ger också förvaltningen möjlighet att följa trender och statistik för att kunna identifiera eventuella barriärer mot att genomföra fler kliniska studier.

Region Uppsala kommer fortsätta sitt arbete med att säkerställa att alla processer, riktlinjer och utbildningar inom klinisk forskning håller högsta möjliga nivå. Genom forsknings- och innovationssamarbeten med nationella och internationella partners stärker Region Uppsala kunskapsgenereringen och Region Uppsalas nationella och internationella lyskraft.

Region Uppsala förbättrar tillsammans med Uppsala universitet kontinuerligt förutsättningarna för den kliniska forskningen och universitetssjukvården. Utgångspunkten för arbetet är utvärderingen av den kliniska forskningens kvalitet och universitetssjukvården 2022–2023.

Inom Folk tandvården genomförs för närvarande den största delen av forskningen inom specialisttandvården varför fler möjligheter behövs för att även tandläkare i allmäntandvården ska kunna erbjudas forskningsmöjligheter. Det är viktigt att skapa forskningsmiljöer som gör Folk tandvården till en attraktiv arbetsgivare och en eftertraktad bas för klinisk forskning.

Region Uppsala innovation

Region Uppsala innovation (RUI) ska vara ett nav när det gäller innovationsarbete inom hälso- och sjukvårdsområdet. Det innebär stöd till Region Uppsalas medarbetare runt deras idéer och innovationer med syfte att förbättra vården. Det innebär också samverkan med företag och innovatörer som vill möta användare och vårdmiljöer. Region Uppsala kommer att implementera nya processer för företags-

samverkan med målet att förbättra dessa och säkerställa ett transparent system som är till nytta för båda parter.

RUI stödjer omställningsarbetet mot en effektiv och nära vård genom innovationsinriktad verksamhetsutveckling. RUI stödjer vidare implementeringen av Region Uppsalas uppdaterade innovationsstrategi för hälso- och sjukvården i verksamheterna och kommer under 2023 att utreda förutsättningarna för en innovationsfond.

RUI har lett den regionövergripande implementeringen av Idékraft, som är grunden i Region Uppsalas medarbetardrivna förbättringsarbete. Under 2023 ska fortsatt förvaltning och utveckling säkerställa att idékraft stärks och bidrar till Region Uppsalas långsiktiga utveckling.

Utbildning

Som universitetssjukvårdsregion har Region Uppsalas hälso- och sjukvård ett omfattande utbildningsuppdrag. Uppdraget genomförs integrerat med vårduppdraget och har stor betydelse för vårdkvalitet, patientsäkerhet, vårdutveckling och konkurrenskraft och för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

Baserat på samarbete med Uppsala universitet, gymnasiala vårdutbildningar och yrkeshögskoleutbildningar genomför studenter och elever kliniska placeringar i form av verksamhetsförlagd utbildning (VFU), arbetsplatsförlagt lärande (APL) och lärande i arbete (LIA). Behovet av kliniska placeringar för studenter och elever ökar och kommer att öka ytterligare framöver. Kopplat till det behöver stödet för kvalitetssäkring av de kliniska placeringarna utökas.

På uppdrag av universitetssjukvårdsstyrelsen arbetar Region Uppsalas Uppsala universitet och Uppsala kommun gemensamt i arbetsgruppen Framtidens VFU kring frågor som rör tillgången till och kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Arbetet utgår från Region Uppsalas och Uppsala universitets ”Gemensamma

visioner och mål för den verksamhetsintegrerade utbildningen av sjukvårdens professioner, den kliniska forskningen och utvecklingen av hälso- och sjukvården”.

Region Uppsalas huvudman för praktisk tjänstgöring (PTP) för psykologer, för specialiseringstjänstgöring (ST) för tandläkare och för tre kliniska läkarutbildningsuppdrag, allmäntjänstgöring (AT), bastjänstgöring (BT) och specialiseringstjänstgöring (ST) för läkare. Från 2022 genomför Region Uppsalas Bastjänstgöring (BT) för utlandsutbildade läkare. En BT-enhet med regionalt uppdrag har bildats. Under uppstartsfas, 2022–2023, kommer sex BT-läkare att rekryteras, två gånger per år.

Frågorna kring utlandsutbildades väg till svensk legitimation och svensk specialistkompetens är komplexa, och verksamheterna behöver få stöd i arbetet. Inom hälso- och sjukvårdens finns de nyckelkompetenser som krävs för att skapa goda förutsättningar för arbetet med utlandsutbildad hälso- och sjukvårdspersonal inom Region Uppsalas.

En stark kulturregion

Region Uppsalas ska stödja länets möjligheter att vara en stark kulturregion. Pandemin hade negativa effekter på kulturlivets stabilitet och finansiering. Mötesrestriktionerna visade att det öppna och demokratiska samhället är grundförutsättningen för att det ska kunna finnas ett levande kulturliv.

På kultur- och bildningsområdet är resurserna mänskliga kompetenser, relationer

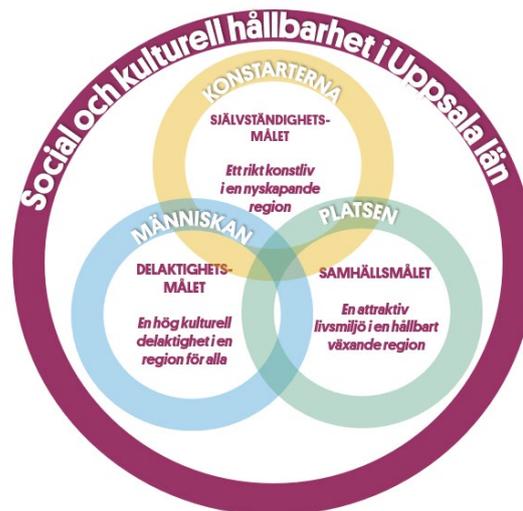
och upplevelser. Region Uppsala fortsätter att bidra till kulturlivets återhämtning och drar lärdomar av pandemins erfarenheter. Av betydelse är samverkan mellan myndighetsnivåer och tät dialog med kulturaktörer. Samverkan är betydelsefull för beslut om samfinansiering liksom för att få en god omvärldsbild och en aktuell behovsinventering inom länet. Kultur för, med och av barn och unga ska uppmärksammas i regionala kulturella insatser.

Region Uppsala ska fortsätta att vitalisera sitt kulturstöd. Ett regionalt kulturstöd består av finansiell bidragsgivning, av främjande insatser för konstarna och deras förutsättningar samt av övrigt kompetensstöd till kulturutövare och verksamheter. Region Uppsala vill skapa fler samarbetsytor för kulturfrågor inom länet och med närliggande regioner. För den interregionala Kultursamverkan i Mellansverige vill Region Uppsala ta ytterligare ett steg till ökad dialog genom att bjuda in till ett politiskt möte om gemensamma kulturpolitiska teman i de mellansvenska regionerna. Erfarenhetsutbyten och stödjande nätverksrelationer mellan aktörer ska öka. Uppsala län har betydande lärosäten som bedriver kultur- och samhällsforskning. Samarbeten mellan teori och praktik ska fördjupas. Ökad dialog bidrar gemensamt till långsiktighet, hållbarhet och en stark kulturell infrastruktur i länet.

Den regionala kulturplanen är ett styrdokument för Region Uppsalas målsättningar på kulturområdet. Regionfullmäktige har reviderat kulturplanen inför åren 2023–2026. Kulturplanen möjliggör specialdestinerade statsbidrag till länet genom Kultursamverkansmodellen. Region Uppsala samordnar och skapar möjligheter för att fler invånare ska kunna ta del av konst och kultur i olika former och uttryck på olika platser i hela länet – och genom hela livet.

Region Uppsala arbetar med en modell med tre perspektiv för att stödja konstarna, öka människors delaktighet och utveckla platserna genom konst och kultur.

De kulturpolitiska målen på nationell, regional och på kommunal nivå är samstämmiga processmål. Målen möjliggör politiska beslut som främjar kulturlivets förutsättningar och bidrar till invånares likvärdiga möjligheter att kunna delta i kulturlivet. Samtidigt lämnar målen respekt för att inte styra det kulturella eller konstnärliga innehållet i det som framställs. Region Uppsala ska fortsatt värna självständigheten för konstarna och deras egenvärde.

Målen strävar efter att invånarna ska kunna ha en hög kulturell delaktighet liksom att livsmiljöerna kan utvecklas hållbart. Plats för konst och kultur är viktigt när länet växer, befolkningen ökar och platser och bostadsområden planeras. Region Uppsala kan tillsammans med kommunerna öka kunskapen om konstens och kulturens betydelse i samhällsplaneringen. Sammantaget kan de tre strategiska perspektiven i kulturplanen bidra till insatser som stärker länets utveckling som en stark kulturregion.

Ett rikt konstliv

Region Uppsala stödjer initiativ till ett rikt och varierande konstliv. Det kulturella ekosystemet utgörs av ett nät av institutioner, föreningar, arrangörer, utbildningar och scener som tillsammans erbjuder ett professionellt utbud. Aktörer av olika slag och konstnärliga inriktningar bär hela länets kulturliv. Studieförbunden gör många insatser för det egna kulturutövandet, liksom folkhögskolorna. Region Uppsala ska

vidareutveckla den egna folkhögskolans långa och korta kulturella kurser. På Wik ges möjlighet för deltagare inom olika inriktningar att mötas där kultur är en väsentlig del. Folkbildningen inom Region Uppsala folkhögskola har ofta kulturinslag inom de allmänna linjer som ger grund- och gymnasiekompetens.

Stöd till professionell kultur

En stor del av statens medfinansiering till Uppsala läns kulturliv riktas till det professionella utövandet. Scenkonsten eftersträvar en hög professionell kvalitet och når en publik i olika åldrar. Scenkonstverksamheterna i länet med bidrag från Region Uppsala – Musik i Uppland och Uppsala stadsteater – kräver viss omsorg efter pandemins nedstängningar och intäktsbortfall för att följa återhämtningens utveckling. Det samma gäller kulturföretag och mindre kulturverksamheter. Sådana erbjuder professionella konstnärer utställningsmöjligheter och kontaktytor för en publik. Till professionella kulturområden hör också föreningsarkiven som bevarar minnena från Uppsala län.

En attraktiv livsmiljö

Begreppet Gestaltad livsmiljö ska följas i samverkan med andra regioner. För regionerna innebär det främst ett kunskapsområde som är under framväxande nationellt. Region Uppsala har bred och långvarig kompetens inom konstnärligt gestaltungsarbete. Metoder och arbetssätt ska vara en grund för erfarenhetsutbyten och ökad förståelse för byggprocesser där konst och kultur har betydelse.

En del av livsmiljön är även vårdandet och bevarandet av kulturarvet. Det regionala övertagandet av Gamla Uppsala museum ska fortsatt integreras med de övriga regionala kultursatsningarna inom Upplandsmuseet. Moderniserade basutställningar kan locka besökare i alla åldrar.

Gamla Uppsala är ett unikt nationellt och internationellt välkänt kulturellt besöksmål. Region Uppsala vill tillsammans med

övriga aktörer, med kompetens och närvaro inom området, vara en viktig medpart i att vidareutveckla Gamla Uppsala som besöksmål året runt.

Region Uppsala ska även vidareutveckla Wikområdet. Fortsatta insatser ska göras för att skapa större attraktivitet för besökarna till Wiks slott och parkmiljöer. Det är en unik kulturhistorisk slottsmiljö som kan få ett lyft med ett jubileum och med en konststatsning inför 2023.

Kollektivtrafik

Region Uppsala är regional kollektivtrafikmyndighet med ansvar för länets regionala kollektivtrafik. I sitt uppdrag som regional kollektivtrafikmyndighet ska Region Uppsala fastställa ett trafikförsörjningsprogram. I programmet redovisas behovet av regional kollektivtrafik i länet samt mål för kollektivtrafikförsörjningen. Då kollektivtrafik är ett viktigt verktyg för regional utveckling är trafikförsörjningsprogrammet nära kopplat till den regionala utvecklingsstrategin.

De övergripande mål och strategier som redovisas i trafikförsörjningsprogrammet är utgångspunkten för all verksamhet inom Region Uppsala som rör den allmänna kollektivtrafiken. Innehållet i trafikförsörjningsprogrammet påverkar även delar av länsplanen för regional infrastruktur. För att uppnå målen i trafikförsörjningsprogrammet organiserar Region Uppsala kollektivtrafik under varumärket UL. Denna kollektivtrafik finansieras till stor del av biljettintäkter.

Vid sidan om den allmänna kollektivtrafiken bedriver Region Uppsala skolbusstrafik på uppdrag av fem av länets kommuner. Denna busstrafik kan nyttjas av samtliga UL-kunder och är i många fall grunden för kollektivtrafik på landsbygden.

Trafikutveckling

Utvecklingen av kollektivtrafiken sker utifrån flera aspekter. Ambitionen att flytta resenärer från bil till kollektivtrafik

tillsammans med befolkningsutvecklingen i olika delar av länet innebär att kollektivtrafiken behöver anpassas efter de behov som finns och uppstår. Nya eller snabbare förbindelser mellan platser skapar bättre förutsättningar för regional utveckling.

En översyn av busstrafiken i Bålsta samt i Knivsta pågår. För busstrafik är även framkomlighet i vägnätet en viktig förutsättning, vilket kräver nära och kontinuerligt samarbete med berörda kommuner.

Hållbar mobilitet

Hållbar mobilitet handlar om hur människor ska kunna resa utan att påverka klimatet negativt. Kollektivtrafiken är, tillsammans med gång och cykel, en nyckelfaktor i arbetet för hållbar mobilitet och klimatomställningen genom att möjliggöra för fler att resa hållbart. Region Uppsala har därför en viktig roll att i samverkan med främst länets kommuner, Trafikverket och Länsstyrelsen skapa goda förutsättningar för hållbar mobilitet i länet.

Mobilitetsåtgärder

Region Uppsala har uppdraget att påverka invånarna i riktningen att mer och mer använda klimatsmarta resealternativ. För att lyckas behöver människors beteende i valet av resa förändras både på kort och lång sikt. Förutom attraktivt reseutbud, finns det många typer av aktiviteter för att uppnå en ökad hållbar mobilitet i samhället.

Många gånger handlar det om samverkan med olika aktörer för att uppnå bästa effekt. Region Uppsala arbetar därför tillsammans med kommuner och andra tjänsteorganisationer för att driva olika mobilitetsåtgärder som påskyndar en beteendeförändring. Dessa åtgärder kan vara såväl breda insatser riktade till allmänheten som fokuserade insatser till en utpekad målgrupp.

Kollektivtrafiken och pandemin

I länet finns idag en väl utbyggd kollektivtrafik, med en av landets största trafikutbud per invånare. Innan covid-19-pandemin förväntades en fortsatt ökning av

resbehovet, inom länet och till angränsande län, under de kommande åren till följd av befolkningsökning.

Covid-19-pandemin har haft stor påverkan på kollektivtrafikens ekonomi genom kraftigt minskade biljettintäkter, på grund dels av det minskade resandet dels av att resenärer reser utan biljett då framdörrarna med valideringsutrustning under perioder varit stängda för påstigning. I det fall pandemin börjar närma sig ett slut finns en viss osäkerhet i hur resandebelöven kommer att påverkas med anledning av ändrade resvanor. Framför allt handlar det om i vilken omfattning ökat distansarbete kommer påverka resandet med kollektivtrafiken.

För Region Uppsala är det viktigt att även framöver bidra till att uppnå målet i den regionala utvecklingsstrategin om en ökad kollektivtrafikandel till 2030. Det behöver därför finnas en beredskap för att hantera en återhämtningsfas för kollektivtrafiken. Målsättningen är att inom planperioden återställa självfinansieringsgraden så att den motsvarar nivån för 2019.

En del av de nya vanor som har etablerats under pandemin bidrar till det hållbara resandet. Ökat distansarbete leder till minskat behov av transporter och att ersätta bussen med gång och cykel är positivt både för miljön och hälsan.

De nya resmönstren kan komma att ställa krav på förändringar när det gäller sådant som turtäthet, linjestreckningar och biljett erbjudanden. För att kunna upprätthålla ett attraktivt kollektivtrafikerbjudanden behövs också samverkan inte minst med länets kommuner för att kunna skapa en mer effektiv kollektivtrafik, till exempel genom åtgärder som minskar belastningen under rusningstid.

Fossil- och utsläppsfri kollektivtrafik

Utsläppen per resenär är betydligt lägre för en resa med kollektivtrafiken än om resenären färdas med bil. Nyttjande av fossilfria, och successivt även utsläppsfria,

drivmedel i kollektivtrafiken minskar påverkan på klimatet ytterligare. All kollektivtrafik i länet som Region Uppsala organiserar ska vara fossilfri och tågtrafiken är redan idag utsläppsfri.

Inom busstrafiken utvecklas snabbt teknik som möjliggör fler eldrivna bussar, främst i stadsbusstrafiken. Införandet av eldrivna bussar begränsas i dagsläget av tillgången på eleffekt i länet. Utöver utsläppsfri eldrift behöver Region Uppsala säkerställa möjligheten att bedriva kollektivtrafiken med olika fossilfria drivmedel såsom biogas och biodiesel. En nyckelfaktor i detta arbete är att Region Uppsala säkerställer rådighet över drivmedelsval i de större bussdepåerna i länet. I Uppsala förses både stadsbussdepån och regionbussdepån med biogas via en gasledning från Uppsala vatten.

Uppdrag under 2023 till:

Sjukhusstyrelsen och Vårdstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Vidareutveckla den gemensamma planeringen av det samlade läkarutbildningsuppdraget (VFU, AT, BT och ST).

Regionstyrelsen

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Organisera ett regionövergripande stöd för verksamheternas arbete med utlandsutbildades väg till svensk legitimation och svensk specialistkompetens.
- Minska sin klimatpåverkan.
- Utveckla Precisionsmedicinskt centrum Uppsala tillsammans med Uppsala universitet.
- Implementera nya processer för effektiv samverkan mellan Region Uppsalas vårdverksamhet och företag som behöver tillgång till vårdens resurser.

- Genomföra kunskapshöjande insatser kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck.
- Säkerställa att behovsdrivna insatser koordineras och genomförs i syfte att påskynda återhämtning efter pandemin inom områdena folkhälsa, arbetsmarknad och näringsliv.
- Fortsätta processen att tillsammans med andra länsaktörer utreda förutsättningarna för en regional samhällsplanering.
- Genomföra de för året utpekade aktiviteterna i säkerhetsprogrammet.
- Utveckla och säkerställa förutsättningar för en robust digital miljö med hög redundansnivå för att öka Region Uppsalas motståndskraft.

Kulturnämnden

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Genom samverkan utveckla Wikområdet med slott och park för besökare.
- Förnya arbetet med Kultursamverkansmodellen inom länet med Regional kulturplan 2023–2026 som grund.

Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Ha genomfört första stegen i samordning av samhällsbetalda resor med Uppsala kommun.
- Fortsätta arbetet med att anpassa kollektivtrafiken efter det resandebehov som finns efter covid-19.
- Vidta åtgärder för att fortsätta återställandet av kollektivtrafikandelen och självfinansieringsgraden till nivån för 2019.
- Utveckla möjligheterna för kombinationsresor cykel och kollektivtrafik.

Styrtal

- Antal genomförda videobesök
- Digital mognad
- Antalet nystartade kliniska läkemedelsprövningar i form av samarbete med företag.
- Antalet nystartade akademiskt initierade kliniska studier
- Kollektivtrafikens marknadsandel av det motoriserade resandet
- Andel fossilfritt bränsle i busstrafiken
- Andel av Region Uppsalas fordonsflotta som är fossilfri
- Förskrivning av substanser med hög miljöpåverkan
- Uppmätt klimatpåverkan
- Andel genomförda satsningar i regional kulturplan
- Andel deltagare som slutför sina påbörjade långa kurser (mer än 15 veckor) på Region Uppsalas folkhögskola
- Bruttoregionalprodukt (BRP) per capita

Styrande dokument

- Strategi för digital infrastruktur
- Policy för barnets rättigheter
- Plan för hantering av särskilda och extraordinära händelser
- Plan för höjd beredskap och krig
- Program för säkerhet och beredskap 2023-2026
- Likabehandlingspolicy för Region Uppsala
- Länsplan för regional transportinfrastruktur 2022–2033 för Region Uppsala
- Program för miljö- och hållbarhet 2023–2026
- Mötes- och resepolicy för Region Uppsala
- Regional plan för infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon i Uppsala län
- Policy för att förverkliga barnets rättigheter
- Riktlinje för arbete med likabehandling
- Riktlinje för biologisk mångfald
- Riktlinjer för hantering av Region Uppsalas regionala tillväxtanslag 1:1-medel
- Riktlinjer för marknadsföring och sponsring
- Riktlinjer för regionala utvecklingsanslag
- Regional cykelstrategi för Uppsala län
- Regional kompetensförsörjningsstrategi
- Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län
- Region Uppsalas riktlinjer för verksamhetsbidrag
- Region Uppsalas riktlinjer för överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap
- Smart specialiseringsstrategi för Uppsala län 2022–2027
- Strategi för internationell lyskraft
- Storregional godsstrategi
- Säkerhetspolicy för Region Uppsala
- Tillämpning av Region Uppsalas resepolicy
- IT-policy
- Strategi för digitalisering
- Forskningsstrategi för hälso- och sjukvården i Region Uppsala 2021–2024
- Strategi för forskning inom hälso- och sjukvård (Regionala forskningsrådet för Sjukvårdsregion Mellansverige)
- Region Uppsalas kulturplan 2023–2026
- Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030
- Mötes- och resepolicy för Region Uppsala
- Regional plan för infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon i Uppsala län
- Regionalt trafikförsörjningsprogram för Uppsala län

- Tillämpning av Region Uppsalas resepolicy

*Organiserande styrdokument exempelvis arbetsordningar, reglementen och ägardirektiv ligger utanför redovisningen av styrdokument i RPB:n

Övriga styrande dokument*

- Allmänna riktlinjer för hjälpmedelsförskrivning inom Region Uppsala
- Epidemiberedskapsplan för Region Uppsala
- Kommunikationspolicy för Region Uppsala
- Policy för hjälpmedelsförskrivning inom Landstinget i Uppsala län
- Program för uppföljning av privata utförare
- Representationspolicy
- Ägaranvisning för Almi Företagspartner Uppsala AB
- Ägardirektiv Gamla Uppsala Buss

*Organiserande styrdokument exempelvis arbetsordningar, reglementen och ägardirektiv ligger utanför redovisningen av styrdokument i RPB:n

Styrtal 2023

I den Regionplan och budget som tas i Regionfullmäktige i juni redovisas resultaten för 2019, 2020 och 2021 samt målvärden för 2023. Målvärden är årliga delmål. Resultaten för 2022 redovisas i samband med årsredovisningen 2022.

Attraktiv arbetsplats

	2019	2020	2021	2023
Hållbart medarbetarengagemang, index	76	76	76	80
Motivering: Engagerade medarbetare är en förutsättning för att Region Uppsala ska erbjuda invånarna tjänster med hög kvalitet och gott bemötande.				
Om värdet är 80 eller mer räknas målvärdet som uppnått. Respektive förvaltning, samt totalt på regionnivå, ska öka till index 80. Vid index 80 ska värdet behållas. Detta styrtal gäller alla förvaltningar och rapporteras till samtliga styrelsen och nämnder.				
Sjukfrånvaro	5,15 %	6,50 %	5,33 %	Minska med minst 0,3 procentenheter
Motivering: För att upprätthålla en god kontinuitet och kvalitet i verksamheterna är det viktigt med låg sjukfrånvaro.				
Detta styrtal gäller alla förvaltningar och rapporteras till samtliga styrelsen och nämnder.				
Upplevelse av trygg arbetsplats	-	-	-	Nollvision
Motivering: Region Uppsala har en nollvision avseende upplevelse av arbetsplats som otrugg, samt av upplevda trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling från medarbetare och chefer.				
Detta styrtal gäller alla förvaltningar och ska rapporteras till samtliga styrelsen och nämnder.				
Andelen kostnader i procent för inhyrd personal i förhållande till personalkostnader i egen regi	3,1 %	2,3 %	3,4 %	2%
Motivering: Syftet är att sänka kostnader och öka vårdkvaliteten genom att öka andelen egen personal.				
Detta styrtal rapporteras av hälso- och sjukvårdsförvaltningarna till Sjukhusstyrelsen och Vårdstyrelsen.				

Hög tillgänglighet

	2019	2020	2021	2023
Andelen patienter som får telefonkontakt med vårdcentralen samma dag	87 %	85 %	85 %	Värdet ska öka
Motivering: Samma dag som patienten söker hjälp för ett hälsoproblem ska patienten få kontakt med primärvården.				
Enligt vårdgarantin ska 100 procent av dessa patienter få kontakt med vården samma dag. Målet för 2023 är ett delmål. I siffrorna ingår resultaten för de privata vårdcentralerna. Detta styrtal rapporteras av Nära vård och Hälsa till Vårdstyrelsen.				
Andelen patienter som inom primärvården får medicinsk bedömning inom tre dagar på vårdcentral (vid bedömt vårdbehov)*	73 %	68 %	64 %	Värdet ska öka
Motivering: Bedömer vårdpersonal att patienten ska träffa en legitimerad yrkesgrupp inom primärvården ska patienten få en tid inom högst tre dagar.				
Enligt vårdgarantin ska 100 procent av dessa patienter få medicinsk bedömning inom tre dagar. Målet för 2023 är ett delmål. I siffrorna ingår resultaten för de privata vårdcentralerna. Detta styrtal rapporteras av Nära vård och Hälsa till Vårdstyrelsen.				
Andelen barn och unga som får en bedömning av sin psykiska ohälsa inom 3 dagar (vid bedömt vårdbehov)*	-	-	-	Värdet ska öka
Motivering: Det är viktigt med en köfri vård för barn och unga.				
Enligt vårdgarantin ska 100 procent av dessa patienter få kontakt med vården inom 3 dagar. Målet för 2023 är ett delmål. Detta styrtal rapporteras av Nära vård och hälsa till Vårdstyrelsen.				
Andelen väntande patienter som får sitt första besök inom 90 dagar*	79 %	73 %	66 %	Värdet ska öka
Motivering: Vid en remiss till den planerade specialiserade vården ska patienten få en tid för besök inom 90 dagar.				
Enligt vårdgarantin ska 100 procent av dessa patienter få en tid inom 90 dagar. Målet för 2023 är ett delmål. Detta styrtal rapporteras av Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping till Sjukhusstyrelsen.				
Andelen väntande patienter som får sin behandling/operation påbörjad inom 90 dagar	71 %	58 %	55 %	Värdet ska öka
Motivering: Efter beslut om behandling ska patienten få en tid inom 90 dagar.				
Enligt vårdgarantin ska 100 procent av dessa patienter få en tid inom 90 dagar. Målet för 2023 är ett delmål. Detta styrtal rapporteras av Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping till Sjukhusstyrelsen.				

	2019	2020	2021	2023
Andelen barn och unga med psykisk ohälsa som fått ett första besök på specialistnivå inom 30 dagar*	36 %	62 %	79 %	Värdet ska öka
Motivering: Den förstärkta vårdgarantin innebär att barn och ungdomar inte ska behöva vänta längre än 30 dagar på en första bedömning samt ytterligare 30 dagar till en fördjupad utredning eller behandling. Målet för 2023 är ett delmål.				
Detta styrta rapporteras av Akademiska sjukhuset till Sjukhusstyrelsen.				
Totala andelen ankomster till ändhållplats inom 5 minuter från tiden som anges i tidtabell	95/79/91	98/82/96	92/80/96	Värdet ska öka
Motivering: För att följa punktligheten i kollektivtrafiken. Siffrorna ovan avser Upptåget/Regionbussar/Stadsbussar.				
Detta styrta rapporteras av Trafik och samhälle till Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden.				

God kvalitet med ekonomi i balans

	2019	2020	2021	2023
Andel vårdtillfällen med vårdrelaterad infektion	-	-	-	Värdet ska minska eller vara 0
Motivering: Vårdrelaterade infektioner är en undvikbar vårdskada som skapar onödigt personligt lidande och höga kostnader i vården. Målet för 2023 är ett delmål.				
Detta styrta rapporteras av Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping till Sjukhusstyrelsen.				
Följsamhet till hygienrutiner samt klädregler	82 % resp. 62 %	87 % resp. 77 %	92 % resp. 92 %	Värdena ska öka
Motivering: Det finns evidens för att hög följsamhet till klädregler och hygienrutiner leder till lägre förekomst av vårdrelaterade infektioner. Värden ovan avser specialistvård/primärvård.				
Detta styrta rapporteras av hälso- och sjukvårdsförvaltningarna till Sjukhusstyrelsen och Vårdstyrelsen.				
Andel sjukhusförvärvade trycksår	9,3 %	7,7 %	9,9 %	Värdet ska minska eller vara 0
Motivering: Trycksår är en vanlig komplikation till sjukdom, vård och behandling och kan snabbt förvärras och orsaka stort lidande hos patienten.				
Detta styrta rapporteras av Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping till Sjukhusstyrelsen.				

	2019	2020	2021	2023
Andelen patienter utan ny karies vid 19 respektive 70 år	82 % resp. 79%	85 % resp. 79 %	86 % resp. 82 %	83 % resp. 78 %
Motivering: Karies är den vanligaste munsjukdomen men kan effektivt förebyggas. Förekomst av ny karies ger en bild av hur levnadsvanor har påverkats och förebyggande åtgärder genomförts.				
Detta styrtalet rapporteras av Folk tandvården till Vårdstyrelsen.				
Andel utlokaliserade patienter i somatisk slutenvård	2,1 %	3,8%	3,6	Värdet ska minska eller vara 0
Motivering: Faktaunderlag visar att patientsäkerheten brister för utlokaliserade patienter.				
Styrtalet mäter icke godkända utlokaliseringar per 100 disponibla vårdplatser. Detta styrtalet rapporteras av Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping till Sjukhusstyrelsen.				
Patienters upplevelse av delaktighet och involvering*	84	-	82	Värdet ska öka
Motivering: Att som patient känna sig delaktig i sin vård är en viktig del av tillfrisknandet.				
Detta styrtalet mäts genom ett antal frågor i den Nationella patientenkäten som tillsammans bildar ett index. Detta styrtalet rapporteras av Akademiska sjukhuset, Lasarettet i Enköping och Nära vård och hälsa till Sjukhusstyrelsen och Vårdstyrelsen. I siffrorna ingår även resultaten för de privata vårdgivarna.				
Rådgivning vid ohälsosamma levnadsvanor och kronisk sjukdom*	38 %	38 %	40 %	Värdet ska öka med 3 %
Motivering: Följer om åtgärder vidtas för personer med kronisk sjukdom som har ohälsosamma levnadsvanor.				
* Andel av patienter med kroniska sjukdomar (artros, astma, demens, depression, diabetes, hjärtsvikt, hypertoni, KOL, kranskärlsjukdom, långvarig smärta, osteoporos, psoriasis, psykisk ohälsa, reumatoid artrit, schizofreni, stressreaktioner, stroke/TIA, ångest) som fått en eller flera av åtgärderna enkla råd, rådgivande samtal och kvalificerat rådgivande samtal i samband med vårdkontakt. Detta styrtalet rapporteras av Akademiska sjukhuset, Lasarettet i Enköping och Nära vård och hälsa till Sjukhusstyrelsen och Vårdstyrelsen. Förvaltningarna arbetar tillsammans för att nå Region Uppsalas mål. I siffrorna ingår även resultaten för de privata vårdgivarna.				
Oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar*	8,1	7,1	7,1	Värdet ska minska
Motivering: Styrtalet belyser kvaliteten i en sammanhållen vård och omsorg.				
Styrtalet mäter patienter som är 65 år och äldre. Detta styrtalet rapporteras av Akademiska sjukhuset, Lasarettet i Enköping till Sjukhusstyrelsen.				
Utskrivningsklara patienter på sjukhus, vård dygn i genomsnitt för patienter*	2,1	2,0	2,0	Värdet ska minska
Motivering: Styrtalet följer samverkan mellan specialistvård och primärvård i samband med utskrivning samt fångar upp utfallet av planeringen för en bättre samordning av vård och omsorg.				
Styrtalet mäter patienter som är 65 år och äldre. Detta styrtalet rapporteras av Akademiska sjukhuset, Lasarettet i Enköping till Sjukhusstyrelsen.				

	2019	2020	2021	2023
Årets resultat enligt balanskravet i förhållande till skatter och generella statsbidrag	0,7 %	4,8 %	7,9 %	1,0 %
Motivering: Rekommendation från SKR och vedertaget mått för en långsiktigt hållbar ekonomi.				
En reservering till resultatutjämningsreserv ska göras när det är möjligt enligt Region Uppsalas riktlinje för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv LS2017-0655. Målet för 2023 är ett tillfälligt avsteg från målet om två procent. Detta styrta rapporteras av Regionkontoret till Regionstyrelsen.				
Nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag	99 %	94 %	94 %	Kostnaderna ska inte öka snabbare än skatter och generella statsbidrag
Motivering: Vedertaget mål för en långsiktigt hållbar ekonomi.				
Detta styrta rapporteras av Regionkontoret till Regionstyrelsen.				
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser	-0,3 %	3,8 %	9,2 %	Ska förbättras
Motivering: Vanligt förekommande mål för att följa upp god ekonomisk hushållning.				
Detta styrta rapporteras av Regionkontoret till Regionstyrelsen.				
Självfinansieringsnivån för nya investeringar	97 %	100 %	100 %	80 %
Motivering: Vanligt förekommande mål för att följa upp god ekonomisk hushållning.				
Detta styrta rapporteras av Regionkontoret till Regionstyrelsen.				
Energianvändning per kvadratmeter	203	174	180	Värdet ska minska
Motivering: För att säkerställa en effektiv energianvändning och en god ekonomisk hushållning.				
Detta styrta rapporteras av Fastighet och service till Fastighet- och servicenämnden.				
Nettokostnadsutvecklingen ska vara lägre än snittet för regioner med universitetssjukhus	5,7 %	2 %	2,3 %	Värdet ska vara lägre än snittet
Motivering: Region Uppsala ska ha en nettokostnadsutveckling i linje med övriga jämförbara regioner.				
*Region Stockholm, Region Östergötland, Region Skåne, Västra Götalandsregionen, Region Örebro län och Region Västerbotten. Detta styrta rapporteras av Regionkontoret till Regionstyrelsen.				
Upplevd trygghet inom kollektivtrafik Resenären	77	74	69	Värdet ska öka
Motivering: Av vikt för att skapa en attraktiv kollektivtrafik så att fler väljer buss/tåg istället för egen bil.				
Detta styrta rapporteras av Trafik och samhälle till Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden.				

Hållbar och konkurrenskraftig utveckling

	2019	2020	2021	2023
Antal genomförda videobesök	951	28 240	39 402	Antalet ska öka med 10 % från 2022
Motivering: Ger ökad service och visar på ökad användning av videobesök.				
Detta styrtal rapporteras av Akademiska sjukhuset, Lasarettet i Enköping och Nära vård och hälsa till Sjukhusstyrelsen och Vårdstyrelsen.				
Digital mognad	-	-	-	Värdet ska öka med 5 % från 2022
Motivering: För att kunna dra nytta av digitaliseringens möjligheter krävs en digital omställningsförmåga, en digital mognad. Genom mätningar skapas faktabaserade underlag som fungerar som stöd i arbetet för en ökad digital mognad.				
Detta styrtal gäller alla förvaltningar och ska rapporteras till samtliga styrelsen och nämnder.				
Antalet nystartade kliniska läkemedelsprövningar i form av samarbete med företag*	50	23	16	Värdet ska öka
Motivering: Syftar till att utveckla framtidens läkemedel.				
Detta styrtal rapporteras av Akademiska sjukhuset till Sjukhusstyrelsen.				
Antalet nystartade akademiskt initierade kliniska studier*	69	141	163	Värdet ska öka
Motivering: Syftar till att utveckla framtidens behandlingar exempelvis bättre operationsmetoder.				
Detta styrtal rapporteras av Akademiska sjukhuset till Sjukhusstyrelsen.				
Kollektivtrafikens marknadsandel av det motoriserade resandet*	33 %	20 %	21 %	Värdet ska öka
Motivering: Det är viktigt att skapa en attraktiv kollektivtrafik så att fler väljer buss/tåg istället för egen bil.				
*I det motoriserande resandet ingår buss, tåg, taxi, moped och mc. Detta styrtal rapporteras av Trafik och samhälle till Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden.				
Andel fossilfritt bränsle i busstrafiken	83 %	85 %	86 %	100 %
Motivering: För att följa att Region Uppsala bidrar till att nå klimatmålen.				
Detta styrtal rapporteras av Trafik och samhälle till Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden.				

	2019	2020	2021	2023
Andel av Region Uppsalas fordonsflotta som är fossilfri	66 %	72 %	74 %	Värdet ska öka
Motivering: Att öka de fossilfria bränslena är en viktig del av Region Uppsalas miljöarbete och 2022 ska Region Uppsalas fordonsflotta vara fossilfri.				
De fordon som ingår i mätningen av styrtalet är personbilar, lätta och tunga lastbilar, minibussar, blodbuss och ambulanser. Detta styrtalet rapporteras av Regionkontoret till Regionstyrelsen.				
Förskrivning av substanser med hög miljöpåverkan (diklofenak* respektive kinoloner**)**	2,5 resp. 0,6	2,2 resp. 0,5	2,1 resp. 0,5	Värdet ska minska
*Diklofenak tillhör läkemedelsgruppen NSAID-preparat (Non-Steroide Anti-Inflammatoric Drugs) som är en grupp mildt smärtstillande läkemedel, som också är inflammationsdämpande och febernedsättande. Flera NSAID har kända negativa miljöeffekter. **Kinoloner är en grupp bredspektrumantibiotika som är helt syntetiska och extremt svårnedbrytbara i miljön. Sambandet mellan användning av antibiotika och antibiotikaresistens är väl belagt. ***Mäts på regionövergripande nivå som definierade dygnsdoser/tusen invånare och dag = DDD/TIND.				
Motivering: Det är viktigt att minska förskrivningen av dessa ämnen då de är starkt miljöpåverkande.				
Detta styrtalet rapporteras av Regionkontoret till Regionstyrelsen.				
Uppmätt klimatpåverkan	34220 ton CO ₂ e	34548 ton CO ₂ e	42592 ton CO ₂ e	Värdet ska minska
Motivering: Region Uppsala som organisation ska arbeta med att minska sin klimatpåverkan.				
Styrtalet mäter organisationen Region Uppsalas klimatpåverkan och mäts i ton koldioxidekvivalenter.				
Andel genomförda satsningar i regional kulturplan	67 %	75 %	75 %	25 %
Motivering: Avser att visa på målluppfyllelsen av beslutade mål.				
Målvärdet är 25 % då styrtalet för 2023 mäter år 1 av 4 i ny kulturplan. Detta styrtalet rapporteras av Kultur och bildning till Kulturnämnden.				
Andel deltagare som slutför sina påbörjade långa kurser (mer än 15 veckor) på Region Uppsalas folkhögskola	-	-	-	Minst lika mycket som 2022
Motivering: Kvalitativa styrtalet för verksamheten				
Detta styrtalet rapporteras av Kultur och bildning till Kulturnämnden.				
Bruttoregionalprodukt (BRP) / capita	-	-	-	Ligga över genomsnittet för regionerna
Motivering: Bruttoregionalprodukt (BRP) är den regionala motsvarigheten till det nationella måttet bruttonationalprodukt (BNP). BRP mäter det samlade värdet av alla producerade varor och tjänster i regionen.				
Detta styrtalet är nytt från och med 2022 och mäts på helår. Detta styrtalet rapporteras av Regionkontoret till Regionstyrelsen.				

Budget 2023 och plan 2024–2025

Resultaträkning, anslagsramar till styrelse och nämnd samt kassaflödesbudget

Beloppen i nedan tabeller anges i miljoner kronor.

Resultaträkning – netto	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnad	-13 394	-13 971	-14 643	-15 241
Skatteintäkter	11 068	11 758	12 258	12 768
Inkomstutjämning och generella statsbidrag	2 688	2 823	2 941	3 023
Finansnetto exkl. realiserade vinster	-156	-459	-349	-273
+/- realiserad vinst och förlust i värdepapper	50	65	68	70
ÅRETS RESULTAT	256	215	275	346
Balanskravsjusteringar:				
+/- realiserad vinst och förlust i värdepapper	-50	-65	-68	-70
RESULTAT ENLIGT BALANSKRAVET	206	150	208	279

Resultaträkning – brutto	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens intäkter ^{1 och 2}	6 634	6 868	7 031	7 204
Verksamhetens kostnader	-20 027	-20 839	-21 675	-22 445
Verksamhetens nettokostnad	-13 394	-13 971	-14 643	-15 241
Skatteintäkter	11 068	11 758	12 258	12 769
Generella statsbidrag	2 688	2 823	2 941	3 024
Finansnetto	-157	-460	-349	-273
Årets resultat	206	150	208	279

¹ Riks- och regionintäkterna beräknas uppgå till 2 800 mnkr 2023

² Trafikintäkterna beräknas uppgå till 1 070 mnkr 2023

Styrelser och nämnders anslagsramar	Budget 2022*	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Sjukhusstyrelsen	-7 774	-7 969	-8 301	-8 677
Vårdstyrelsen	-2 981	-3 134	-3 280	-3 444
Trafik och samhällsutvecklingsnämnden	-1 234	-1 259	-1 286	-1 318
Kulturnämnden	-119	-129	-131	-135
Fastighets och servicenämnden	-270	-305	-311	-319
Varuförsörjningsnämnden	0	0	0	0
Patientnämnden	-5	-6	-6	-6
Regionstyrelsen	-1 010	-1 169	-1 328	-1 343
Verksamhetens anslagsramar	-13 394	-13 971	-14 643	-15 241

*Anslagsramarna för 2022 är justerade för omorganisationen av verksamhet inom ramen för samordnad ekonomi-, HR- och kommunikationsfunktionerna.

Regionstyrelsens finansiella verksamhet	Budget	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025
Pensionskostnader	-1 206	-1 382	-1 458	-1 347
Schablondebiterade pensioner	925	1 038	1 100	1 100
Internränta	411	124	122	122
Specialdestinerade statsbidrag	303	350	256	256
Kostnad specialdestinerade statsbidrag	-212	-288	-256	-256
Oförutsett	-46	0	-60	-60
Övrig finansiell verksamhet	-395	-181	-47	-47
Summa regionstyrelsens finansiella verksamhet	-220	-339	-343	-232

Generella statsbidrag och kommunal utjämning	Budget	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025
Inomkommunal utjämning				
- Utjämningsbidrag	1 596	1 752	1 816	1 893
- Kostnadsutjämning	-264	-285	-264	-245
Generella statsbidrag				
- Regleringsavgift (justerad kostnadsutjämning)	178	105	100	48
- Välfärdsmedel	0	0	0	0
- Läkemedel	1 179	1 252	1 289	1 328
Summa utjämning och statsbidrag	2 688	2 823	2 941	3 023

Finansiella nyckeltal	Budget	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025
Nettokostnadsandel av skattenetto/statsbidrag*	97,4%	95,8%	96,3%	96,5%
Nettokostnadsutveckling jämfört med budget föregående år	5,7%	4,3%	4,8%	4,1%
Egenfinansiering av fastighetsinvesteringar	80%	80%	80%	80%

Kassaflödesbudget	Budget	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	206	150	208	279
Justering för av- och nedskrivningar	859	851	847	861
Justering för ej likviditetspåverkande poster	337	1 038	1 002	869
Övriga likvidpåverkande poster	-194	-221	-250	-270
Utnyttjad checkräkningskredit	0	0	0	0
Kassaflöde från löpande verksamhet	1 208	1 818	1 807	1 739
Investeringsverksamheten				
Investering i anläggningstillgångar	-955	-1 080	-990	-1 080
Investeringar i kortfristiga placeringar		-250	-200	-200
Försäljning av anläggningstillgångar	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringar	-955	-1 330	-1 190	-1 280
Finansieringsverksamheten				
Förändring av långfristiga fordringar och skulder	0	0	0	0
Nyupptagna lån	100	0	0	0
Amorteringar av lån	0	0	-300	-300
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	100	0	-300	-300
Periodens kassaflöde	353	488	317	159
Likvida medel vid årets slut	301	488	805	964

Investeringsplaner 2023–2025

Beloppen i nedan tabeller anges i tusentals kronor

Investeringar	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025
Investeringar i fastigheter	-650 000	-723 000	-639 000	-778 000
Investeringar i utrustning och immateriellt	-356 000	-490 000	-490 000	-450 000
Investeringar i konst	-9 000	-10 000	-10 000	-10 000
Summa investeringar i anläggningstillgångar	-1 015 000	-1 223 000	-1 139 000	-1 238 000

Investeringsplan fastigheter

Föreslagen investeringsram för fastigheter under planperioden uppgår till 2 140 miljoner kronor.

Fastighetsinvesteringar	Kommentar	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Summa plan 2023-2025 RPB
Akademiska sjukhuset					
Myndighetsåtgärder	Kluster för mindre inv.	5 000	5 000	5 000	15 000
Behov av flertalet mindre ombyggnationer, renoveringar och verksamhetsanpassningar	Kluster för mindre inv.	5 000	5 000	5 000	15 000
Fastighetsinvesteringar i samband med nyinvestering i utrustning	Kluster för mindre inv.	15 000	15 000	15 000	45 000
Arytmilab B3 samt flytta PCI-laboratorium från B9 till B2	Program	50 000	50 000	47 000	147 000
Ny Cyklotron	Genomförande	32 000	48 000		80 000
Produktionskök Akademiska	Genomförande	100 000	75 000	25 000	200 000
Produktionskök Akademiska, index	Genomförande			22 880	22 880
Kvinna & Barn inklusive neonatal, förlösning, barnakuten	Strategiskt behov	5 000	15 000	50 000	70 000
Behandlingsbyggnad B9 Centralblocket	Förstudie	10 000	20 000	100 000	130 000
Behandlingsbyggnad B12 Centralblocket	Förstudie			50 000	50 000
Ombyggnation N1	Förstudie	34 000	34 000		68 000
Ambulansstation Gränby (markförvärv)	Redundans	20 000			20 000
Ny akutmottagning	Större om- och tillbyggnation	20 000	20 000	20 000	60 000
B12 Operation	Förstudie pågår	20 000			20 000
Markförvärv	Strategiskt markförvärv	15 000			15 000
Utökning av rum för kvävefrysar, C11	Nära förestående	8 000			8 000
Anpassning precisionsmedicin, C5	Strategiskt och nära förestående	8 000			8 000
Tillbyggnad akuthiss B3-H4, B3/B9	Förstudie	8 000			8 000
Oförtusett samt akuta verksamhetsåtgärder	Oförtusett	10 000	10 000	10 000	30 000
Summa Akademiska sjukhuset		365 000	297 000	349 880	1 011 880

Lasarettet i Enköping					
Utökad verksamhet på sterilenheten	Rutin kirurgiskt centrum	4 000	16 000		20 000
Förbättra flöden på operation fr preop. till postop.	Rutin kirurgiskt centrum		17 000	17 000	34 000
Utbyte/uppgradering CT, byggnadspåverkande utrustning	Nära förestående	1 000	5 000		6 000
Nytt rum på akutmottagningen med ingång utifrån	Nära förestående	1 000			1 000
Oförutsett	Oförutsett	3 000	3 000	3 000	9 000
Summa Lasarettet i Enköping		9 000	41 000	20 000	70 000

Trafik och samhälle					
Spårvagnsdepå	Uppsalapaketet	40 000	60 000	120 000	220 000
Bussdepåer i Enköping	Större strategiskt behov		4 000	90 000	94 000
Oförutsett	Oförutsett	3 000	3 000	3 000	9 000
Summa Trafik och samhälle		43 000	67 000	213 000	323 000

Folktandvården					
Oförutsett	Oförutsett	3 000	3 000	3 000	9 000
Summa FTV		3 000	3 000	3 000	9 000

Nära vård och hälsa					
Östervåla vårdcentral	Genomförande	8 000			8 000
Samariterhemmet/Kungsgärdet (Evakuering Flogsta vårdcentral)	Förstudie	10 000	40 000	47 500	97 500
Vårdcentral sydväst Flogsta-Stenhagen*	Förstudie pågår		X		0
Samariterhemmets vårdcentral, sjukgymnastik och mödrahälsovård *	Förstudie pågår	X			0
Oförutsett	Oförutsett	3 000	3 000	3 000	9 000
Summa Nära vård och hälsa		21 000	43 000	50 500	114 500

Effektiv och nära vård					
Tierps vårdcentrum	Större ombyggnation		10 000	95 000	105 000
Vårdcentrum i länet (närmottagning, vårdcentrum Enköping, Håbo, Uppsala, Knivsta)	Större ombyggnation			10 000	10 000
Summa Effektiv och nära vård		0	10 000	105 000	115 000

Kultur och bildning					
Oförutsett	Oförutsett	1 000	1 000	1 000	3 000
Summa Kultur och bildning		1 000	1 000	1 000	3 000

Fastighet och service					
FI Brandåtgärder	Kluster för mindre inv.	14 000	15 000	40 000	69 000
FI Elåtgärder	Kluster för mindre inv.	20 000	21 000	25 000	66 000
FI Gasåtgärder	Kluster för mindre inv.	4 000	8 000	10 000	22 000
FI Byggåtgärder	Kluster för mindre inv.	15 000	23 000	27 000	65 000
FI VVS-åtgärder	Kluster för mindre inv.	17 000	40 000	40 000	97 000
FI Styråtgärder	Kluster för mindre inv.	8 000	12 000	12 000	32 000
Redundans godsmottagning AS	Genomförande	7 000	10 000	8 000	25 000
Laddinfrastruktur	Program	2 000	1 000		3 000
Stamreovering AS inklusive dagvatten	Kluster för mindre inv.	5 000	5 000		10 000
VS01	Genomförande	12 000	9 000	12 100	33 100
Vattenförsörjning Akademiska	Genomförande	15 000	15 000		30 000
Ny driftcentral inklusive redundans	Det robusta sjukhuset. Förstudie pågår.	5 000	8 000		13 000
Fiberredundans och mobiltelefoni Akademiska	Det robusta sjukhuset	3 000	5 000		8 000
Utbyggnad KB01	Genomförande	3 000	3 000	3 000	9 000
Kylsystem Hus A Enköping	Förstudie pågår	1 000	10 000		11 000
Fastighetsiniterade åtgärder B9/B12 Akademiska	Kluster för mindre inv.	4 000	3 000		7 000
Renovering B8 garaget	Förstudie	12 000	10 000	4 000	26 000
Fiberredundans och mobiltelefoni Enköping (FOS)	Nära förestående	5 000			5 000
Energisparprogram 2023-2026	Strategiskt behov	16 000	9 000	24 000	49 000
Renovering T3 garaget	Program		12 000		12 000
Sop och tvättsug	Program	950	3 200		4 150
Infrastrukturåtgärder Sop och tvätt	Genomförande	1 700	1 000		2 700
Inomhusproblem och trygghetsåtgärder	Kluster för mindre inv.	5 000	3 000	5 000	13 000
Infrastrukturåtgärder yttre miljö	Kluster för mindre inv.	450	450	450	1 350
Renovering Ingång 24	Förstudie				0
Nytt parkeringsgarage AS	Större strategiskt behov	10 000	115 000	100 000	225 000
Summa Fastighet och service		186 100	341 650	310 550	838 300

FSN oförutsett					
Oförutsett	Oförutsett	95 000	85 000	85 000	265 000
Summa oförutsett		95 000	85 000	85 000	265 000

Region Uppsala					
Generella tidsförskjutningar			-250 000	-360 000	-610 000
Summa tidsförskjutningar		0	-250 000	-360 000	-610 000

Summa		723 100	638 650	777 930	2 139 680
--------------	--	----------------	----------------	----------------	------------------

Noter

* För de investeringsbehov som är markerade med "x" behöver ytterligare utredningar genomföras för att fastställa investeringsbehovet.

I fastighetsinvesteringsplanen finns Regionstyrelsens beslut om framtidsinvesteringar inarbetade med 100 miljoner kronor. Se beslut i Regionstyrelsen mars 2022 Dnr RS2022-00139.

I fastighetsinvesteringsplanen finns en post med generella tidsförskjutningar för åren 2024 och 2025. Historiskt sett har Region Uppsala inte nyttjat alla medel inom ramen för fastighetsinvesteringsramen. Det är nuläget svårt att bedöma vilka projekt som kan tänkas påverkas varför en generell post finns inlagd i planen.

Investeringsplan utrustning och immateriellt

Föreslagen investeringsram för utrustning och immateriella investeringar under planperioden uppgår till 1 430 miljoner kronor.

Investeringsram per verksamhet	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Totalt för planperioden
Akademiska sjukhuset	268 000	298 000	303 000	869 000
Lasarettet i Enköping	12 000	13 000	13 000	38 000
Sjukhusstyrelsen	280 000	311 000	316 000	907 000
Nära vård och hälsa	15 000	15 000	15 000	45 000
Folktandvården	12 000	12 000	12 000	36 000
Vårdstyrelsen	27 000	27 000	27 000	81 000
Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden	27 000	13 000	9 000	49 000
Kulturnämnden	1 000	1 000	1 000	3 000
Fastighet och service	3 000	3 000	3 000	9 000
Resurscentrum	145 000	130 000	89 000	364 000
Fastighet- och servicenämnden	148 000	133 000	92 000	373 000
Regionstyrelsens övergripande verksamhet	7 000	5 000	5 000	17 000
Summa totala investeringar	490 000	490 000	450 000	1 430 000

Investeringsplan konst

Investeringsplanen för konst utgår från regionfullmäktiges 1-procentsregel. Utifrån denna gäller följande investeringsram.

Investeringsram per verksamhet	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Totalt för planperioden
Konst	10 000	10 000	10 000	30 000

Budget för regionala utvecklingsanslag, medlems- och serviceavgifter, ägarbidrag och FoU-medel.

Beloppen i nedan tabeller anges i tusentals kronor

Kommunalförbund, tkr	Budget 2022	Budget 2023
Kommunalförbundet Svensk Luftambulans (SLA)	466	475
Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA)	1 581	5 700
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS)	16 275	16 460
Summa	18 322	22 635

Budgetsiffrorna för kommunalförbunden 2023 är endast uppskattade siffror.

SLA: En preliminär budget för 2023 presenteras för medlemmarna senast 30 april. Direktionen ska samråda med medlemmarna om förslaget till budget senast 15 september 2022. Direktionen fastställer kommunalförbundets budget senast 30 oktober. Därefter fastställs medlemsbidragen.

KAS: Ett förslag till budget 2023 tillsänds medlemmarna senast 31 mars 2022. Regionfullmäktige godkänner för sin del verksamhetsplan och budgetram. Budgeten för kommunalförbundet fastställs senast därefter 31 augusti av förbundsdirektionen.

KSA: Förbundet ska samråda med förbundsmedlemmarna om budgetförslaget enligt plan för budgetarbete och senast en månad före fullmäktiges sammanträde. Budget 2023 ska fastställas senast den 30 november 2022.

Gemensamma nämnder, tkr	Budget 2022	Budget 2023
Kostnämnden	69 378	70 766
Ambulansdirigeringsnämnden	23 776	26 417
Summa	93 154	97 183

Budgetsiffrorna för gemensamma nämnder 2023 är endast uppskattade siffror.

Kostnämnd: Nämnden beslutar om budget. Förslag till budget 2023 ska tillställas Region Uppsala (genom ledamöter i nämnden) senast den sista september 2022.

Ambulansdirigeringsnämnd: Respektive part upprättar förslag till budget 2023 för sin enhet inom Sjukvårdens Larmcentral inom ramar som angetts av Ambulansdirigeringsnämnden och av respektive region fastställda ramar. Ett samlat budgetförslag för hela verksamheten bereds och föreläggs nämnden för godkännande senast i oktober 2022.

Näringslivsfrämjande organisationer stöttade av Region Uppsala, tkr	Budget 2022	Budget 2023
Connect Uppsala	312	318
Coompanion Uppsala	467	477
Drivhuset Uppsala	784	800
Green Innovation Park	356	363
STUNS (inklusive energi och life science)	3 156	3 219
Uppsala Innovation Centre (UIC)	1 257	1 282
Summa	6 332	6 458

Uppräkning har sker med 2,0 procent för alla organisationer.

Medlemsorganisationer finansierade av regionala utvecklingsmedel, tkr	Budget 2022	Budget 2023
EIT Health	315	322
Mälardalsrådet	557	568
Stockholmsregionens Europaförening	200	200
Upplandsstiftelsen	21 661	22 094
Världsklass	200	200
Uppsala Health Summit	350	350
Övriga medlemsorganisationer med bidrag under 200 tkr	595	707
Kommande samarbeten	414	422
Summa	24 293	24 864

En bedömning gällande uppräknings har skett per organisation.

Delägda bolag, tkr	Budget 2022	Budget 2023
Almi	8 661	8 834
Inera	26 653	30 586
Mälardalstrafik AB	197 000	243 800
Transitio	25 000	0
Summa	257 314	283 221

Almi har uppräknats med 2,0 procent.

Ineras budget motsvarar den fasta baskostnaden. Beslut kring budget 2023 sker i Ineras styrelse under hösten. Budgetsiffran för Inera 2023 är en preliminär siffra.

Budgeten för MÅLAB innehåller hela Upptågstrafiken from juni 2022. I budget 2023 ingår intäkter och trafik kostnader. Ersättningen till Transitio är 0 2023 då tåghyran ligger mot Mälardalstrafik.

Samverkan med civilsamhället, tkr	Budget 2022	Budget 2023
<i>Partnerskap</i>		
Funktionsrätt Uppsala län	4 782	4 878
BOiU	985	1 004
RF-sisu	5 300	5 406
Röda Korset	1 762	3 000
<i>Treåriga verksamhetsbidrag</i>		
Friluftsförbundet Region Mälardalen	401	409
NTF Öst	821	837
Uppsala läns nykterhetsförbund	326	332
Sveriges Pensionärsförbund	334	341
Pro Uppsala län	522	533
Övriga verksamhetsbidrag under 300 tkr	242	246
<i>Övriga bidrag</i>		
NEDAB (Nedre Dalälven Utvecklings AB, myggbekämpning)	581	593
Summa	16 055	17 580

Uppräkning har sker med 2,0 procent för alla organisationer.

Stiftelser, samordningsförbund mm, tkr	Budget 2022	Budget 2023
Samordningsförbundet Uppsala län	5 773	5 773
Folkrörelsearkivet	2 518	2 568
Musik i Uppland	30 058	30 659
Stiftelsen Leufsta	604	616
Upplandsmuseet	31 137	31 760
Summa	70 089	71 376

Budgetsiffrorna i tabellen ovan avseende 2023 är endast uppskattade och schablonuppräknade med 2,0 procent.

Kulturstiftelserna för musei- och musikverksamhet, samt det enskilda arkivet, samfinansieras med staten genom specialdestinerade statsbidrag från Statens kulturråd (Kultursamverkansmodellen). Kulturnämnden beslutar om bidragsfördelningen inför kommande år. Nämnden för årligen styrelsedialoger och träffar årliga överenskommelser med större bidragsmottagare. Statsbidragen till Region Uppsala fastställs av Kulturrådets styrelse när statsbudgeten beslutas och när regleringsbrevens delgivits myndigheterna. Där anges vilken tillgänglig bidragspott som innevarande år finns att fördela till regional kulturverksamhet i hela landet liksom villkoren för dessa. Stiftelsen Leufsta erhåller ej statsbidrag inom modellen.

FoU-medel, tkr	Budget 2022	Budget 2023
Region Uppsalas riktade FoU-medel	3 652	3 725
Summa	3 652	3 725

Processen för fördelning av de riktade FoU-medlen hanteras av tjänstemannaorganisationen och beslutas av regiondirektören under delegation.

Beslut

Regionfullmäktiges beslut:

1. Visionen, de strategiska målen samt styrmodellen fastställs
2. Styrtalen fastställs
3. Inriktning fastställs inom avsnittet planeringsförutsättningar
4. Inriktning och uppdrag fastställs inom det strategiska målet Attraktiv arbetsplats
5. Inriktning och uppdrag fastställs inom det strategiska målet Hög tillgänglighet
6. Inriktning och uppdrag fastställs inom det strategiska målet God kvalitet med ekonomi i balans
7. Inriktning och uppdrag fastställs inom det strategiska målet Hållbar och konkurrenskraftig utveckling
8. Styrelser och nämnders ansvar och befogenheter fastställs
9. Uppdrag från regionfullmäktige till styrelser och nämnder fastställs
10. 7 969 958 tusen kronor anslås till Sjukhusstyrelsen
11. 3 133 564 tusen kronor anslås till Vårdstyrelsen
12. 128 904 tusen kronor anslås till Kulturnämnden
13. 305 309 tusen kronor anslås till fastighets- och servicenämnden
14. 5 554 tusen kronor anslås till Patientnämnden
15. 1 258 799 tusen kronor anslås till Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden
16. 1 169 118 tusen kronor för regionövergripande verksamhet, regional verksamhet och finansverksamhet anslås till Regionstyrelsen
17. Föreslagen plan för investeringar i byggnader och mark fastställs för planperioden 2023–2025
18. Föreslagen plan för investeringar i utrustning och immateriella tillgångar, fastställs för planperioden 2023–2025
19. Föreslagen plan för investeringar i konst fastställs för budgetåret 2023
20. Internräntan fastställs till 1,25 procent för 2023
21. Avkastningskravet på fastighetsvärdet fastställs till 1,14 procent för 2023
22. Uppräkning för hyra och service fastställs till 2,0 procent för 2023
23. För kollektivtrafiken fastställs priset på förköpta enkelbiljetter till 33 kronor per zon och enkelbiljetter betalda via reskassa till 28 kronor per zon. Priset på en 30-dagars periodbiljett höjs från 970 kronor till 1 000 kronor
24. Folk tandvårdens prislista 2023, för allmäntandvård respektive specialisttandvård räknas upp med LPIK exkl. läkemedel. Prislistan för 2023, med specificerade åtgärder, fastställs av vårdstyrelsen
25. Resultatmålet för Folk tandvården 2023 fastställs till 12,4 miljoner kronor
26. Resultatmålet för Nära vård och hälsa 2023 fastställs till 3,6 miljoner kronor
27. Låneramen 2023 fastställs till 2 200 miljoner kronor

28. Låneramen 2023 för Gamla Uppsala Buss fastställs till 300 miljoner kronor
29. Ramen 2023 för överföring till pensionsmedelportföljen fastställs till 200 miljoner konor
30. Sjukhusstyrelsen beviljas att redovisa ett budgeterat minusresultat om 100 miljoner kronor för 2023
31. Trafik och samhällsutvecklingsnämnden beviljas att redovisa ett budgeterat minusresultat om 50 miljoner kronor för 2023
32. Regionstyrelsen bemyndigas att vid flytt av verksamhet inom ramen för genomförandet av Effektiv och nära vård omfördela medel, upp till maximalt 100 miljoner kronor, mellan sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen
33. Skattesatsen för 2023 fastställs till 11,71 kronor per skattekrona
34. Budget 2023 och plan 2024–2025 fastställs.
.

Patientavgifter 2022

Barn och unga under 20 år betalar ingen avgift för hälso- och sjukvård. För distanskontakt med vården gäller samma patientavgifter som för fysiska besök. Patienter 85 år och äldre betalar ingen patientavgift för besök i öppenvård.

Vårdcentraler

Enhetstaxa, sjuksköterska, kurator, läkare, psykolog med flera	200 kr
Enhetstaxa jourmottagning Enköping, Tierp, Östhammar och även Uppsala Närakut	250 kr
Förebyggande vård, som tobaksavvänjning, viktminskning, per träff	90 kr

Avgiftsfria besök

Besök hos barnmorska vid barnmorskemottagning	0 kr
Gynekologisk cellprovtagning hos barnmorska vid barnmorskemottagning	0 kr
Provtagning, till exempel blod- och urinprov (klinisk kemi och farmakologi)	0 kr
Ingen avgift vid akutremiss från annan vårdgivare samma dag	0 kr

Sjukhus och specialiserad vård

Enhetstaxa, dagsjukvård, läkare, dietist, kiropraktor, fysioterapeut med flera	260 kr
Förebyggande vård, som tobaksavvänjning, viktminskning, per träff	90 kr

Akutmottagningar

Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping	500 kr
Ingen avgift vid akutremiss från annan vårdgivare samma dag	0 kr
Röntgen i samband med akutbesök på akutmottagning	0 kr

Avgiftsfria besök

Ultraljud enligt rutin vid graviditet	0 kr
Mammografisk hälsokontroll	0 kr
Besök hör- och synverksamhet, rehabilitering	0 kr

Hjälpmedel

Vuxen, ett hjälpmedel	340 kr
Vuxen, två hjälpmedel	510 kr
Vuxen, tre hjälpmedel	680 kr

Provtagning, undersökning

Provtagning, till exempel blod- och urinprov (klinisk kemi och farmakologi)	0 kr
Provtagning på annan enhet (än klinisk kemi och farmakologi)	260 kr
Röntgen	110 kr

Patientavgifter 2022, sida 2

Andra avgifter

Avgift som inte ingår i högkostnadsskyddet

Avgift i slutenvård	110 kr per dygn
Graviditetstest	Enhetstaxa
Hembesökstillägg	110 kr
Faktureringsavgift	70 kr
Uteblivet besök och sent återbud (faktureringsavgift på 70 kr tillkommer)	400 kr

Övrigt

Egenavgift sjukresor	125 kr
Sterilisering	2 500 kr
Timtaxa vid hälsokontroller och intygsskrivning	1 504 kr

Högekostnadsskydd

Högekostnadsskydd för sjukvård	1 200 kr
Högekostnadsskydd för sjukresor	1 500 kr
Högekostnadsskydd för hjälpmedel	1 100 kr
Högekostnadsskydd för läkemedel	2 400 kr
Samordnat högkostnadsskydd	2 600 kr

Om du får vänta mer än 15 minuter efter din bokade tid har du rätt att få pengarna tillbaka. Regeln gäller inte vid akutbesök. Säg till på mottagningen om du får vänta för länge!

Läs mer om patientavgifter och dina rättigheter som patient på 1177.se. Använd 1177 Vårdguidens e-tjänster för kontakt med hälso- och sjukvården. Logga in på 1177.se.

Mer information om patientavgifter och dina rättigheter som patient finns på 1177.se

Komplettering från regionfullmäktiges beslut november 2022

§ 111/22

Dnr RS2022-00002

Regionplan och budget 2023–2025

Beslut

Regionfullmäktiges beslut

1. Regionplan och budget 2023–2025, inkluderat revideringar och kompletteringar i enlighet med ärendebeskrivningen, fastställs enligt ärendets bilagor.
2. Skattesats för 2023 fastställs till 11,71 kronor per skattekrona.
3. Avgiftsbilagan (bilagan Patientavgifter 2023) återremitteras med motiveringen att avgiftsfriheten enligt yrkande avseende avgiftsfrihet vid patientbesök där vård söks med anledning av att personen utsatts för sexuella övergrepp ska inarbetas.

Reservationer

Samtliga ledamöter från (S), (V) och (MP) reserverar sig mot beslutet.

Skriftlig reservation lämnas av (S), (V) och (MP).

Bilaga A § 111/22

Ärendebeskrivning

Regionplan och budget 2023–2025 fastställdes av regionfullmäktige i juni 2022. Det år då val av fullmäktige har hållits i hela landet ska budgeten fastställas av nyvalda fullmäktige.

I samband med att regionfullmäktige fastställer Regionplan och budget 2023–2025 och skattesats föreslås även följande revideringar och kompletteringar:

- Utifrån förändrade ekonomiska förutsättningar justeras budget 2023 med ökade skatteintäkter, ökade pensionskostnader och kostnader för vaccin och smittspårning. Budgeterat resultat på 150 miljoner kronor föreslås vara oförändrat och användande av resultatutjämningsreserv (RUR) ska endast ske om det vid utgången av 2023 finns ett negativt resultat.

-
- En anslagsram på 37 miljoner kronor tillsammans med uppdrag i Regionplan och budget 2023-2025, omfördelas från regionstyrelsens till den nya nämnden för regional utveckling.
 - Förändrade nivåer för högkostnadsskyddet innebär att patientavgifterna för 2023 justeras.

Fastställande av skattesats

Enligt Kommunallagen, kap 11, ska skattesatsen fastställas av fullmäktige innan november månads utgång. Skattesatsen fastställdes 2022 till 11,71 kronor per skattekrona och för 2023 föreslås skattesatsen bli oförändrad.

Förändrade ekonomiska förutsättningar

Den stigande inflationen påverkar Region Uppsalas ekonomi. Mest påtaglig påverkan återfinns för pensionerna. Kostnader har i budget 2023 inarbetats för en viss ökad inflation kopplad till pensioner. Den fortsatt höga inflationstakten under våren och sommaren ger dock en ytterligare kraftig kostnadspåverkan på pensionerna under 2023. Prisbasbeloppets uppräknings, som bestäms utifrån inflationen, har satts under hösten. Den historiskt sett höga uppräknings av prisbasbeloppet och inflationen får en stor negativ påverkan på pensionskostnaderna genom att: förmåns- och avgiftsbestämda pensioner, pensionsskulden och den finansiella kostnaden räknas upp med prisbasbelopp respektive inflation.

Detta sammantaget innebär att Region Uppsala prognostiserar en pensionskostnad som är 627 miljoner kronor högre år 2023 än vad som ingår i beslutad regionplan och budget för år 2023.

Enligt Region Uppsalas regelverk för god ekonomisk hushållning är det möjligt att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Reserven kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättningar att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. I SKR:s cirkulär daterat 2022-10-20 görs bedömningen att RUR skulle vara möjligt att använda under 2023 då den årliga utvecklingen av det underliggande skatteunderlaget för riket bedöms 2023 ligga under den tioåriga genomsnittliga utvecklingen.

Region Uppsala har både i årsbokslutet 2020 och 2021 gjort avsättningar till resultatutjämningsreserven som per 2021-12-31 uppgår till 769 miljoner kronor.

Högre pensionskostnader och en lägre skatteunderlagsutveckling 2023 innebär att det kan finnas ett behov av att använda medel avsatta i

resultatutjämningsreserven om årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt för 2023. För 2023 föreslås att Region Uppsala nyttjar medel avsatta i RUR så att ett positivt balanskravsresultat kan budgeteras för 2023.

Beslut om att disponera medel ur resultatutjämningsreserven ska tas i samband med årsbokslutet för 2023. Regionstyrelsen lämnar i årsredovisningen förslag till regionfullmäktige avseende reservering eller disponering från RUR. Medel ur RUR ska bara användas om 2023 års resultat efter balanskravsjusteringar, kopplat till ökade pensionskostnader, är negativt.

Under oktober har Region Uppsala erhållit nya skatteunderlagsprognoser från SKR. Skatteunderlagsprognosen uppvisar en ökning av skatteintäkter och generella statsbidrag, på 82 miljoner kronor, jämfört med skatteprognosen som Regionplan och budget 2023-2025 bygger på. Fler sysselsatta och stigande timlöner, tillsammans med höjda garantipensioner, drar upp skatteunderlaget och bidrar till ökade skatteintäkter jämfört med februari.

Region Uppsala ser utöver högre pensionskostnader även en stor risk för andra ökade verksamhetskostnader under 2023 på grund av den höga inflationen. Under 2022 har regionen sett stora kostnadsökningar på bland annat el, bränsle och byggmaterial och de höga kostnadsnivåerna ser ut att bestå även under 2023. Behovet av att upprätthålla en viss nivå av vaccinering och provtagning, smittspårning avseende covid-19 fortsätter även 2023. För att i budget 2023 möta ökade kostnader budgeteras en kostnadsbuffert motsvarande intäktsförbättringen för skatter och generella statsbidrag. I budget 2023 inarbetas kostnader för vaccinering av riskgrupper samt för att upprätthålla smittspårning och provtagning enligt nuvarande riktlinjer. För att möta upp Folkhälsomyndighetens rekommendation att gravida kvinnor i Sverige ska vaccineras mot kikhosta för att skydda spädbarn upp till 3 månaders ålder då de själva kan bli vaccinerade, reserveras medel i budget för en kostnadsfri vaccinering för denna målgrupp. Kostnader för vaccinering reserveras i budget med 30 miljoner kronor och smittspårning/provtagning reserveras med 15 miljoner kronor. Resterande del på 37 miljoner kronor läggs som en buffert på finansförvaltningen.

Fastställande av avgifter 2023

Region Uppsala beslutar om patientavgifter årligen i samband med beslut om Regionplan och budget.

Prisbasbeloppet, vilket ligger till grund för högkostnadsskyddsbeloppet, fastställs årligen av regeringen. 2023 höjs prisbasbeloppet vilket innebär att

högkostnadsskyddsbeloppet för vårdavgifter och för läkemedel inom läkemedelsförmånerna också höjs. Högkostnadsskyddet för öppen vård med mera höjs år 2023 till 1 300 kronor (1 200 kr 2022) och högkostnadsskyddet för slutenvård höjs år 2023 till 120 kr per dygn (110 kr 2022). Högkostnadsskyddet för läkemedel inom läkemedelsförmånerna är från 1 januari 2023, 2 600 kronor efter beslut från TLV.

Ett höjt högkostnadsskydd ger Region Uppsala ökade intäkter med cirka 6,5 miljoner kronor.

Ny nämnd för regional utveckling

En ny nämnd för regional utveckling inrättas från 2023. Nämnden ska ansvara för regionalt utvecklingsarbete, i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar, och beslutar bland annat om regionala utvecklingsanslag kopplat till näringslivs- och innovationsstödsystemet, medlemsorganisationer, samverkan med civilsamhället, folkhälsomedel och bidrag till funktionshinder- och pensionärsorganisationer.

Budgetmedel för ovanstående områden flyttas därmed från regionstyrelsen till regionala utvecklingsnämnden. Anslagsramen för 2023 uppgår för regionala utvecklingsnämnden till 37,0 miljoner kronor.

I enlighet med den nya nämndens ansvar omfördelas fyra uppdrag i Regionplan och budget från regionstyrelsen till den regionala utvecklingsnämnden.

Under 2023 ska Region Uppsala:

- Säkerställa att behovsdrivna insatser koordineras och genomförs i syfte att påskynda återhämtning efter pandemin inom områdena folkhälsa, arbetsmarknad och näringsliv.
- Genomföra kunskapshöjande insatser kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck.
- Fortsätta processen att tillsammans med andra länsaktörer utreda förutsättningarna för en regional samhällsplanering.
- Minska Region Uppsalas klimatpåverkan.

Beredning

Ärendet är berett inom Regionkontoret, i regionstyrelsen och dess arbetsutskott.

Yrkanden och yttranden

Emilie Orring (M) yrkar med instämmande av Helena Proos (S), Christer Olsson (SD), Malin Sjöberg Högrell (L), Madeleine Andersson (M), Björn-Owe Björk (KD), Hans Wennberg (MP), Unn Harsem (C), Carl Nettelblad (L), Gustaf Hoffstedt (M), Jonathan Sanabria Othén (SD), Frida Björk (KD) och Klas Bergström (M) bifall till regionstyrelsens förslag.

Helena Proos (S) yrkar med instämmande av Neil Ormerod (V), Maria Fregidou-Malama (V) och Emilia Elming (S) på två tillägg:

- att under regionstyrelsen avsätta 10 miljoner kronor för fria arbetsskor för alla medarbetare i vården. Reformen finansieras genom en nedskrivning av det ekonomiska resultatet.
- att inrätta en kompetensutvecklingsfond inom Region Uppsala. Reformen beräknas kosta 10 miljoner kronor. Reformen finansieras genom en nedskrivning av det ekonomiska resultatet.

Salima Korshed (V), Patrik Bergman (S) och Johan Sundman (S) yrkar bifall till Helena Proos (S) tilläggsyrkande avseende fria arbetsskor.

Emilie Orring (M) yrkar avslag på Helena Proos (S) två tilläggsyrkanden.

Neil Ormerod (V) yrkar med instämmande av Maria Fregidou-Malama (V) på följande tillägg: att uppdra åt vårdstyrelsen och regionstyrelsen att ta de beslut vad gäller inriktning, styrning och geografisk placering av närmottagningar som behövs för att kunna inleda etableringen av verksamheten i länet. Vårdstyrelsens ram utökas med 5 miljoner för ett snabbare införande av närmottagningar. Reformen finansieras genom en nedskrivning av det ekonomiska resultatet.

Malin Sjöberg Högrell (L) yrkar avslag på Neil Ormerods (V) yrkande.

Börje Wennberg (S) yrkar på följande tillägg: att uppdra åt sjukhusstyrelsen att utreda hur Region Uppsala långsiktigt kan säkerställa bemanning vid geriatriska avdelningen i Tierp.

Malin Sjöberg Högrell (L) yrkar avslag på Börje Wennbergs (S) tilläggsyrkande.

Vivianne Macdisi (S) yrkar med instämmande av Cecilia Viklund (V), Salima Korshed (V), Maria Fregidou-Malama (V) och Emilia Elming (S) på följande tillägg:

- att uppdra åt sjukhusstyrelsen att ta fram en strategi och handlingsplan för att uppnå målet med en barnmorska per födande.
- att Region Uppsala inför avgiftsfrihet vid patientbesök vid mammografi för kvinnor från 75 år och upp. Kostnaden belastar det ekonomiska resultatet i budget.
- att Region Uppsala inför avgiftsfrihet vid patientbesök där vård söks med anledning av att personen utsatts för sexuella övergrepp. (Eventuell) kostnad belastar det ekonomiska resultatet i budget.

Cecilia Wineström (V) yrkar bifall till Vivianne Macdisis (S) tilläggsyrkande avseende avgiftsfrihet vid patientbesök med anledning av sexuella övergrepp.

Malin Sjöberg Högrell (L) yrkar avslag på Vivianne Macdisis (S) yrkanden.

Emilie Orring (M) yrkar avslag på samtliga tilläggsyrkanden.

Mårten Fjällström (MP) yrkar att lägga till Upplandsstiftelsen och dess budgetmedel till Regionala utvecklingsnämnden.

Jenny Lundström (MP) yrkar med instämmande av Maria Fregidou-Malama (V) och Salima Korshed (V) på följande tillägg: att uppdra åt trafik- och samhällsutvecklingsnämnden att utreda förutsättningarna för Upptågstrafik i egen regi samt genom annan utförare inom Mälartåg utifrån ägardialog.

Unn Harsem (C) yrkar med instämmande av Carl Nettelblad (L) avslag på samtliga tilläggsyrkanden.

Maria Fregidou-Malama (V) yrkar med instämmande av Charlotta Bjälkebring Carlsson (V) på följande tillägg: att uppdra åt regionala utvecklingsnämnden att återkomma med förslag på en strategi för att motverka ofrivillig ensamhet.

Gustaf Hoffstedt (M) yrkar avslag på samtliga tilläggsyrkanden.

Jonathan Sanabria Othén (SD) yrkar avslag på samtliga tilläggsyrkanden samt att alla tilläggsyrkanden hanteras samlat.

Jenny Lundström (MP) yrkar med instämmande av Joel Gohari Moghadam (S) på följande tillägg: att under trafik- och samhällsutvecklingsnämnden avsätta 20 miljoner kronor för att säkerställa blipp-och-res och enhetstaxa/tidstaxa inom beslutad taxeramsökning med införandedatum 1 juli 2023 och baserat

på den modell som Trafik och samhälle arbetat fram. Reformen finansieras genom en nedskrivning av det ekonomiska resultatet.

Gunnel Lindström Bergman (MP) yrkar på följande tillägg: att införande av Swish-betalning inom alla Region Uppsalas verksamheter ska utredas.

Tove Ljungberg Haasum (MP) yrkar med instämmande av Cecilia Viklund (V) och Sverker Åslund (V) på följande tillägg: att under Regionstyrelsen avsätta 500 000 kronor för förstärkning av arbetet med miljö- och hållbarhetsprogram. Reformen finansieras genom en nedskrivning av det ekonomiska resultatet.

Charlotta Bjälkebring Carlsson (V) yrkar på följande tillägg: att uppdra åt Regionstyrelsen att låta inleda förhandlingar med RFSU om ökat stöd till RFSU:s arbete mot våld och övergrepp där RFSU ska erbjudas ett nytt riktat bidrag om 350 000 kronor. Reformen finansieras genom en nedskrivning av det ekonomiska resultatet.

Klas Bergström (M) yrkar avslag på samtliga tilläggsyrkanden.

Hans Wennberg (MP) yrkar bifall till samtliga framlagda tilläggsyrkanden.

Utöver yrkanden ovan yttrar sig även Neil Ormerod (V), Malin Sjöberg Högrell (L), Börje Wennberg (S), Vivianne Macdisi (S), Jenny Lundström (MP), Unn Harsem (C), Helena Proos (S), Cecilia Viklund, Helena Proos (S), Carl Nettelblad (L), Jonathan Sanabria Othén (SD), Christer Olsson (SD), Hans Wennberg (MP) och Emilie Orring (M).

Sammanträdet ajourneras kl. 11.40.

Sammanträdet återupptas kl. 13.00.

Upprop förrättas.

Ordförande går igenom samtliga lämnade yrkanden.

Ordförande redogör för förslag till propositionsordning: samtliga tilläggsyrkanden hanteras samlat och ställs mot regionstyrelsens förslag.

Vivianne Macdisi (S) och Christer Olsson (SD) yttrar sig i ordningsfråga gällande propositionsordningen.

Helena Proos (S) yrkar att i det fall Vivianne Macdisis (S) yrkande avseende avgiftsfrihet vid patientbesök där vård söks med anledning av att personen utsatts för sexuella övergrepp avslås:

-
- i första hand på återremiss för avgiftsbilagan (bilagan Patientavgifter 2023) med motiveringen att avgiftsfriheten enligt Vivianne Macdisis (S) yrkande ska inarbetas
 - i andra hand, i det fall återremiss av bilagan Patientavgifter 2023 avslås, på återremiss för beslutspunkt 1 från regionstyrelsen, fastställande av regionplan och budget 2023–2025, inkluderat revideringar och kompletteringar i enlighet med ärendebeskrivningen.

Monica Avås (M) yrkar bifall till Helena Proos (S) yrkande om återremiss för bilagan Patientavgifter 2023.

Vivianne Macdisi (S) och Helena Proos (S) yttrar sig.

Johan Sundman (S) yrkar med instämmande av Hans Wennberg (MP) på att tilläggsyrkandena behandlas var för sig.

Ordförande redogör för förslag till propositionsordning: Vivianne Macdisis (S) yrkande avseende avgiftsfrihet vid patientbesök där vård söks med anledning av att personen utsatts för sexuella övergrepp med tillhörande yrkande om återremiss från Helena Proos (S) behandlas för sig. Därefter behandlas regionstyrelsens förslag mot samtliga tilläggsyrkanden samlat.

Emilie Orring (M) begär ordningsfråga.

Ordförande redogör för att Helena Proos (S) återremissyrkande gäller hela avgiftsbilagan (bilagan Patientavgifter 2023), ej endast den del som avser avgiftsfrihet enligt Vivianne Macdisis (S) yrkande. Avgiftsbilagan (bilagan Patientavgifter 2023) kommer att ställas mot återremiss.

Ordförande redogör för förslag till propositionsordning: samtliga tilläggsyrkanden kommer att ställas mot avslag. Då yrkanden om att behandla alla tilläggsyrkanden var för sig har lämnats, kommer fullmäktige först ta ställning till om huruvida tilläggsyrkandena ska behandlas tillsammans eller var för sig. Ordförande benämner förslaget att behandla tilläggsyrkandena tillsammans för ordförandes förslag och förslaget att behandla tilläggsyrkandena var för sig för Helena Proos (S) förslag.

Ordförande frågar regionfullmäktige om fullmäktige godkänner propositionsordningen.

Ordföranden finner att regionfullmäktige beslutar i enlighet med ordförandes förslag.

Votering begärs.

Votering genomförs.

Ja-röst för ordförandes förslag om propositionsordning.

Nej-röst för Helena Proos (S) förslag om propositionsordning (varje tilläggsyrkande för sig.)

Ja 53

Nej 48

Bilaga B § 111/22

Ordförande finner att regionfullmäktige beslutar i enlighet med ordförandes förslag om propositionsordning.

Ordförande frågar regionfullmäktige om bilagan Patientavgifter 2023 ska avgöras idag eller återremitteras.

Ordföranden finner att regionfullmäktige beslutar att återremittera bilagan Patientavgifter 2023.

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag till beslut mot regionstyrelsens förslag till beslut med de summerade tilläggsyrkandena.

Ordföranden finner att regionfullmäktige beslutar i enlighet med regionstyrelsens förslag till beslut.

Votering begärs.

Votering genomförs.

Ja-röst för att bifalla regionstyrelsens förslag

Nej-röst för att bifalla de summerade tilläggsyrkandena

Ja 53

Nej 48

Bilaga C § 111/22

Ordföranden finner att regionfullmäktige beslutar i enlighet med regionstyrelsens förslag till beslut.

Kopia till

Regionstyrelsen

Sjukhusstyrelsen

Vårdstyrelsen

Fastighets- och servicenämnden

Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

Kulturnämnden

Patientnämnden

Samtliga förvaltningar